

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, február 5-én.

36. szám.

Az egyéni szabadságról.

(P.) Az egyéni szabadság kérdésével sokat foglalkoztak a napokban. Természetesen csak olyanformán, ahogy nagy urak foglalkoznak a művészettel, amelyet husz éves koráig támogatnak, amennyiben tudniillik nőnemű és a balletezhez tartozik. Ami azontul is művészet, annak szeretünk ugyan valami dísz- és tiszteleti elnököféle méltóságban díszére lenni, de közelebből mégis csak a tizenöt-husz éves nőnemű művészet érdekel, mert ennek meg van a maga eleven vonatkozása.

Az egyéni szabadság nem igen érdeklő a mi közönségünket. Ugy vagyunk nevelve, hogy minket csak az érdekel, ami a „mérvadó” köröket s mert ezeket a kérdés nem izgatja, úgy hát az lekerült a közérdek szinlapjáról, mint egy elaggott — bár becsületes — ballettánczosnő, aki már átesett ama bizonyos nagyuri kérdésen.

Nincsen szándékunkban ma az örök igazságok hurjait pengetni. Ha a mi közönségünk az ő mindennapi bátorságát annyira nem becsüli, hogy még csak annyira se bárány, hogy legalább remegne, ha a szomszédot nyírják: jó. Minden kornak meg van az a közbátorsága, melyre rászolgál, s ha nekünk mindegy, hogy bánnak velünk, becsületünkkel, vagyunkunkkal, létünk garanciaival a hatóságok, akkor kinek mi köze hozzá? Nem is a társadalom megmentése okából szólunk a tárgyról. Akit az ő legegyszerűbb ösztönére kell kitanítani, annak ugyanis kár a

paedagógiát megnyergelni. Nem érdemel az mentést. Mint ahogy ez a mi férfiaság és vastartalom nélküli korunk nem is érdemel más elbánást annál, amely neki kijutott.

Igy tehát csak annak a ténynek a megállapítására szoritkozunk, hogy társadalmunkat nem izgatja, ami pedig minden jóra való birkát is gondolkodóba ejteni képes: hogy bennünket minden ok nélkül el lehet vinni családi és munkás tűzhelyünktől, akár csak a terreur legszebb napjaiban, — egy emberi alakot öltött hüvelykzoritó ránk vetheti magát durván, neveletlenül, félelmetes gonzsággal s hallgatag segédek fogvaczogató készenlétével ránk lehet bizonyítani apagyilkosságot is, ha kell, — ránk lehet uszítani a hirhedt rendőri börtön összes iszonyait, beleértve a nyilván ily célra nevelt és idomított házi állatvilágot, — sőt a végén ránk lehet önteni egy külön hivatalos sajtóirodából egy köből-piszkot is még utána, hogy még netán tisztán maradt utolsó fehérneműnk örök időkre szóló hirmondója legyen beszennyezett életünknek.

Az ilyen minket nem izgat. A mi kurlálós bourgeoasiánkból annyira kivészett már a térézrek, hogy a tüneimények szomszédosságából nem képes kiszámítani a veszély imminens voltát s mert belőle teljesen kivészett a felebaráti érzék, azt hiszi, hogy az önkény sem látja meg terjeszkedésének természetes mezejét. Azt, hogy a hatalmak természetében rejlik a terjeszkedés vágya, már nem tudja, mert önmaga nemcsak hogy nem hatalom többé,

de ennek kritikájából is kicsöppent. A fákok könnyelműsége ez, mely az ő kelyhe mellett elfelejtkezik arról, hogy van egy holnap is. A bourgeois stupid rövidlátása ez, mely azt hiszi, hogy ami ma egy „revolverező” ujságírói esik meg, az ő vele soha meg nem lesz kísérhető. Az okozati összefüggés amő bizonyos nógrádi szivességi „előállítás” és a Fényes László megbrutalizálása közt persze örök rejtély marad a mi közvéleményünk ólmos észjárása előtt, amely a rendőri étvágy mindinkább elfajuló pathológiáját szemmel nem tudta kísérni a Benkő Rózsi tragi-komédiájától egész odáig, mikor embereket már azért fognak erkölcsi hüvelykzoritóba, hogy másokra valljanak s aztán aláíratlan jegyzőkönyveket produkálnak, hogy a vonatkozót denuntiánsnak bélyegezzék.

A „sose-halunk meg”-nek ezzel az erkölcsi világlátásával szemben mi csak azt csudáljuk, hogy a tisztelt bírói és rendőri Bérczi-k a delicatessenek mégis egy bizonyos nemével gázolnak bennünk. A rendőrségnél ütök-verik ugyan az embereket és nincsen hét, melyben a börtönökben véletlen emberhalál ne esnék, a törvényszék némely elnöklő bírása pedig, mintha nevelését egyenesen valamely Bérczi-féle semináriumban kapta volna. De azért még sem olyanok egészen még a viszonyok, mint a spanyol inquisitio idejében, ami nyilvánvalóképpen nem a közönségnek, hanem a Bércziknek érdeme, akik — bátran kimondjuk — liberálisabbak a mi közvéleményünknel. Jeleztük azonban, hogy mi nem

Marcelle.

— Vigjáték 4 felvonásban. Írta Sardou Viktor. Fődtotta Alexander Bernát. Első előadása a Nemzeti színházban 1898. február 4-ikén.

Feuillet ezelőtt negyven évvel megírta a „Szegény ifju történetét”, Sardou most megírta a „Roman d'une jeune fille pauvre”-t. Ez lehetne az alcíme a „Marcelle”-nek, amely most három éve pillantotta meg először a lámpafényt. Ének ez arról a szegény leányról, akit megrágalmaznak, az önzés és okos számitás vádjával sujtanak, mert szeret egy magasabb társadalmi állású férfit.

Sardou egész pályája alatt soha sem volt más, mint romantikus, a Fernandé-tól és még korábbi műveitől kezdve egészen a Marcelle-ig. A Marcelle óta két darabot írt: a Spiritisme-t és a Pamela-t; ez utóbbinak csak a jövő héten lesz Párisban a bemutatója, de ami hírek eddig kiszivárogtak róla, megerősítik azt, hogy Sardou itt is regényes elemekkel foglalkozik. És ha valamikor régen talán fiatal poétaszíve és vérmérséklete húzta a romantika felé, ma a közel hetven esztendő s mestert a színházi ember okossága is rákészteti.

Mert a „visszatérés a romantikához” nem odavetett szólam, hanem a pénztári rapportok igazsága. Az Echegaray és Sudermann sikerei ez írók regényes hajlandóságaiiban gyökereznek. Persze mindegyik kiegészíti ez allurejeit valamivel: Echegaray a spanyol tüzzel és lendülettel, Sudermann a francziáktól elsajátított raisonnement-nal.

Hogy mily dicső korszak jár a romantikára, azt érdekesen megvilágítja az a párisi szenzációs siker, amelyet a közelmult hetekben Rostand verses tragédiája, a „Cyrano de Bergerac” aratott. Cyrano haldokolva kapja az első csókot attól a nőtől, akit éveken át reménytelenül imádott és lelke elszáll, miután legalább megízlelte a boldogságot. Soha ilyen tüneiményes siker kiáltják a párisiak és Sarcey, Lemaître és Faguet egymást tulharsógiák Rostand dicséretében. Egy rövid színházi est alatt elfelejtik az utolsó évek összes nagy sikereit, amelyeknek maguk tapsoltak legjobban, csak azért, mert jött egy fiatal poéta, aki őket Victor Hugora — emlékezteti.

Sardou nem volna az az okos színházi ember, aki, hogy ha mindezt nem látná és nem tudna. De valójában nem is visszatérés ez a romantikára, ami most az irodalomban „végbemegy”. Hogy irodalmi tünet volna ez? Tudákos beszéd. Minek minden korszakra, mint a betegre, ráérszakolni egy szimpomát, mikor az eleven és ép testnek minden időben százféle rezdülése van. A romantika csak úgy, mint minden mellék-és ellenáryalata, folyton közöttünk él és ha ideiglenesen leszorul is elapuskáról, mint ahogy a közelmultban történt, ezért minden korszak, áramlat és iskola mögött állandóan ott leselkedik — cum jure successiois.

Marcelle felolvasónd Couturier báróné házában. Szép, tiszta és nemes. A báróné, egy tiszteletreméltó matróna, jó szívvel, majdnem

anyai gyöngédséggel bánik vele. Nem úgy azok a hölgyek és urak, akik mint a báróné vendégei a nyarat ott töltik a kastélyban. Ezek gyanusítják, nyomozzák a multját és éjnek idején lesbé állnak, vajjon Marcelle nem-e hagyja el ilyenkor a szobáját.

Léha, könnyüvéru és könnyü lelkiismeretű társaság ez, amelynek unalmas máf George Sand és Musset, és amely imádja a „Manon Lescaut”-t és azokat a műveket, amelyek, mint mondani szokás, az életből vannak merítve. Ők azok, akik a padlásszoba lakóitól megkivánják a szenytelen erényt és az első emeleten megengednek mindent. Így jellemzi őket maga Couturier báróné.

Van közöttük egy fiatal leány, Simone, aki a házasság intézményét csak azért tartja mulattatónak, mert ennek segítségével lehet a nő vagy özvegy, vagy elvált asszony! A társaság egy másik hölgytagja, Delfine de Valtamir pedig éjszakánként három órai sétautakat tesz azon a czimen, hogy holdkóros s hogy ilyen állapotban nem felelős semmiért...

Ebben a környezetben él Marcelle, tisztán és érintetlenül. Mindenki áskálódik ellene, csak az öreg báróné érez iránta gyöngédséget és a báróné fia, Olivier Couturier forró, igaz szerelmet. Olivier érzelmeiről mindenki tud a házában, persze maga Marcelle is, aki viszonozza Olivier szerelmét. De ez csak szítja a leány ellenségeinek a gyűlöletét. Annyit tudnak Marcelleről, hogy járt Genfben és Algírban. Mit kereshetett vajjon ott? Cha

kivánjuk erkölceinket egy magasabb polgári köztudatra ébreszteni. Ha nekünk jól esik az ilyen társadalmi lottó élete, amelyben bármelyikünket minden pillanatban solo vagy ambo kihuzhatnak, ám legyen meg a mi akaratunk. Ha hozzászólunk, azért teszszük, mert szeretjük az események egymásutánjából a benne rejlő filozófiát kihámozni. Az ilyen kifejtés nem ritkán alapvetése az egészséges fejlődésnek. És ezért hazaias cselekedet.

Kezdjük azon, hogy az egyéni szabadságok becsülése általában nem járt nálunk első helyen sohasem. A rendi Magyarországon a nemzet a nemességből állt, amelynek egyéni szabadságát az aranybulla biztosította. A polgári elem nem osztozkodott ebben a privilegizált állapotban; multja nincsen, tömörülésének, szabadságainak nincsen története; története csak a nemességnek van s mert tekintélye csak annak van, akinek története, ezért a polgári elemnek tekintélye sincsen. Ez a magyarázata annak a tüneménynek, hogy a közvéleménynek ma is csak azok a vezető eszméi, amik az uralkodó osztályéi s mivel hogy ennek legkidomborodóbb expozitúrája a parlament: a közvélemény a parlament világ- és társadalmi nézeteinek uralma alatt áll, amelyet szolgál odaadással követ kritika nélkül, a saját létjogosultsága megkövacsolásának minden vágya nélkül, önálló eszmék nélkül, lomhán, lendületlenül és az önálló gondolatok világának minden sejtelme nélkül: a jobbágy nyomorult meghunyászkodásával.

Am a parlamentben nincsen fogékonyság az egyéni szabadságok iránt. Az országgyűlés tagjai megismételtették maguknak az aranybulla privilegiumait egyfelől az immunitás, másfelől a parla-

menti clubok intézményeiben és így közállapotaink lényegben egyazon színvonalon állnak a rendi világgal, amikor szintén egy kiváltságos osztály bírta a közszabadságokat.

Hát aki maga hozzáférhetetlen ur, annak nincsen érzéke a mások jogai iránt. Az a jóleső pökhendi tudat, hogy eltérőleg ama perselyes közmondástól: „minket nem érhet baj“ s az a bizonyára felemelő érzés, hogy a Bérczi ur keze bennünket nem érinthet, háromszoros börtölrel vonja be az agynak azt a szervét, mely az egyéni szabadság kérdéseire reagál s már most üthetik bunkóval a becsületedet jó jobbágy-polgárom, a képviselő urak, akiknek becsülete egyedül szent e hazában, úgy látják, hogy a közszabadságokat kellő garantiák oltalmazzák, te meg elmehetsz a te fájdalommal Zsitvay ur elé, akinél elégtételt kapsz, ha addig élsz is.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

A zöld szászok. Nagyon fáj még mindig a zöld szászoknak a szász asszonyok kudarcza. A szász nemzetiségi mozgalmakat vezető agitátorok tegnapelőtt Nagy-Szebenben népes értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a kormány ellen állást foglalnak, mert a kormányt és különösen báró Bánffy Dezső miniszterelnököt okolják azért, hogy a szász nők küldöttségét a király nem fogadta. Kimondták azt is, hogy minden szász képviselőnek, aki csak látszólagosan is támogatja a kormányt, bizalmatlanságot szavaznak s felszólítják őket a mandátumaik letévesére. E határozatukat megküldik minden szász városnak és községnek hozzájárulás végett. Jellemző különben a szászok magatartására, hogy most tüntetőleg gyűjtést rendeznek a *porosz inségesek* javára. Az erdélyi magyarság között ez a nagy garral megindított actio méltó felháborodást keltett.

Mozog a Petru Major. A dákorománok hírhedt budapesti egyesülete, melynek *Petra Major* a neve, tegnap este egy vámházköruti kávéházban népes gyűlést tartott *Axentije Xever* és *Coroyán* elnökeite alatt, akik erre a gyűlésre utaztak fel több „előkelő“ román agitátorral a fővárosba. A gyűlés tárgya a szász nők bécsi utja és a balázsfalvi „Barbucz“ szobornak márczius 15-én leendő leleplezése volt. Hosszas vitatkozás után elhatározták, hogy a szász nők bécsi utja ügyében a *magyarokkal szemben foglalnak állást*, továbbá, hogy a *Barbucz*-szobor leleplezésénél márczius tizenötödikén, ha kell, *akár életükkel is exponálni fogják magukat*. Különösen éles szavakat hangoztattak a magyarok ellen, a balázsfalvi márczius 15-iki ünnepségek megvitatásánál. Ha a magyarok meg akarják akadályozni ez ünnepély megtartását, akkor — így ígéri — *kaszákkal, botokkal támadnak rájuk, s leverik őket mint a kuttyákat*. Szegény magyarok!

A várnai választás. A várnai képviselőválasztás február 10-én lesz. A választás elnökéül *Petrás Károly* árvaszéki elnököt nevezték ki.

A horvát költségvetés. A horvát tartománygyűlés mai ülésén — mint Zágrábból táviratozzák — dr. Egersdorfer előadó zárszava után a költségvetési javaslatot *általánosságban elfogadták*. A részletes tárgyalás során a tartományi levéltár tételénél *Smiciklas* képviselő és társai indítványt nyújtottak be a levéltárak rendezése tárgyában. A bán kijelentette, hogy a kérdéssel már foglalkoznak, mire az indítványt elvetették.

Kereskedelmi dolgok.

— A képviselőház ülése. —

Major Ferencz orvos ur a mai ülésben beszélt az ipari oktatásról, (mert, hogy el ne felejtjük, a tisztelt Ház ma már a kereskedelem dolgaival kezdett foglalkozni) és beszédében kifigurázta az ipari oktatás mai módját. És Major Ferencz orvos urnak igaza van. Az csakugyan furcsa dolog, ha a pékinastól azt követelik, hogy házterveket rajzoljon, a csizmadiainstól pedig, hogy kulcsokat csináljon. De Major Ferencz orvos urnak abban már nincsen igaza, ha azt hiszi, hogy efajta furcsa-

tilacnak, aki szintén ehhez a diszes cselészöví bandához tartozik, van egy jóbarátja, aki titkára az algiri praefecturának. Ennek táviratoznak, hogy nem tud-e valamit Marcelle kisasszonyról. A válasz csakhamar megjön. Öreg este van és a hölgyek s urak együtt vannak a parkban. Holdfény mellett a táviratot el lehet olvasni, de oh jaj, a hold elbukik egy felhő mögé, és sűrű, sötét lesz az éj. A társaság segít a bajon: egyik a másik után meggyújt egy gyufát, és a halovány világítás mellett kibetűzik a táviratot, amelyben az van, hogy Marcelle egy botrányos pör után elhagyta Algirt! Mindenki ujong és ahányan csak vannak, kezökben az égő gyufákkal, mint fáklýásmenet, dalolva elvonulnak. Ezzel végződik az első felvonás.

A második felvonásban Chatilae még többet is kinyomoz. Algiri ujságokból olvassa annak a pörnek a végtárgyalását. Marcelle bátyja egy Alberti Villeras nevű embert éjnek idején ott talált testvére szobájában, kétszer rálőtt és súlyosan megsebesítette. A végtárgyaláson a vádlottat, aki meg akarta ölni testvére kedvesét, fölmentették. Marcellenek tehát szeretője volt! A társaság leirhatatlan örömben uszik, amiért ezt sikerült kideríteni.

— Chatilac ezért nemzeti jutalmat érdemel! mondja az egyik

— Kérek csak egy szobrot! feleli rá Chatilac.

— Oliviert meg kell menteni, úgy vélik, nehogy e nő „hálózába kerüljön!

Oly jól esik, ha valakivel jót tehetünk! mondja Jolande la Bordette.

Olivier bátyja, René, aki jelen volt az algiri ujságok felolvasásánál, rögtön értesíti

róla anyját és öcsesét. Az öreg báróné pedig azt válaszolja: „Mindent tudok!”

Mikor házuk barátja, az abbé, annak idején Marcellet felolvasónak ajánlotta, a bárónének elmondta e leány történetét. Atyja egy könnyelmű, haszontalan ember volt, aki kivándorolt Algirba, miután pénzt elverte kártyások és asszonyok társaságában. Azután meghalt, fiára hagyva bűnös szenvedélyeit, leányára pedig adósságait. Algirban történt azután Marcelle bátyjának gyilkossági kísérlete Villeras ellen. Amaz később résztvett egy afrikai expedicióban és meghalt sárgalázban, Villeras pedig kigyógyult sebeiből. Marcelle most úgy viselkedik e házban, mint egy becsületes, derék nő, és Couturier báróné ezért nem vonja meg tőle a rokonszenvét.

— Lehet, hogy mikor ilyen szerencsétlent a házukba fogadunk, mondja a báróné, jóságunkba belejátszik bizonyos önzés és büszkeség is, az amiatt, hogy ő nála jobbak vagyunk...

Általános meglepetésre egy napon csak beállt Villeras, aki vatamikor, mielőtt még kivándorolt volna Algirba, birtokos szomszédja volt a Couturiernek, és megkéri Marcelle kezét. Mindenki azt hiszi, hogy Marcelle elfogadja majd annak az embernek az ajánlatát, aki most házassággal akarja jóvátenni egykori hibáját. De Marcelle nem-et mond és Oliviernek elbeszéli, hogy mi történt voltaképp Algirban.

Ő soha sem volt Villeras kedvese! Ez az ember többször ostromolta, hogy legyen a felesége és bátyjának, akivel együtt szokott volt kártyázni és dorbézolni, megígérte, hogy elengedi neki 30,000 franknyi tartozását, ha Marcellet rábirja a frigyre. De Marcelle hallani

sem akart róla. Egy éjszaka, mikor a leány bátyja ittas állapotban szintén kártyázott Villerasval, hevesen összetűztek, amaz szemére hánytva czimborájának, hogy ő okozta romlását és ezzel pisztolyt rántott. Villeras menekülni igyekezett és Marcelle szobájába rohant. Marcelle bátyja követte és kétszer rálőtt. Mikor az emberek összezsúrdultak, Villeras ott találták véresen Marcelle lábainál. A leány, hogy bátyja büntetett ideális színben tüntesse föl, azt vallotta, hogy Villeras a kedvese volt s hogy bátyja e miatt akarta megölni. Az esküdtek erre bátyját fölmentették.

Ez a szegény leány története — amelyet senki sem hisz el kivéve Oliviert és anyját. Ők sejtik, hogy ebben a leányban van valami fenséges, hősiés, magasztos. Az egyedüli ember, aki rehabilitálhatná, persze Villeras volna. Ő már annak idején, amikor a végtárgyaláson megerősítette a merénylőnek és Marcelle-nek hamis vallomását, ezt csak azért tette, hogy Marcelle hálából, hogy bátyja megmenekült a börtöntől, hozzámenjen feleségül. És Marcelle akkor is visszautasította, most is. Tehát azért sem mondja még a világnak, hogy Marcelle soha sem volt a kedvese. A leány pedig ártatlanságát semmivel sem tudja bizonyítani.

— És ha bebizonyítaná, te menyedül fogadnád őt? kérdi Olivier bátyja az anyjától.

— Miért né? — feleli ez. — Legalább lenne két becsületes nő e házban, ami semmi esetre sem sok.

És Couturier báróné egy estélyen Villerasval bézigue-et játszik és játék közben ravaszul kivessi belőle az igazságot.

— Lássá, Villeras, mondja neki, mi mindketten csalunk, mert mindketten egyet akarunk. Ön nem akarja, hogy Marcelle fele-

ság csak az iparisoknál járja. Minden iskola ludas benne és ennek köszönhető különben, hogy az ipar és kereskedelem kérdéseire a néppárt egy orvost és egy papot rendelt ki szónokoknak. Az iparisoknál a pékinas, a kereskedelmi vitában pedig az orvos ur — tessék elhinni, hogy ez kifigurálni való dolog. Ha csak azt nem hitte a néppárt, hogy a kereskedelem dolgának épen orvosra és papra van leginkább szükségük! No, de annyira rosszul még nem állnak a dolgok.

Egyébként meglátszott, hogy azt a tüzcsapatot, amelyhez a vasutak is tartoznak. Més nagy utazásokat tettek a képviselő urak rövid három óra alatt. A Major pékinásától, a honnan a mai vonat elindult, délután egy órára már szerencsésen eljutottak a Vaskapuig. Itt az öreg Konkoly-Thege Miklós tartott nagy szakértelemre valló előadást, amelynek lényege körülbelül az volt, hogy a Vaskapunál annyi időn keresztül voltaképpen csak egy igazságot és egy kincset temettek el. Azt az igazságot, hogy a Vaskapu ma sincsen szabályozva; és azt a kincset, amelyet milliókban és milliókban szavazott meg a törvényhozás. Az öreg Konkoly-Thege nagyon óvatosan nyilatkozott, de szavaiból mégis csak ilyen szomorú nótá csendült ki.

A tisztelt Ház lélegzete el is állt egy pillanatra:

— Hát a Vaskapu nem büszkesége az országnak?

Ugy tetszett, hogy a kereskedelmi miniszter sietvést akar felelni erre a meglepő nyilatkozatra, de már késő volt. Miniszteri válaszoknak kellett fentartani a még hátralevő percet. Lehetetlen azonban, hogy a miniszter késés a megnyugtató válaszzal, mert elég sok hajózási akadály volt ugyanis a Vaskapunál: egy eltemetett igazság és egy eltemetett kincs veszedelmes szirt volna a többi, állítólag el nem háritott akadályok mellett.

... A mai vitában szólalt fel először Weisz Berthold is. Felolvasását egy kis cso-

port hallgatóság rokonszenvesen kísérte. Mikor pedig az utolsó lapot is leolvasta szűzbeszédéből, a néppárt tüntetve kiáltotta:

— Öt percet kérünk!

De Szilágyi Dezső nem akart a néppártra hallgatni...

A képviselőház ülése.

Az alsó-lendvai választásra vonatkozó bizottsági ítélet és a hozzászólott kisebbségi vélemény felolvasásával kezdődött az ülés. Majd az elnök mutatta be az újabban érkezett kérvényeket s aztán a Ház öt perc alatt, minden felszólalás nélkül, lezárta a belügyi költségvetés hátralevő tételeit.

— Éljen! — hangzott a jobboldalról a szokásos tüntetés, mikor a belügyi vita is bezárult.

Perczel Dezső pedig szerényen hajlongva sietett ki a tanácsteremből, ahol áttértek a kereskedelmi budget tárgyalására. Pulszky Ágost felsietett az előadói székbe.

A kereskedelmi budget.

A központi igazgatás tételénél felszólal

Major Ferencz: Egy állam csak úgy lehet virágzó és gazdag, csak úgy állítható helyre benne az egyensúly, ha a kisiparra és a gyáriparra kellő lendületnek indul. Az ipart és a kereskedelmet kell fölvirágoztatni, s ezzel növeljük nemzetünk jólétét is. De az ipar és kereskedelem csak a virágzó mezőgazdaság talaján épül föl. A felsőbb fokú iparoktatás terén meglehetősen haladás észlelhető, de az alsó-fokú iparoktatási terv egyáltalán nem felel meg. Egyik iparisoknál megtörtént s ezt adatokkal bizonyíthatja, hogy a tanító egy csizmadiainstól azt kérdezte, hogy miként kalapálják a vasat. Ajánlja az ipar-törvény revízióját. A közlekedésügyre térve, ott állítólagos kisajátítási visszaéléseket sorol fel. Ő nem ellensége azoknak a viczinálisoknak, amelyeket közszükséglet teremtett. Sajnos, minálunk olykor nem a közszükséglet, hanem egyesek érdekét veszik tekintetbe. A szocializmus terjedésének leghathatósabb ellenszere egy erős, jómódu kisiparos osztály létesítése. Ezeknek pedig az autonomicus szervezkedés adja meg a támaszt. A tételt nem szavazza meg.

Weisz Berthold: Száz millió forintba rúgnak a tárcza rendes kiadásai s így a budget ötödreszt teszik ki. Körülbelül 34 millió forintnyi felesleg marad e tárcza bevételeinél így az államháztartás rendelkezésére. E tárcza tehát pénzügyi szempont-

ból is nagy fontossággal bír. Két évtized óta az ipar fejlesztése, a gazdasági érdekek megóvása, a kereskedelmi hódítások lépnek előtérbe. Az állam léte a hazafiságon és a nemzeti öntudaton nyugszik, de szükséges, hogy meg legyenek azok az eszközök, melyek a polgárok jólétének szaporodására szolgálnak és a cultura emelését is előidézik. Erőteljes állami fizikum az állam tekintélyét kifelé is rendkívül emeli. Az ipar és kereskedelem fejlesztését nem tekinti a napi bevétel szemponyjából. Előtte más szempont lebeg: a nemzet jövője és egy erőteljes gazdasági politika asszimiláló ereje.

A magyar középosztály megérettése napról-napra nehezebb lesz. Nagyobb az életszükséglet, több a munkakereső, azzal azonban a keresetforrások arányosan nem szaporodnak. Nem osztja azok véleményét, akik a latifundiumok feldarabolásától várják a bajok gyógyulását. Hiszen ezek a kötött területek aránylag csekélyek. Nem földet, hanem munkát kell adni azoknak, akik munkájuk után megélni akarnak. Új keresetforrásokat kell megnyitnunk a középosztály számára: ez pedig csak az ipar felendítése által történhetik. Nem új dolog, amit ő most elmond, de hangoztatni kell ez elveket folytonosan, mert semmi se nehezebb, mint egy osztályt százados foglalkozásáról eltéríteni. Foglalkozik az iparoktatás fontos kérdésével és az elért szép eredményekkel.

Olay Lajos: Külön vámterület kell!

Weisz Berthold: Az a meggyőződése, hogy azáltal, ha ifjúságunkat alapos ipari oktatásban részesítjük, sokkal biztosabban elérjük az óhajtott eredményt: a magyar ipar fellendítését, mint azáltal, hogy ha minden előkészítés nélkül nyomban a külön vámterület terére lépünk. (Helyeslés jobboldal.) Különösen nagy jelentősége van az iparfejlesztésnek Erdélyben, mert az általános jólét emelése erős kapcsolatot hoz a nemzetiségeknek a magyar államhoz való még szorosabb kapcsolására. Elismeréssel adózik a kereskedelmi politika vezetői iránt s ezért a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobboldal.)

— Öt percet kérünk! — kiáltják a néppárt-ról. (Derűtség.)

Molnár János a viczinális vasutak túltengését hibáztatja. A viczinálisok a kisebb helyek forgalmát elterelik a nagyobb városokba és ez is a kisipart sújtja. Kéri a minisztert, hogy csak oly vidéken engedélyezzen viczinális, amelynek minden községe helegyezzen létesítésébe. Panaszodik, hogy a levélhordók, kik csak vasárnap délután kapnak szabadságot, sohasem mehetnek misére.

— Menjen délután! — kiáltják közbe.

Rakovszky István: Délután nincs mise! (Zajos Ugy van! a néppárton.)

Molnár János: Beszéltem egy postásiskolaszonnnyal... (Általános Ah! ah!)

Besseney Ferencz: Szép volt?

Zmeskál Zoltán: Irigylitek, ugy-e?

Molnár János: Az is panaszkodott, hogy vasárnap nem mehet misére. Kéri, hogy a postai és vasúti alkalmazottak legalább minden harmadik vasárnap délelőtt szabadságot kapjanak.

Az elnök öt percze felüggeszti az ülést.

A Vaskapuról.

Konkoly-Thege Miklós nem hiszi, hogy valaha a Vaskapun tengeri hajó jöjjön be, de ha mégis bejön, annak nagyon fog örüdni, kivált ha magyar lobogó alatt jön. (Tetszés a szélsőbalon.) Ami a Vaskapu szabályozását illeti, ő nem látja azt a sikert, melyet tervezői vártak tőle. A régi gőzöket egyáltalán nem lehet a cataractákban használni. Hallja ugyan, hogy vontatóhajókat fognak alkalmazni, de maga részéről kételkedik ennek is sikerében. Részéről egyáltalán nagy óvatosságot ajánl, mert szerinte a Vaskapu-szabályozás a befejezéstől nagyon messze van. (Mozgás.) Szól aztán a folyószabályozásról s hibáztatja, hogy a Vág-szabályozásnál nem a lábhoz szabták a csizmát, hanem a lábat akarták a csizmához szabni. Nagy hajókkal akartak a Vágra menni, holott alkalmas hajókkal föl lehetne menni Szeredig, Vág-Sellyéig. A kisebb vizek hajózhatóságát tételének elébe helyezi a csatornázást. Azonban az Alsó-Vágot, melynek vidéke teljesen el van hagyva, a Marost, a Köröst, a Tiszát és különösen a Drá-

sege legyen Oliviernek, én sem. Én mint anya család, ön mint szerelmes. Velem tehát őszintén beszélhet...

És Villeras szavai elárulják, hogy Marcelle nem volt a kedvese. Már későn veszi észre, hogy a szellemes bárónő törbe csalta.

— Ugy-e, figyelmeztettem rá, hogy csak a mosolyogva Couturier bárónő és Marcelle kezét az Olivierbe teszi.

Ez a befejezés Sardou egyik legvirtuózabb jelenete: ezt a kártya-partiét kétségkívül ő nyeri meg.

Hogy dialogjai finomak és elmések, azt minden élesebb hallás nélkül is lehet konstataálni. Valamint azt is, hogy darabja mesterien van fölépítve. Ha véletlenül a „Marcelle“-t adnák a diákok kezébe, ebből a dráma helyes szerkezetét ép oly jól megtanulhatnák, mint a „Coriolanus“-ból.

A derűs epizódok azonban a négy fölronáson végig jóval fölülte állanak a drámai jeleneteknek. Ezeket bizonyos merev hidegség járja át. A „Marcelle“ főalakjaihoz a poéta szívének semmi köze: Sardou őket azzal a közömbösséggel és biztossággal faragta meg, mint ahogy a kasirozó dolgozik, akár ősz barackot, akár egy Meidinger-kályhát készít színpadi használatra. A „Marcelle“-ben elejétől végig két csoport áll egymással szemközt: az egyik bizik Marcelleben, a másik nem. Meggyőződésében egyik sem rendül meg egy pillanatra sem. A közbülső és a védő szerepe már előre praecizirozott és megmáshatatlant. Persze a plaidoyereket egy Sardoutartja!

A Marcelle-ről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy érdektelen. Kíváncsian várjuk a végét, de csak úgy mint egy verdiktet, profan, köznapias érdeklődéssel. Mert

alakjai nem férnek közelébb szívünkhöz. Látak-e önök már egy olyan szenzációs pört, amelynek szereplői iránt az ítélet kihirdetése után két nappal még érdeklődnek valaki?

A darab hosszadalmas is. Az igazság kiderítésétől erkölcsi szempontból nem négy, de tizennégy felvonást sem szabad sajnálnunk, de a drámában a hosszadalmasság lelohasztja az igazság iránt való lelkesedést.

Alexander Bernát fordítása végtelenül gondos és distinguált.

A „Marcelle“ tökéletes előadást nem érdemel meg, gyöngét nem bír el. Hegyesi Mari a czim szerepet végig disztionálta. Három Sardou nem volna képes Marcelle javára annyi szellemes, meggyőző érveléssel összehajmozni, hogy ilyen üres szavakat kétségessé ne tegye valamennyit. Hegyesi Mari különben nagyon szép volt, Prielle Kornélia ellenben mint Couturier bárónő bájos és fiatal. Nagyon jó volt Bercsenyi egy epizód szerepben, a többi rutinosa és fölületes.

A közönség a darabot érdeklődéssel hallgatta. Mert ki ne tanuskodnék nagylelkűen egy olyan mesalliancénál, amelyet a színpadon egy fiatal báró egy felolvasónővel köt? A valóságban a dolog alkalmasint Párisban is ugy történtik (mint nemrégiben nálunk), hogy Couturier báróné bizalommal fordul a párisi rendőrmiszterhez, aki egy detektívvel magához hivatja Marcellet és kiveri fejéből a bolondos szerelmet. Mert egy rendőrmisztert, aki olyan szentimentális volna, mint Sardou, egy napig sem tűrnének meg. A közönség tehát tapsol Sardou-nak, a holdkörös poétának, csupa örömből, hogy nem rendőrmiszter, mert sajnálnák, ha ilyen művelt és elmés férfiut el kellene csapni.

Dr. Molnár Géza.

vát, mely teljesen el van hanyagolva, hajózhatóvá kell tenni. Melegen a kormány figyelmébe ajánlja a hajózási tisztek kiképzését, mert a hajótisztú kurzust kielégítőnek nem tartja. A tengerésztiszt is azért nézi le a folyót hajóztó tisztet, mert nincs olyan iskola, melyben az utóbbiakat kiképeznék; ha ez az iskola létesülne, nem néznék le többé a tengerész a folyamhajózt. Ajánlja a magyar folyamhajóztás fejlesztését a miniszter figyelmébe.

Kubik Béla: Hát a magyar lobogót?

Konkoly-Thege Miklós: Azt hiszi, hogy fölhasználásával bebizonyította, hogy ő a magyar hajólobogót szívből óhajta. (Éljenzés a szélsőbaloldalon.) A költségvetést elfogadja.

Az elnök a vitát holnapra halasztja.

Miniszteri válaszok.

Lukács László pénzügyminiszter válaszol Rakovszky István interpellációjára, melyet a Rábaszabályozási kölcsönös convertálása dolgában hozzátüntetett s kijelenti, hogy az a szintézis, mely a Rábaszabályozást financirozza, nem zárkózik el az elől, hogy a kezelési költségek revíziója által könnyítsen az érdekelteken. De a convertálásba nem megy be s erre nem is szorítható. A tárgyalások különben folynak.

Rakovszky Istvánt a válasz, a tekintetben, hogy a miniszter kötelességét megtette, kielégíti, de az eredményben nem nyugodhatik meg. Ebben része van annak, hogy a kölcsönt a törvényhozás Széll Kálmán pénzügyi bizottsági elnök asszisztálása mellett meglehetősen terhesen kötötte meg. A választ különben tudomásul veszi.

Lukács László miniszter igaztalannak tartja a támadást, melyet Rakovszky a jelen nem lévő Széll Kálmán ellen intézett, mert benne annak idején igenis meg volt a jóakarát, de az akkori pénzügyi viszonyok nem engedték jobb kölcsön megkötését.

Rakovszky István azt bizonyítja egy akkori képviselőházi beszéddel, hogy támadása igaz.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Lukács László pénzügyminiszter felel ezután Polónyi Géának a czukoradó-törvényről tett interpellációjára. A Reichsrath a mi törvényeinkhez hasonló törvényt nem alkotott, de a mi törvényünknek megfelelő jogi rendelkezéseket odaát igenis életbe léptettek s így a czukoradó-törvény hatályát el nem vesztette. E jogi rendelkezések az 1897. augusztusban kiadott császári rendeletben foglaltak, mely teljesen az osztrák alkotmány értelmében adatott ki. E rendelet érvénye csak akkor szűnik meg, ha ezt a Reichsrath összeülése után ennek négy hétre be nem jelentik s az államkincstár megterhelésével jár. A császári rendelet azonban bejelentett, igaz, hogy napirendre nem tűzték és nem tárgyalták, tudjuk, mily okokból, de ez a rendelet érvényét nem tangálja. Kéri válasza tudomásul vételét. (Helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza a miniszterelnöktől és nem a pénzügyminisztertől várta a választ. Itt arról van szó: veszedelmes precedenst alkottak, melylyel az 1867-es törvényt alapjában kiforgatták; erre a miniszterelnöknek kell felelni. A 67-es törvény határozottan Ausztriában is alkotmányos uton létrejött törvényt követel és ha a tulajdon eláll, megrendíti azt az alapot, melyen van. De az osztrák képviselők is azt mondják, hogy az a rendelet alkotmányellenes; beadtak e rendelet miatt interpellációt, vád alá helyezési indítványt, mert hiszen e rendelet az államkincstárt megterheli s így ki sem lehetett adni. De meg van az az eshetőség is, hogy míg nálunk egész évben érvényes a törvény, Ausztriában a Reichsrath még csak napirendre sem tűzi a megfelelő törvényjavaslatot. A pénzügyminiszter válaszát nem fogadja el. De tekintettel arra, hogy május elsején óriás változáshoz ér az ország és ennek elébe vágni nem akar, hogy szavazásra okot ne adjon, interpellációját visszavonja.

Az elnök szerint e visszavonás nem zárja ki azt, hogy e válasz fölött ne szavazzon a Ház. (Derűtség.)

Polónyi Géza: Interpelláció nincs, tehát szavazás sincs.

Az elnök: De válasz van, hát afölött határozni kell.

Polónyi Géza (a szélsőbalhoz): Gyerünk ki. (A szélsőbal az ajtó felé húzódik.)

Az elnök: Itt maradhatnak, szavazhatnak, nem pra-judicálnak semminek.

Polónyi Géza: Akkor maradjunk. (A szélsőbal visszajő az ajtóból.)

A többség a választ tudomásul veszi.

Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter Meitzl Oszkárnak amaz interpellációjára felel, mintha az államvasutak lívatalfejei alantasaikat rendelettel kényszerítenék nevük megmagyarosítására. A miniszter kijelenti, hogy olyan rendelet nincs.

— Elég baj! — kiáltják a szélről.

Báró Dániel Ernő miniszter: Lehetnek olyan fölhívások, melyek névmagyarosításra buzdítanak, de azoknak semmi hivatalos színezetük nincs. Mint-hogy az egész mozgalom társadalmi uton indul, abban visszaélést nem lát s minthogy a névmagyarosítás az illetőre sem haszonnal, sem kárral nem jár, de meg nem tudja, mi baj van abban, ha Magyarországon valaki megmagyarosítja a nevét, kijelenti, hogy semmiféle lépést a maga részéről szükségesnek nem lát. (Helyeslés.)

Meitzl Oszkár semmi körülmények közt sem helyeselteti, hogy hivatalfőnökök akár társadalmi uton is pressiót gyakoroljanak alantasaikra nevük megmagyarosítása érdekében. A választ nem veszi tudomásul.

A Ház a választ tudomásul veszi.

A holnapi ülésre nézve úgy határoznak, hogy a Ház 12 órakor áttér a kérvények tárgyalására.

KÜLFÖLD.

Az osztrák Reichsrath összehívása.

Bécsből táviratozzák: Jól értesült körökben azt hiszik, hogy a kormány a Reichsrathot február 21-ikére vagy 22-ikére össze fogja hívni. (N. W. T.)

Badeni nyilatkozik — Badeni ezafel.

Gróf Badeni, a volt osztrák miniszterelnök, akinek kormányzási ideje még sokáig emlékezetes marad, most, hogy nyugalomba vonult, azzal tölti el az idejét, hogy nyilatkozik és hogy ezafel. Tudniillik a saját nyilatkozatait ezafolja meg. Az egész európai sajtót bejárták azok az érdekes nyilatkozatok, melyeket Badeni a Times párisi levelezője előtt tett és ma Badeni hazájából megczáfolják ezeket a nyilatkozatokat, melyek pedig nagyon érdekesek voltak. Talán éppen ezért ezafolja meg. A Czás ugyanis — mint Krakóból jelentik — fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy az a párisi jelentés, mintha gróf Badeni a „Times“ párisi levelezőjének egy barátjával beszélgetett volna, szemérmetlen koholmány. Badeni ilyen beszélgetést egyáltalán senkivel sem folytatott. Oly dolgokat mondtattak vele, amelyekről soha sem tudott és saját politikai multját illetőleg hamis okoskodásokat adnak a szájába. — Egyéb-iránt Lembergől is azt jelentik, hogy Badeni-vel állandó érintkezésben levő körök véleménye szerint a vele folytatott beszélgetésekről szóló tudósítások, koholmányok. — Szépek, szépek ezek a czáfolatok, de majd meglátjuk, mit mond erre a Times?

Zola pöre.

(Távirati tudósítás.)

A Dreyfus-ügy az idén már nem is Dreyfus-ügy. Minden héten a más ügye lesz: egyszer az Esterházy-é, egyszer a Piquard-é, a Scheurer-Kestner-é, most meg a Zola-é. A Zola-pör után talán megint akad valaki vagy valami, ami ébren tartja a közvéleményt, talán maga Dreyfus, akinek esetleg mégis újra előveszik a pörét.

A Zola-ügyben ma két érdekes dolgot publikálunk. Az egyik a Zola nyilatkozata, ami magában unalmas volna, mert Zola már kissé sokat is nyilatkozik az újságírók előtt, de most legalább lendületes, férfias és erőteljes a beszéde,

A másik hír Bécsből jön s ez meghatározó és poétikus. Óriás, illatos virágoktrét küldtek

Zolának. Ötszáz ifju, szép hajadon meleg üdvözlét.

A két eseményről itt adjuk a táviratainkat:

Ötszáz leány üdvözlete.

Bécs, február 4.

Zola Emile-höz holnap ötszáz, a legjobb körök-höz tartozó bécsi leány aláírásával ellátott rokonszeny-nyilatkozat fog érkezni. Az üdvözlét aranybetűkkel van írva egy bőrmappa lapjaira, melynek szélei Bécs város színeivel díszítve. A mondatok közé egy ibolyabokrétát van rajzolva. Az üdvözlő irat szövege a következő:

Zola Emile-nek: Bécs fiatal leányai.

Az alulírott ötszáz leányt, akik az életből nem ismernek semmi mást, csak a jót, a szépet, a nemeset, és az igazat, az ön felépése élénken megindította, Mély csodálattal vagyunk eltelve magasztos önfeláldozása és hasonlíthatatlan bátorsága iránt, amelyet az igazság és a jog érdekében folytatott harcában tanusít.

Rokonszenves lelkesedéssel, szívünk legmélyéből kívánjuk a legjobb sikert művéhez, a mely a humanitás évkönyveiben eltörülhetetlen betűkkel fog ragyogni.

Bécs, 1898. február havában. (N. Fr. Pr.)

Zola a pöréről.

Zola Emile a Pall Mall Gazette párisi levelezője is meginterwievolta a minap. Valószínűleg az utolsó megnyilatkozása lesz ez Zolának az esküdt-széki tárgyalás előtt s ezért érdekes, mit mond a per előestéjén:

— Azt kérde ön, hogy elfogott-e a félelem vagy a csüggedés? Egy szemernyit sem! Tele vagyok optimizmussal. Ami most történik, az mindenesetre eléggé fájdalmas és alkalmas arra, hogy mindenkit borzalmas csodálkozással töltsön el, de nem maradhat így. Franciaország sokkal nagyobb, nagylelkűbb és fenségesebb — lovagiassági hagyományaink, a jog iránt való érzékünk, a mi egészséges eszünk és igazságszeretetünk végül is bizonyosan diadalmaskodni fognak. Senkise vitathatja el, hogy öt évnél kevesebb idő alatt három per volt, a melyekben először egy ártatlan embert elítéltek, másodsor egy vétkest felmentettek és harmadsor magam is azon az uton vagyok, hogy megbüntessenek, amiért jogtalanságot el nem követtem. Franciaország abba fogja hagyni ezeket az igazságtalanságokat.

A közvélemény, amely most ellenséges indulattal van ügyünk iránt, abban a pillanatban megfordul, mihelyt ez igazságot kiküzdhetjük és én sajnálom azokat, akik most oly jogosulatlanul és keserűen ellenszegülnek törekvéseinknek.

— Tehát bizonyos abban, hogy elítélik?

— Eh! Mon Dieu, qui sait? Amint már mondtam önnek, erősen optimista vagyok. De igen jól tudom, hogy február 7-én nem valami barátságos gyülekezet lesz együtt és el vagyok készülve arra, hogy minden lehető akadályt gördítenek az elé, hogy bizonyítékaimat előtárjam. Hanem magam is voltam már esküdt és ismerem azt az érzést, amikor a komoly kötelesség tudatában egy embertársunk felett itélkezünk. A kötelességnek és a felelősségnek ez az érzete meg van minden francziában, veleszületett jogérvék ez, amelyet meg nem téveszt semmiféle bosszantás és alattomos hadakozás. Ha elítélnének, az valószínűleg azért történik, mert nem rendelkezhetem majd mind-ama bizonyítékok felett, amelyekre számítok. Az én sorsom azonban ugyis csak mellékes. Én az igazságot keresem és ha fáradozásaimmal sikerül csak egy lépéssel is közelebb jutni az igazsághoz, akkor már sokat értünk el. Mik az én bizonyítékaim? Vous m'en demandez trop! Hanem vannak bizonyítékok Dreyfus ártatlanságára, bizonyítékok, amelyeket Franciaország érdekében és nem egyesek kedvéért hozok majd köz tudomásra. Mit törődöm azzal, hogy Dreyfus ártatlanságát éppen azok tudják leginkább, akik a revisió ellen legjobban lármáznak. Én azt látom, hogy egyesek vétke hibái a tévedések lejtőjére sodorták hazámat és hogy a francziák többsége egy rettenetes jogi tévedés pártjára állott. Az én feladatomban az, hogy a jogtalanságnak ezt a légkörét meg-

világítsam, és iparkodásom, hogy Franciaországot ismét a jogosság útjára tereljem: az igazságszeretetet, a méltóság és józanság útjára.

— És mi következhetik az ön pöréből?

— Mindenekelőtt a Dreyfus-per revisiója és idővel a követségeknél minden katonai attaché állás beszüntetése. Ezek nem egyebek, mint fizetett és nyíltan beismert kémkedő hivatalok. Mindaddig, amíg katonai attachék lesznek, addig meg nem szűnik ez az államtitkokkal és a nemzeti védelem titkaival való gyalázatos üzérkedés. Azt hiszem, hogy február 7-én ezeket is számolunk.

— Hanem megengedik-e, hogy arról beszéljen?

— Én bízom az esküdtekben, hogy a törvényes határok között beszélhetek. Mert ha vádlott vagyok is, mégis vannak bizonyos jogaim.

— Nos és a valódi tényállás?

— Az én bizalmam oly erős, hogy ha összes bizonyítékaim is a kezemből volnának, mégis vonakodnék valamennyit hirtelen felmutatni. Gondolja el, hogy a vasut örületes, mondjuk egy órában 70 mértföldnyi gyorsasággal halad és a mozdonyok oly erős feke van, hogy a vonatot egyszerre megállíthatja. Mi történik, ha a féket használja? Rombolás! És ettől félek én, ha a Dreyfus-ügyben az egész valóságot hirtelen feltárnám. Mindenkire jobb, ha lassan hajnalodik, de ha csak egyetlen kedvező dolog érvényesül az ártatlanul elítélt javára, akkor megteszi majd a közvélemény azt, amit tennie kell és Franciaország ismét megszabadul a lidércnyomástól és ismét mint a nagy, nemes, lovagias és nagylelkű nemzet ébred fel, aminő mindig volt és marad!

György herceg és protektorai.

(Távirati tudósítás.)

György görög hercegnek a krétai kormányzásra való jelöltetése az angol diplomácia ügyes sakkhuzásának tekinthető.

Azzal, hogy Oroszországot belegratta abba, hogy ellentétben a hármasszövetséggel, erőszakolja György hercegnek kinevezését a krétai kormányzásra, azt akarta elérni Anglia, hogy hatalmas konkurensének ázsiai, különösen pedig kínai törekvéseit leszerelje, vagy legalább is megbénítsa. Ezt a célját azonban Anglia, úgy látszik, még sem érte el egészen, mert Oroszország a krétai kérdésben nem fejt ki valami tulságos erélyt s egy csepp kedve sincs kelet-ázsiai akcióit ezért elhanyagolni.

Erről szóló távirataink a következők:

Berlin, február 4.

György herceg jelöltsége folytán előállott politikai surlódások képezik az itteni sajtó megbeszélésének tárgyát. A hivatalos német politika a fenforgó kérdésben a legnagyobb tartózkodást tanúsítja ugyan, de a hivatalos és félhivatalos kormánylapok a legnagyobb elkedvetlenedéssel szólnak az európai hatalmak új csoportosulásáról. A *Post* szerint Anglia a legnagyobb örömet abban leli, hogy most már a keleti kérdésben nem áll egy egyseges Európával szemben. Hogy kidobta az Eris almáját a hatalmak közé, nem tudni, de jókor és ügyesen dobta. Németország érdekei azt kívánják, hogy egy európai nagyhatalom se keveredjék a keleti bonyodalmakba.

Athén, február 4.

György herceg az itteni francia nagykövettel folytatott beszélgetése közben azt mondotta, hogy *krétai kormányzói jelöltsége beféjezett dolog.*

Berlin, február 4.

Kormánykörökben az a meggyőződés, hogy Németország abban az esetben, ha a szultán beleegyezése nélkül vinnék György herceget Krétába, az európai concertból kilép. Ugyanígy cselekednék az Osztrák-magyar monarchia is. Konstantinápolyi hírek szerint a hármasszövetség nagykövetei a portának tudomására adták, hogy a György herceg jelöltségét nem támogatják, ha a szultán azt ellenzi. Biztosra veszik azt, hogy az orosz kormány e kérdésben a hármasszövet-

séget azokról a lépésekről, melyekre magát elszánta, nem értesítette, mert különben bizonyára előre is jobban értesülhetett volna a hármasszövetség tagjainak a krétai kormányzó jelölésének kérdésében elfoglalt álláspontjáról.

Köln, február 4.

A Kölnische Ztg.⁵ szerint Oroszországnak nem volt szándékában keleti bonyodalmakat előidézni, mert a pétervári udvar számára az *ázsiai ügyek a fontosak.* György herceg jelölése tisztán a családi politika következménye. Angolország természetesen a legnagyobb örömmel fogadta Oroszországnak a görög dynastia érdekében kezdett közbenjárását, mert azt hitte *hogy azáltal Oroszország figyelmét Kelet-Azsiáról el lehet majd vonni.* Mindaddig azonban a krétai kérdésben oly nagy garral kürtölt hírek tekintetében semmiféle hivatalos lépés sem történt, kivéve, hogy orosz részről tényleg fenyegettek a szultánt. De az is bizonyos, hogy a szultán nem fog engedni. Ami pedig a tengerszorosok kérdését illeti, Oroszország e kérdésben nem tett olyan lépést, amely az ő hadihajóinak a Dardanellákon és a Bosporuson való áthajózását biztosította volna, mert hisz ezáltal csak azt érte volna el, hogy az e tekintetben fennálló szerződések értelmében a többi hatalmak is ugyanebben a jogban részesültek volna.

A német diákok strikeje.

(Távirati tudósítás.)

Az ausztriai német diákok bámulatos összetartásukkal teljesen elérték céljukat. Az összes osztrák egyetemeken felsőbb utasításra vagy tizennégy napra, vagy pedig meghatározatlan időre beszüntették az előadásokat.

A szláv diákok mindenféleképpen azon iparkodnak, hogy provokálják a német diákságot. Ma délelőtt mindenáron azt akarták Bécsben, hogy *Albert*, a sebészet tanára, előadást tartson, mikor ezt a céljukat nem érték el, nagy csoportokban végigvonultak az utcákon s cseh nemzeti dalokat énekeltek. A járó-kelőkét szörnyen bánította a cseh diákoknak ez a kihívó magaviselete s esetleg súlyos verekedésre kerülhetett volna a dolog, ha a rendőrség mindenütt közbe nem lépett volna.

A cseh diákok a technikába akartak behatolni. Mikor ezt a német diákok megutálták, tömegesen a technika elé vonultak s úgy várták harcra készen a cseheket, akik egyelőre megelégedtek azzal, hogy torkuk szakadtából énekeltek a *Hej Slovane-t.*

A németek, mikor ezt hallották, viszont a *Wacht am Rhein-t* kezdték énekelni.

Ez a versenydalolás eltartott vagy egy félórát s azután a csehek elvonultak.

Talán érezték, hogy le vannak énekelve. Ha a csehek az ő kihívó magaviseletüket nem változtatják meg a holnapi nap során, komoly összeütközésre kerülhet a sor a német és a cseh diákok között.

A diákok mozgalmáról újabb a következő táviratokat kaptuk:

Bécs, február 4.

Azok után a hatalmas botrányok után, amelyeket ma a cseh és egyéb szláv diákok a klinika és az egyetem előtt rendeztek, délután és este csend volt. Délután a német egyetemi hallgatók az egyetem előtt tüntető Bummelt tartottak, amely botrányt nem okozott, aminek oka tán az is lehetett, hogy nagyon kevés volt a deák a délután beállott nagy hideg miatt. Holnapra azonban már várható a botrányok, mert szombaton szokták a „hivatalos Bummelt” megtartani. A csehek kiadták a jelszót, hogy ezekre a Bummel-ekre ellentüntetéssel felelnek. Ha ez bekövetkezik, a verekedések elkerülhetők nem lesznek és minthogy a Bummel színhelye az egyetemen kívül fekszik, a rendőrségnek joga lesz közbelépni.

Ma az összes főiskolákban szüneteltek az előadások. Csak a laboratóriumokban és a boncolótermekben dolgoztak. Az egyetem épületében, mely zárva van, még szigorlatokat sem tartottak. A szigorlatokat ebben a rendkívüli időben az anatómiai intézetben tartják. Egész biztosra vehető azonban, hogy 10-ike után az egyetemeken a rend helyreáll.

Grác, február 4.

(Tartománygyűlés.) *Fürst* interpellációt intéz a kormányhoz a színek viselésének eltűntése tárgyá-

ban és azt kívánja, hogy biztosítsák az előadások zavartalan menetét az általános izgatottság okának elhárításával. Báró *Rokitanski* ugyanebben az ügyben interpellál.

Ziskar a német és szláv tanulók közt Grácban történt surlódások miatt interpellál.

Innsbruck, február 4.

A tartománygyűlésben Kackernell és társai a diákok strikejával szemben teendő intézkedések tárgyában interpelláltak. Az „Ausztiria” katolikus diák-egyesület két tagját ma a strikeoló diákok tetleg inzultálták.

Brünn, február 4.

(Tartománygyűlés.) *Hulka* és társai interpellációt intéznek a helytartóhoz, a brünni technikán történtek miatt. Az interpellálók kiemelik, hogy a német hallgatók a múlt évben erőszakosan megakadályozták cseh kartársaik színeik és jelvényeik viselésében és a cseh hallgatók a rektor közbelépésére beleegyeztek, hogy egy ideig nem hordják a színeket és jelvényeket. Ezzel constatálva van, hogy a német tanulók voltak az elsők, akik a színek viselésében elegendő okot láttak a nyugtalankodásra. Az interpellálók kérdik: hajlandó-e a kormány a cseh tanulók védelméről, becsületéről és tanulási szabadságáról gondoskodni és Brünnben minél előbb cseh technikát állítani fel.

Leibach, február 4.

A tartománygyűlés valamennyi szlovén szavazatával a német kisebbség szavazatai ellenében elfogadta Heribar képviselő sürgős indítványát, amely felszólítja a kormányt, hogy a szláv ifjuság érdekében rendelje el, hogy az ideiglenesen beszüntetett előadásokat az összes egyetemeken és felsőbb iskolákban kezdjék meg azonnal újrá és gondoskodják arról, hogy valamennyi szláv nemzet tanulója az összes felső iskolákban megszorítás nélkül visszakapják minden akadémiai jogukat és szabadságukat.

A vita folyamán az indítványozó szemére veti a tanároknak, hogy mindig a német diákok mellett foglalnak állást és hogy a kormány a német diákok előtt meghátrált.

Schwegel képviselő a vádat visszautasítja és az indítványt elveti.

Heim tartományi elnök kijelenti, hogy senki sem itéli el a félrevezetett ifjuság kihágásait jobban, mint a kormány. A kormány eddigi magatartásában lehetetlenség meghátrálást látni. Utal azokra a komoly szavakra is, melyeket a miniszterelnök a rektoroknak e dologban mondott.

TÁVIRATOK.

Az „önálló” Csehország.

Prága, február 4. A cseh tartománygyűlés mai ülésén *Herold* és *Pacák* törvényjavaslat alakjában olyan indítványt terjesztettek elő, amely szerint a cseh királyság egyetlen oszthatatlan egésznek képez. A kerületi és járási képviselői rayon-ok minden megváltoztatása és rendezése csak a tartománygyűlés jóváhagyásával történhetik. Minthogy a cseh és a német nyelv egész Csehországban egyenjogú tartományi nyelv, a cseh tartománygyűléshez intézett minden leirat, döntés, indítvány és a kormánynak minden közleménye cseh és német nyelvű kell, hogy legyen. A Csehországban alkalmazott állami és tartományi tisztviselőknek mindkét tartományi nyelvet birniuk kell. Az állami és autonóm tartományi hatóságok pecsétjei, jelzései és nyilvános feliratai kétnyelvűek legyenek. Az állami és tartományi hatóságoknak a tárgyalásokat a beadvány nyelven kell vezetniük. E törvény csupán a képviselők legalább háromnegyed részének jelenlétében kétharmad többséggel változtatható meg.

Az indítványt a Bugnois-féle nyelvügyi bizottsághoz utasították.

Tüntető szociáldemokraták.

Brünn, február 4. Ma mintegy 5—600 munkás a tartománygyűlés új épülete elé vonult és a szociáldemokráciát és az általános szavazati jogot élte. A rendőrség szétesztelte őket. A munkások egy csoportja a Rudolffagassén át az új német színház elé vonult, de a rendőrség ott is szétkergette a tüntetőket.

Calice báró a szultánnál.

Konstantinápoly, február 4. Calice báró osztrák-magyar nagykövetet a szultán ma a selamlík után hosszabb kihallgatáson fogadta.

A mi cseh barátaink.

Prága, február 4. Ma az itteni tartománygyűlésen dr. *Tioppich* képviselő és társai a helytartóhoz interpellációt intéztek amiatt, hogy a német császár születésnapján Berlinben előadott Burggraf-czimű darabban a csehek szemtelen, keményfejű, hoszuvágyó, gyűlölet és haragtartó népnek vannak feltüntetve és hogy a magyarok is meg vannak támadva a *Lauff* darabjában. Az interpellálók azt kívánják, hogy a „birodalom” megsértett népeinek (?) elégtételt adassék. (N. Fr. Pr.)

Lueger és a zsidók.

Bécs, február 4. A bécsi községtanács mai ülésén a következő mulatságos epizód játszódott le: Egy német-nemzeti községtanácsos azt kérdezte *Laegertől*, hogy a német bank zsidó-e? Halomása szerint a bank igazgatója *Siemens* kikeresztelkedett zsidó.

A kérdést természetesen semmi egyéb nem indokolja, mint hogy Bécs városa a gázkölcsönt ettől a banktól kapja.

Laeger erre azt felelte: Még eddig nem ismertem egyetlen bankot sem, amely kikeresztelkedett volna (Derülség) és így azt hiszem, hogy a német bank sem az. Valószínű, hogy ott is vannak zsidók, mert zsidó mindenhol van, ahol csak pénzről van szó. Ha az interpelláló a világot a zsidóktól meg akarná tisztítani, azért *Lueger* nagyon háls volna. Ami pedig *Siemens* illeti, hát csak azt mondhatja, hogy vannak becsületes árjak, akik zsidóknak látszanak, de nincs egyetlen zsidó sem, aki árjának látszanék.

Vogler közbekiált: De van!

Laeger: Nincs. *Siemens* nekem nem mutatta meg keresztlevelét. De mondhatom, külseje, arckifejezése azt mutatja, hogy derék német keresztény ember. A *Siemens*-család régi keresztény család, melynek vérében egy csepp zsidóvár sem csergedez.

Feljelentés a görög admirálisok ellen.

Athén, február 4. *Levidis* volt tengerészeti miniszter feljelentette *Krieris* és *Saltaris* altengernagyokat, a háboruban működött két hajóraj páncélnokát, hogy a nekik adott utasításokat figyelmelembe nem vették s ez által okozták azt, hogy a flotta a háboru alatt akcióba nem lépett. Jóllehet e feljelentés a hadügyminiszterhez volt címezve, ez mégis az egész ügyet el akarja hallgattatni, amennyiben a vizsgálat elrendelése helyett a feljelentést a jogügyek osztályához tette át, hogy az véleményt mondjon, vajjon a feljelentés birja-e a formai kelleket. — Politikai körökben azt hiszik, hogy ez az udvar kívánságára történik, mivel mindkét tengernagy annak előtte a király hadsegéde volt és a királynál különös kegyben állottak.

A turini gróf házassága.

Róma, február 4. Ma ideérkezett az aostai és az abruzzoi herceg. Az a hír, hogy a király *Vittorio* hercegnek, a turini grófnak, egy osztrák főhercegnővel való eljegyzése idejére az aostai ház hercegeit mind Rómába hivatja. (N. W. T.)

Azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése február elsején lejárt, arra kérjük, hogy a megújításról sziveskedjenek mielőbb gondoskodni, mert különben a lap szétküldésében fennakadás lenne.

E helyen tudatjuk olvasóinkkal azt is, hogy *Mikszáth*: Kálmán satirikus korrajzat:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ-T

február 15-én kezdjük közzélni.

Most belépő előfizetőinknek kívánságukra szívesen megküldjük a most folyó

KÉT ASSZONY

című orosz regény eddig megjelent folytatásait.

Az ORSZÁGOS HIRLAP
kiadóhivatala.

HIREK.

— *Ferdinand* pétervári utja. *Ferdinand* bolgár fejedelem Boris trónörökösrel e hónap 15-én Pétervárra utazik. A fejedelem Bukarestnek veszi utját, ahol egy napig a román királyi pár vendége lesz.

— *A Szalavszky-Rakovszky* ügy. *A Szalavszky Gyula* pozsonyi főispán ügyében összeült becsületbiróság csak nagy nehézségek után alakulhatott meg. Megirtuk, hogy gróf *Szapáry* Gyulát kérte fel a bíróság elnökül, azonban sem ő, sem pedig gróf *Károlyi* Tibor, akit később szintén felkérték az elnökségre, nem fogadta el a megbízatást. A mai délután folyamán gróf *Andrássy* Tivadarhoz fordultak a becsületbiróság tagjai, aki az elnökséget el is fogadta. Az így most már teljesen megalakult becsületbiróság holnap ül össze a Nemzeti Casinóban. Valószínű, hogy még holnap be is fejezik a napok óta húzódó affaire-t.

— *A Pichler* bajusza. *A Pichler Győző* bajusza többek között arról is nevezetes, hogy csak nagyító-üveggel látható. S a képviselőház mai ülése alatt, a folyosón mégis erről a bajuszról folyt a szó. Valaki elmesélte ugyanis, hogy a hajnalszínű honatya nemrégben lekísérte *Kossuth* Ferenczet Czeglédre, ahol a református papnak voltak a vendégei. A tiszteletes ur szívesen látta a függetlenségi párt vezérét és az ő nevezetes pártfogoltját, de azért politikáról mégis csak inkább a vezérrel beszélt. Így esett, hogy *Pichler Győző* lassan átsétált a szomszéd szobába, ahol a tiszteletes ur kedves fiatal leánya olvasgatott. (Talán épen a sógora, a *Rákosi* Viktor legújabb regényét.) *Pichler* jókedvű beszélgetést kezdett a fiatal leánnyal és amikor látta, hogy az ő külső szépségeiről már a czeplédi leányok is jól vannak értesülve, ő maga is gunyolódott.

— *Vagy talán nem vagyok én szép gyerek?* — kérdezte egyszerre a tiszteletes ur leányától.

— *De . . . szép . . . szép . . . csak az a baj, hogy nincsen bajusza.*

A kis leány hamisan mosolygott, amikor ezt kimondta. *De Pichler* nem jött zavarba.

— *Hát az igaz, mondta. Bajuszom nincsen. De annak is csak a pesti lányok az okai. Annyit csókolnak, hogy az a szerencsétlen bajusz nem tud kinőni.*

A leányka még hamisabban mosolygott. Aztán csöndesen jegyezte meg;

— *Lássa Pichler, mért nem jön Czeglédre . . . Itt is hamisak a lányok, de azért itt — kinőne a bajusza . . .*

— *Kitüntetés.* *Csák György* gyulai pénzügyigazgatónak a király a királyi tanácsosi címet adományozta. A népszerű pénzügyigazgató kitüntelése ugy a városban, mint a megyében nagy örömet keltett s arra indította *Csák György* tisztelőit, hogy 9-én fényes lakomával adjanak kifejezést ebbeli örömlüknek.

— *A vésztlő Szapáry Péter.* *Balogh* Ferenczel, egy didergő füstös képű népzenezzsel történt meg az ebben a felvilágosodott korban, hogy mint a barmot befogták a járomba, éppen úgy, mint a törökvilágnak rabszija fűzött *Szapáry Péter*jét, kit kesergő hitvese váltott meg a szomorú fogságból. *Vésztlőn* (Békésmegye) történt. *Rasinkovics* Gusztáv és *R. Pap* Ferencz nagyon unták magukat és nem ment sehogy sem a szántás. Rossz sorsa elébük vezette a mezitlábás művészt. *A két lelketlen ember egy bivaly mellé fogta igába s akkor a bivalyt megvadították.* Biztos halál érte volna a szegény embert, ha szerencsére a lánccal el nem szakad. A cigányt, aki ajultan bukott a földre, most a vésztlő szamaritánusok ápolják. Talán fölépül.

— *A kitüntetett Unneplése.* A Teréz-városi kaszinó tagjai és a székes-főváros vezérő férfiái ma este a kaszinó dísztermében társasvacsorára gyűltek össze, hogy ünnepeljék dr. *Örley* Lajost abból az alkalmából, hogy ő Felsége a *Ferencz József*-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Körülbelül 150-en ültek a fehér asztal mellett, az asztalfőn az ünnepelt mellett jobbról a kaszinó elnöke: *Pucher* József, balról *Márkus* József főpolgármester. Ott voltak továbbá *Radócsa* János képviselő, *Halmos* János polgármester, *Rózs-*

volgyi Gyula alpolgármester, *Toldy* József főügyész, dr. *Czobor* Béla, *Popper* István, *Tenczer* Pál, *Vaszi* lievits János, *Schnierer* József, *Gelléri* Mór, dr. *Angyán* Béla stb. A harmadik fogásnál *Pucher* József meleg szavakkal éltette *Örley* Lajost, kit a királyi kegy igaz polgári erényekért tüntetett ki. Majd *Radócsa* János ürtette poharát *Márkus* József főpolgármesterért, *Tenczer* Pál pedig *Halmos* Jánost és a tanács jelenlevő tagjait köszöntötte fel, kívánva, hogy a főváros javára irányuló működésük még fényesebb legyen, mint carrierjük. Ezután dr. *Örley* Lajos szép beszédben a vendégeket éltette. Utána *Márkus* József főpolgármester nagy hatással köszöntötte jel a kör elnökeit: *Pucher* Józsefet és *Radócsa* Jánost, dr. *Czobor* Béla az ünnepelt *Örley* Lajosért, *Halmos* János pedig *Örley* családjáért tóasztotak. A társaság kedélyes hangulatban éjfélig maradt együtt.

— *Elcsukott szerkesztők.* *Belgrádban* rossz világ jár a szerkesztőkre. Mint levelezőnk táviratozza, ma a radikálisok *Odjek* és a haladópartiak *Pogled* című napilapjait beszüntették, mert *Sándor* király személyét megsértették. A két lap szerkesztőit börtönbe vették.

— *Esküvő.* *Schack* Kálmán magyar királyi államvasuti tisztviselő tegnap esküdtött örök hűséget *Huber* Mariska kisasszonynak, özvegy *Huber* Antalné leányának.

— *Öngyilkos hadnagy.* *Szatmári* levelezőnk jelenti: *Szuhányi* Tibor, a szathmári 12-ik honvédezedred hadnagya, ismeretlen okból föbe lőtte magát. *Szuhányi* Tibor előkelő és köztisztviselőben álló családnak volt az ivadéka.

— *A czár halála.* Tudvalevő dolog, hogy az orosz czár erősen kardoskodik *György* görög hercegnek Kréta kormányzójává való kinevezése érdekében. Miért fogja a görög herceg pártját, arra nézve azt beszélék, hogy a czár csak halálját akarja kimutatni. *György* herceg volt az, aki *Miklós* akkori nagyherceg-trónörökösét kéletátszai utjában kísérte és saját testével védelmezte őt, amikor egy japán fanatikus ember *Kiotóban* megölni akarta. Akkoriban nagy feltűnést keltett ez a merénylet, de most kistül, hogy egy árva szó sem igaz belőle. Nem a görög herceg, hanem két szolga mentette meg a nagyherceget úgy, hogy közéje és a gyilkos közé állottak, míg *György* herceg legalább ötven lépésnyire a merénylet helyétől és így nem is segíthetett. Oroszország a két szolgát gazdagon meg is akarta jutalmazni. A japánok azonban azt kérték, hogy ettől a jutalmazástól maguknak az illető szolgáknak az érdekében álljon el, mert a nagy tőke valóságos csapás ezekre az emberekre. Az évi járadékot, melyet Oroszország fizetni akart, szintén lényegesen leszállították, de mégis akkora összeg volt, hogy az illető bőségben és kényelemben élhettek. Ezt meg is tették és csakhamar igaz lett az, amit a japánok előre megmondtak: a pénz lett a vesztük. Az egyik, részegeskedése következtében megőrült, a másik pedig részeg fővel belezuhant a tengerbe és ott veszett. Ilyenformán nem hálából pártolja a czár *György* görög herceg jelöltségét.

— *A haragos diákok.* Az osztrák diákok egyre czifrább dolgokat művelnek. Ma-holnap Ausztriában semmi igazat sem lehet majd mondani a diák urakról, mert kutyakorbáccsal keresnek elégtételt. Erre enged következtetést a következő távirati jelentés, melyet a *N. Fr. Pr.* utján *Gráczból* kapunk: Az antiszemita *Extrablatt* szerkesztőségében ma két diák jelent meg, hogy a szerkesztőt a marburgi párbajokról szóló egy cikkében előfordult sértésekért felelősségre vonja. A cikkben a lap a diákságot okolja a párbajokért. A diákok egyikénél kutyakorbács volt. A szerkesztő ezt látva, szóval tartotta a diákokat és közben gyorsan telefonoztatott a rendőrségnek, amely hamar meg is jelent és a két diákot eltávolította.

— *Az Osztrák-Magyar Bank megmentője.* Az Osztrák-Magyar Bank tegnap este tartotta meg Bécsben évi közgyűlését. Hogy ezen a közgyűlésen egyáltalában határozatokat hozhattak, az egyetlen egy embernek volt köszönhető. Ez az egy ember volt a bank megmentője. Az igaz, hogy az összes határozatokat egyhangulag hozták, az igaz, hogy

egy hang sem emelkedett az igazgatóság előterjesztései ellen, de az is igaz, hogy a bank alapszabályai a közgyűlés határozatképességéhez, legalább 100 tagnak a jelenlétét kívánják meg és ez a 100-dik ember még este 7 órakor is hiányzott, amikor pedig a közgyűlést meg kellett volna kezdeni. Kilencvenkilencen valának ők, a boldog részvényesek, de mit értek, ha nem volt ott a századik. Széleskörű telefonozás kezdődött. A fiakkerek vadul száguldottak mindenfelé s keresték a századik részvényt. Végre 7 óra 15 perczkor megérkezett. A bank portása majdnem az ölében vitte fel az emeletre, ahol üdvözlő küldöttség várta. Mikor belépett a terembe, éljenzéssel fogadták. A 100-dik meg volt lepette s arcának vonásai egy nagy kérdő jellé alakultak át. Sejtelve sem volt arról, hogy ő a bank „megmentője”. Csak akkor kezdte megérteni az ő nagy jelentőségét, amikor az elnök így szólt:

— Constatálom, hogy a közgyűlés határozatképes.

— **Nyomor a fővárosban.** Nagy városban mindig van nyomorúság és így van Budapesten is; olyan nagy szegénység azonban, mint a minő most uralkodik, már nagyon régen volt. A vidék valamennyi szegény és foglalkozás nélkül való embere, akinek még annyiya volt, hogy ideutazhatott, feljött Budapestre munkát keresni s szaporította az idevaló inségesek amugy is nagy számát. Nagy baj az, hogy nincs hó, tehát nincs mit lapátolni. Abból a százezer forintból, amit a főváros a hónap eltakarítására rendszeresen kiadni szokott, nagyon sok szegény ember élt meg a szigorú időben. Most nincs hó, tehát nincs kereset, elegendő van koplalás. A jótékonyczélu intézmények töltik telhetőleg mindent elkövetnek a nyomor enyhítésére, de nem bírnak eleget tenni. A népkonyhák, bár fokozott mértékben áldoznak a jótékonyosság oltárán, mégis a jelentézők felét el kell hogy utasítsák. Ott van például a VIII. kerületi közjótékonyági egyesület, amelynek a népkonyhája a múlt évben januárban nyolcezer adag ebédet osztott ki. Az idén januárban tizenhatezer adagot osztott szét s még sem tudott minden igényt kielégíteni. Ez az egyesület különben még egy munkássóthont is fentart, amely a szegény munkásnépnek három krajczárért egy csésze jó rumosthéát ad. Ezt a jótékony berendezést is az elmúlt két hónapban ezerszáztizenkilenczen vették igénybe. Óhajtandó volna, ha a jótékony társadalom figyelmére méltatná ezeket a közjótékonyági intézményeket s anyagi hozzájárulással segítené azokat.

— **A lisszkófalvi csata.** Hirt adtunk már arról a véres összeütközésről, mely *Lisszkófalván* volt a csendőrök és a község lakossága között. Mint ma jelentik, a vizsgálat kiderítette, hogy a fegyverhasználat a teljes rendben lefolyt választással semminemű összefüggésben sem volt. A verekedést nem a választók kezdték el. Azok Rózsahegyről még haza sem tértek volt akkor, midőn a legnagyobb részt szavazati joggal sem bíró parasztlagúnyok a kocsmában verekedtek, amely verekedés annyira fajult, hogy a községben portyázó járőr a rend fentartása végett a kocsmából kiszorította. A kiszorított verekedők dühe most a kocsmáros és járőr ellen fordult és a *kocsmát közáporral ostromolni kezdték.* A csendőröket, akik hivatásukban eljárva, az ostromlókat el akarták távolítani, *tettleg bántalmazták,* úgy, hogy azok kénytelenek voltak fegyverüket használni. A vizsgálat kiderítette, hogy a *csendőrök egészen törvényesen jártak el* és csakis bántalmaztatásuk után használták fegyverüket a támadókkal szemben.

— **Temetés.** Ma délután temették a Szentkirályi-utca 15. szám alatti gyászszobából ifj. dr. Jókai Mór özvegét, szül. *Madarassy Rózát.* A temetésen, melynek egyházi szertartását *Kanovics Béla* apátplébános végezte, a kiterjedt rokonság és a barátok nagy száma volt képviselve.

— **Megszökött léghajó.** *Strassburg* városában ma megszökött egy léghajó és négy embert elvitt magával. Ma délelőtt féltizenegykor ugyanis — mint levelezőnk táviratozza — óriási erejű forgószél támadt, mely a városban levő katonai léghajót a sodronykötéltől leszakította, épen akkor, amikor *két tiszt, egy*

gyalogos és egy tűzértisztült benne. A szél a léghajót a Rajna felé hajtotta óriási sebességgel. További részletnek hiányoznak.

— **Jótékony adományok.** Az „Országos Nemzeti Szövetség” javára Kende Kanut volt kormánybiztos, földbirtokos, egy 4500 négyszögöl területű telket adományozott Erzsébetfalván, hogy azon rokkant s elöregedett munkások számára menedékházat építsenek. Ugyancsak az „Országos Nemzeti Szövetségnek Blau Lajos magánzó a munkáskönyvtár és munkás rokkant háza javára 3000 forintot adományozott.

— **300.000 frankos lopás.** *Nápolyból* táviratozzák: A „Bismarck herceg” nevű német gőzösnek, amely ma itt kikötött, egyik utasnőjétől *kétszázezer frank értékű ékszereket és százezer frank készpénzt loptak el.* A tettest még nem találták meg.

— **Mathuzsalem halála.** A minap rövid szenvedés után *Psztrinán* (Sáros megye) meghalt *Varkoly Hugó* 130 éves korában. Az elhunyt Mária Terézia korában született, II. József császár urbariuma alatt élt, részt vett a napoleoni hadjáratokban és végigküzdötte a dicső szabadságharcot. Mindezen eseményeknek legkisebb részleteire is a legnagyobb pontossággal emlékezett vissza a jó öreg, de a jelenkor iránt semmi érdeklődést nem mutatott.

— **Elhárított katasztrófa.** *Temesvári* levelezőnk táviratozza: A vasuti közegek ébersége nagy szerencsétlenségnek vette ma elejét. A bázsi vonalon ugyanis a Béga-híd súlyedését érezte az egyik vonat mozdonyvezetője. A dologról azonnal jelentést tett és a jelentés következtében a hidat azonnal megvizsgálták. Épen jókor tették, mert a vizsgálat kiderítette, hogy *a hidon több görbülés van és a vasszerkezetben egy szakadás.* A közlekedést azonnal beszüntették s most a személyforgalom átszállással történik. A hidat alátámasztották.

— **Egy veszedelmes házaspár.** *Mezőtúr* vidékén — mint tudósítónk írja — sűrű egymásután történtek a bolffelőrészek. *Gyomán* a nagytözsédet kirabolták, *Csabán* a Schwarz és Engel-féle boltokat fosztották ki, *Mezőtúron* egész sereg betörést követtek el, többek között a casinóban is. A gyomai csendőrség kiderítette, hogy mindeme különféle betöréseket *Hegyi Sándor* és a felesége követte el. Az érdemes házaspár uri passióknak áldozott. A férj eleven társadalmi életet élt, a felesége pedig mindig elsőrendű zsölyeszékben ült, valahányszor *Thalia* papjai *Mezőtúron* jelentkeztek. Senki sem gondolta volna, hogy az éj homályában keresetszerűleg úzik a boltok fosztogatását. Lakásukon egész raktárt találtak és például fehérzúccorral egész életükre el voltak látva. A jeles házaspárt elfogták.

— **Összeütközött vonatok.** *Aysból* (Skótország) jelentik: Ma délelőtt a *Glasgow-south-West* vasuti vonalon *Troon* mellett *egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal.* *Kilencz utas meghalt, többen megsérültek.*

— **A serum sikere.** A bécsi városi orvosok legutolsó ülésén *Kammerer*, Bécs város főorvosa, a diphteritis-gyógyserum által kezelt betegeknek elért sikere eredményeiről tett jelentést. Jelentése az 1895-ik évig terjedt ki és azon városok halálozási statisztikáját mutatta be, amelyeknek legalább 15 ezer lakosa van. 1885-től 1894-ig ezen városokban diphteritisben és croupban 119.038 egyén halt meg; évenként átlag 11.904-en, 1893-ban a legtöbb: 15.860 halálozás fordult elő, legkevesebb 1888-ban: 9934. Tízezer lakosra tehát évenként diphteritisben és croupban meghalt egyénekre átlag 10.69 esett. 1895-ben, az első évben, mikor a diphteritis gyógyserum általános használatba jött, a megjelölt városokban már csak összesen 7266 egyén halt meg diphteritisben és croupban, e szerint átlag 10.000 lakosra 5.4 esik. A diphteritisben 1895-ben meghalt egyének száma az előző tíz évhez képest majdnem a felével csökkent és 44 százalékkal kedvezőbb arány mutatkozik, mint az előző tíz év legkedvezőbbjében. Hasonló eredményeket értek el Bécsben is, hol szintén 1895-ben jött a diphteritis-gyógyserum használatba. Mióta Bécsben husz kerületre osztották, 1894-ben diphteritisben és croupban 6081 egyén halt meg, évenként átlag 1520 egyén, e szerint tíz esik tízezer lakosra. 1895-ben és

1896-ban e betegségekben már csak 6465 egyén halt meg, azaz 435 tízezer között. A diphteritisben és croupban meghalt egyének aránya az 1891—1894. évekkel szemben 59.7 százalékkal csökkent. A diphteritisben meghaltak e feltűnő csökkenése részben a diphteritis-betegségek kisebb számára is vezethető vissza. hiszen 1895-ben és 1896-ban átlag 3310 ilyen betegség fordult elő, míg 1891-től 1894-ig arányilag 4375.5 beteg esett egy-egy évre. Azonban ha még e tényezőt is tekintetbe vesszük, még mindig átlagos 5.7 csökkenés tapasztalható 10.000 lakos között az utolsó két évben, ami százalékhán kifejezve 47.2 százaléknak felel meg.

— **Eléggett paripák.** Olyan szerencsétlenségről értesít bennünket *kassai* levelezőnk, amelynek három paripa esett áldozatul. *Szakrajda* tűzerőhadnagyának ugyanis három szép hátsó lova volt elhelyezve egy szépsi-uti istállóban. A lovász, elvégezve teendőjét, a zsinegen logó petróleumlámpát égve hagyta, maga pedig bezárta az istállót, elment. Egyszerre csak a zsineg égni kezdett s a lámpa leesett a szénára, amelyből két szekerre való volt felhalmozva az istállóban. Nyomban tüzet fogott a szénára s a bezárt három ló a füstben megfulladt és össze is égett. Mire a tűzoltók megérkeztek, a lovakat megmenteni már nem lehetett.

— **A spiritus.** Sok bajt okozott már ezen a világon a spiritus. Az az erős szesz, melyet mindennél ismernek s melyet nem egy kétségbeesett, soruldózott ember bufelejtőnek használ. Ez a veszedelmes mérgező, mely lassan, de biztosan öl, amíg a végpusztuláshoz viszi az embert, sok bajnak a megteremtője: meglazítja az erkölcsöket, eltörli a becületet. kiül minden nemesebb érzést, állattá sülyeszti az embert. Ennek a veszedelmes mérgezőnek egy szerencsétlen áldozatáról kapunk ma hírt Bécsből. Azt táviratozzák ugyanis onnan, hogy *Dvorzak Olga* ismert énekesnő *halldózik.* *Dvorzak Olga* eleinte a bécsi Volks-Theaterben, később pedig a *Josefstädter Theaterben* volt szerződötve s kedvence volt egykoron a bécsi közönségnek. Súlyos betegségét *Dvorzak* maga idézte elő életmódjával. A cognac mértéktelen élvezete következtében ugyanis májbetegséget kapott s midőn udvarlójától elhagyatva, nyomorba jutott, tiszta spiritust kezdett inni, ami baját nagy mértékben fokozta. Az egykor ünnepezt énekesnő most elhagyatva, nyomorban várja a halált, mely megváltja szenvedéseitől.

— **Megmérgezett iskolás gyermekek.** Könnyen végzetessé válható könnyelműséget vagy rossz tréfát engedett meg magának *Dorogon* egy ismeretlen ember. A mezőn egy egész kosárral szedett össze a bolondító csalmatok magvából s azt az utcán elhintette. Az iskolába menő gyerekek azt hitték, hogy mák, fölszedték és *megették.* Az iskolában aztán kevés idő múlva egymásután mérgezési tünetek között tömegesen rosszul lettek a gyerekek. Csak a gyors orvosi segítség vette elejét a nagyobb szerencsétlenségnek. *A rendőrség nyomozza a gonosz tréfa elkövetőjét.*

— **Tűzek Malaczkán.** Alig egy hete, hogy hírt adtunk két tüzesetről, mely gyors egymásutánban riasztá fel Malaczkának, ennek kis határszéli városkának nyugalma, máris újabb veszedelmet jelent ottani tudósítónk. Tegnap este ismét megkondultak a vészharangok s az összes lakosság rettegéssel futott a tűz színhelyére, hogy localisálja a veszedelmet, mely az orkányszerű szél segítségével az egész várost pusztulással fenyegette. A kétségbeesés erejével folytatott küzdelemmel végre mégis elértek annyit, hogy *csak öt ház esett a lángoknak áldozatul.* A lakosság azonban még most is igen nyugtalan, mert *szinte bizonyosnak látszik, hogy gyújtogatók keze van a dologban.*

— **A haladatlan kortársak.** Horvátország *Nasicz* nevű városának polgármestere valamelyik naptárban azt olvasta, hogy januárban napfogyatkozás lesz. Ha a nap fogyatkozik, ugy sötét lesz: ez világos volt előtte. Még az elemi iskolából emlékezett arra, hogy a sötétségnek épen a világosság az ellenmérge s valami furcsa bizsergés járta át arra a gondolatra, hogy ime ő most ki fogja korrigálni az alkotó nagy művét.

Ha az azt mondja, hogy:

— Legyen sötétség!

Ó meg azt mondja:

— Legyen világhosszág!

Folytatja, ahol a nagy Goethe elhagyta, mondván:

— Több világhosszágot!

Az első dolga az volt, hogy titokban tartotta a nagy természetnek a napfogyatkozásra vonatkozó előleges intézkedését. Hadd bámuljon Nasicz város közönsége, hogy ime az ő polgármestere mindent tud, még azt is, ami a csillagokban történik. Azért tehát hirdetményt bocsátott ki, amelyben tudatta a néppel, hogy ekkor meg ekkor fényes nappal sötét lesz. Ne tessék megjedni, mert ő már intézkedett, hogy a sötétség ne tartson sokáig. A nép szörnyen elbámult.

— Minő okos ember, minő tudós ember, minő hatalmas ember! mondogatták néma csodálkozással.

A nevezetes nap végre felvirradt s a nép az utcákra csodult, hogy lássa a sötétséget. Nagy volt a meglepetés, amikor látták, hogy az összes petroleumlámpák égnek.

— Ahá! mondogatták — ez aztán az ember! Mindent előre lát! Minő gondoskodás, minő gyengéd figyelem!

A nap pedig, ez a sajtáságos égi test, amely oly ritka becsületességgel intézi el a földgömb melegítési és világítási kérdéseit, mosolyogva nézett alá Nasiczra és az égő petroleumlámpák alatt ünnepi ruhában sétáló népre:

— Mi a menykőt bámulnak rám ezek a nasicziak? gondolta magában a tisztes égi test és csendesen tovább haladt pályáján.

A nasicziak pedig égnék fordult ábrázattal bámultak, míg a nyakuk el nem zsibbadt. Végre hazamentek s egyhangulag constatálták, hogy a polgármester lóvá teszi őket. A derék polgárnagy nem értette meg jól a kalendáriumot, mert abban az állott, hogy *részleges napfogyatkozás*. A városi bizottság nem hagyta annyiban a dolgot, hanem kimondotta, hogy a hiába fogyasztott petroleum árát a polgármester köteles megfizetni. A derék ur dühösen tudomásul vette a dolgot, s mikor az ülés után kiment az utcára, felnézett a napra s mély gyűlölettel csak annyit mondott:

— Nyomorult család!

— Az udvlövészek. Az elmúlt vasárnap *Illics* Ljuba *plovitzi* lakos fiaival a szomszédos *Homolics* (Torontálmegye) községbe indult kocsival, hogy ott idősebb fiának eljegyzését megtartsa. Szerb szokás szerint, mielőtt elindultak volna, a gazda pisztolyával lött egyet. Amint a helységről kifordultak, *Illics* újra elővette revolverét és ismét lött.

— Ma minden gondomat elvetem, mondotta.

A lövést kétségbeesett sikoltás követte. A revolver golyója a gazdával szembenülő unokahugát, *Mihájlov Drágicját szíven találta*. A szerencsétlen leány néhány perc múlva meghalt. *Illics* maga ellen akarta fordítani fegyverét, de a kocsin levőknek sikerült tőle a gyilkos fegyvert erővel elvenni és az öngyilkosságban megakadályozni. A kétségbeesett ember még aznap jelentkezett a törvényszéknél.

— Szerelmi dráma a kastélyban. Lapunk legutóbbi számában hirt adtunk arról a szerelmi drámáról, mely a Prága közelében levő *Veleslavy* község kastélyában történt. *Avesteren* Verner, a kastély urnőjének 24 éves fia, aki Münchenből érkezett oda egy hölgy társaságában, agyonlőtte kísérlőjét és azután magán is halálos sebet ejtett. A szerelmi drámáról ma a következő részleteket kapjuk: Az agyonlőtt ismeretlen asszony holttestét Prágába szállították. Személyazonosságát mindeddig nem tudták megállapítani. Az a hit, mintha *Salzberger* müncheni embernek lett volna a felesége, téves. *Salzberger* még nőtlen fiatal ember, dúsgazdag amerikai bányatulajdonos fia és chemiát tanul Münchenben. Barátja volt az öngyilkos *Avesteren*-nek. Az is valótlannak bizonyul, mintha az agyonlőtt asszony *Guttmann* Ida müncheni divatársnő lenne. Az asszony egyik kabátján ez állott: *Chicago* és ebből azt következtették, hogy amerikai nő. Ruházata feltűnően előkelő. Az asszony feltűnő szépség és körülbelül hat évvel idősebb kedvesénél. Amikor a lövések zajára a szolgák betörték a szobába, a fiatal

ember, aki még élt, arra kérte a szolgát, *ölje meg őt*. Ki az agyonlőtt asszony, azt nem akarta megmondani, csak azt hajtogatta:

— Ő az én feleségem!

Az asszony ruháiból és a ládairól jóelőre el-távolítottak minden jelet, amelyből a szerencsétlen véget ért nő személyazonosságát megállapítani lehetne.

— *Lövöldöző gyárvezető*. *Hirschfeld* Márk magánhivatalnok és *Andelkoh* Ferencz gyárvezető az éjjel egy kávéházban mulatozás közben összeszó-lalkoztak és verekedtek. Egy rendőr közbelépett és kivezette őket az utcára, hogy igazolják magukat. *Hirschfeld* igazolta magát, *Andelkoh* azonban nem akarta magát igazolni, ehelyett újra összekapott társával és rálőtt. *A golyó nem talált*. Az összeve-rődött közönség segítségével a rendőr megkötözte a dühöngőt és beszállította a rendőrségre.

— *Tűz Rákoskeresztúron*. Az elmúlt éjjel a székes fővárossal szomszédos *Rákoskeresztúron* tűz ütött ki *Fülel* Jánosné házában. A nagy szélben nemcsak ez a ház, hanem a *szomszédos házak is loégték*. A nagyobb bajt a rákospalotai és környékbeli tűzoltók ügyessége gátolta meg, akiknek *Micsinay* parancsnok vezetése mellett sikerült a veszedelmet lokalizálni.

— *Villamos szerencsétlenségek*. Két nagyobb szerencsétlenség történt ma este a villamos-vasuton. A 46. számú zugligeti kocsit a királyhegy-utcában elgázolta *Huzmann* Juliánna 60 éves munkásasszonyt, aki, mire a mentők megérkeztek, meghalt. Ugyilátszik, ittas volt, legalább a szemtanuk mind ezt vallották. A másik eset a külső váci-úton történt *Denicser* József tüzérfőhadnaggyal. *Menetközben lengrott a kocsiról, elbotlott a kardjában s karja a kerekek alá került*. A mentők kötözték be s lakására vitték.

— *A főpinczér tragédiája*. *Kohn* József, a bécsi Ronacher volt főpinczére a tavasszal kibérelte a váci-körúti Imperiál-mulatót. Az üzlet azonban sehogysem ment. Kétszer is be kellett zárnia s hogy pénzre tett szert újra megnyitotta. A tél elején végleg elbukott s kölcsönt se kapott többé. Nagy szegénységbe jutott éves lakásra sem telt már, feleségével együtt hónapos szobában húzta meg magát a hajnal-utcai 8. szám alatt. Hatvanegy éves volt már, nagyon öreg arra, hogy újból pinczér legyen és kereset nélkül napról-napra jobban érezte a sors mostohaságát. Beleunt a küzdelembe s ma este lakásán az ajtófélfára nyakkendő-jével fölakasztotta magát. A haláltusában többször oda-ütődött az ajtóhoz s felesége erre a zajra rohant be a szobába. Későn volt. Mire levették a kötélről, meghalt.

— *Ibsed bég fia*. Egyszerre nevezetes ember lett *Ibsed* bégnek, konstantinápolyi palotatitkárnak a fia. Néhány nap előtt érkeztek róla az első hírek, jelentvén, hogy ifju-török üzelmei miatt megszökött. Azután azt a hirt hozta a táviró, hogy az ifju-török ifju papáját elfogatta a szultán és hogy a fiatal ur államtitkokról szóló több fontos okiratot vitt magával. Mindenki valami készülő érdekes botrányt várt s ma *Konstantinápolyból* újabb hír érkezik, mely elveszi az egész ügy regényes színezetét. A *N. Fr. Pr.* utján ugyanis azt a hirt kapjuk, hogy *Ibsed* bég ártatlannak vallja magát és azt állítja, hogy fia *nem ifju-török üzelmeinek következményeitől való feltében szökött meg, hanem egyszerűen az apja pénzével illant el*. *Ibsed* bég szobafogságát ma megszakitották, mert megengedték neki, hogy a Selamlik-ünnepen jelen legyen.

— *Nyomon*. Ezzel a címmel lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a rendőrség *Schreiber* Adolfnak, a megszökött uzorásnak lakásán házkutatást tartott. E hírünkre vonatkozólag báró *Pongrácz* Anzelm arról értesít bennünket, hogy a tulajdonképeni feljelentő nem ő, hanem öccse báró *Pongrácz* Antal, akinek *Schreiber* Adolfnál levő tartozására báró *Pongrácz* Anzelm kiegyezett és a fizetést elvállalta. Öccsét ő vette rá a feljelentés megtételére, maga azonban *Schreiber* Adolftól soha kölcsönt nem vett fel.

— *Szengázmérgezés*. *Dán* Nekisa, *közép-borgói* lakos január 29-én nejével együtt a borgó-prundi hetivásárra ment. Két gyermekét — egy három- és egy ötéveset — addig magukra hagyta és hogy bajuk ne történjék, rájuk zárta az ajtót. A

gyermek a kemence tetején feküdtek, miközben a nyitott kemenczéből kiesett parázstól meggyult egy vastag vászondarab. Amikor a szülők haza tértek, gyermekeiknek már csak holttestét láthatták. Az orvos szengázmérgezést konstatait. A szobában a kicsikéssel egy tyuk is volt, amely szintén odaveszett.

— *Késelő tolvaj*. *Gere* István rovott multu tolvaj *Barda* János és *Goldstein* Károly nevű collegáival benyitott a minap *Mihalovics* Sándor óras váci-körúti lakására, akinek a fia olykor-olykor velük együtt megy tolvaj-kirándulásaira. Most is azt követelték az órától, hogy engedje velük menni a fiát. *Mihalovics*, elutasította őket. Az egyik csavargó erre kést rántott és könnyű sebet ejtett az óráson. A tolvajokat elfogták.

Napirend.

Naptár: Szombat, február 5. — Róm. kath.: Ágota sz. — Protestáns: Ágota. — Görög-orosz (1898. jan. 24.) Xene. — Zsidó: Schebat 13. sabbath Reschalach. — Nap két 7 óra 6 perczkor. — Nyugszik: 4 óra 50 perczkor. — Hold kel: 3 óra 38 perczkor délután. Nyugszik: 6 óra 17 perczkor reggel.

A horvát miniszter fogad d. e. 8—10 óráig. A képviselőház II. bíráló bizottságának ülése déljött 10 órakor.

A szabad liceum felolvasásai. Előadást tart Eötvös Károly a magyar községek keletkezéséről este 6 órakor a műegyetem nagytermében.

A magyar tanítók turista egyesületének közgyűlése a tanítók casinójában. Bemutatóelőadása a *She* című balletnek az operaházban.

A *Mária Dorothea-egyesület tanítónői szakosztályának felolvasó ülése* délután fél 6 órakor *Andrássy-ut* 65. szám alatt.

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 kr. belépő díj mellett.

Hladny István.

(Leírás Sue nyomán.)

A Lőportár-dűlő táján egy toprongyos ember bujkált tegnap este a beépítetlen házhe-lyek, a földetlen csatornák, épületfa-raktárak között. S holott tavaszinak mondjuk az időt, kiűn csipős hideget éreznek a rongyos emberek. A bujkáló ember: *Hladny István*, szintén ezek közé a rongyos emberek közé tartozik. Mivel a lőportár-dűlő tájkán minden élő és holt fogalomnak lehet fényes jelzőt adni; így a gyárak kéményei „karsuk”, a régi zsidótemető „romantikus”, az új lakánya „mintaszerű” és a korcsmák „hangosak”. *Hladny Istvánnak* ellenben csak az a rossz jelző jut, hogy „rongyos.”

A rongyos *Hladny István* volt egy molnár színű barchet-kabát, olyan, aminőt nem lehet kapni kereskedésekben; csak a külső piacokon árulják az ilyen holmit zsákolók, építő tótok és egyéb alantas iparosok számára. Még továbbá a kabát alatt ing is volt *Hladny Istvánnak*, melyet odafönn Árvában, a Podhoránka-patakban mosott ki utóljára az édesanyja. Tudniillik még mielőtt befagyott a Podhoránka.

Hladny István tehát külsejére nézve nem különb, mint *Jean Valjeau*, midőn kimászik a párisi csatornákból. Sőt az arcvonásai is durvák, a szeme bágyadt, szürke és kicsiny, aminőt tudvalevőleg a legaljasabb sertvésszemnek nevez *Schopenhauer*. Ugyanis ilyen szemeket nevel a burgonya, mint főtáplálék; valamint még a csontokat is befolyásolja a burgonya és lesz a homlok erősen hátrahajló. Ha hozzávesszük ehhez azt, hogy *Hladny István* rogyott térdű is, mi nemcsak a petrenczordástól avagy egyéb alföldi parasztmunkától származik, hanem a szén-lapátolástól is; ha a föntebbiekhez hozzávesszük ezt, akkor egészen helyes fogalmunk lesz *Hladny Istvánról*. Most pedig átadjuk a szót *Sue* Jenő író társunknak s az ő avatott tollának; csupán mint előtte ismeretlen adatokat közöljük itt még, hogy *Hladny István* 23 éves és több ízben le volt csukva lopásért és csavargásért. Azon kevés emberek közé tartozik ő, akikben *Bérczi kapitány* sohasem téved.

Tehát:

„A Svadló-gyár kéménye fölött süttött a hold, miként az I betűnt a pont — mondja boldogult *Sue*, a hasonlatot *Alfréd Musset*-től elsajátítván. És a rongyos *Hladny István* belé-fujt tenyerébe, ámbár a kéreg nem eresztí át az ilyen gyöngye meleget.

— *Caramba!* — kiáltott fel *Hladny István*. Hol fogok aludni az éjjel?!...

Az országút mentén sötét kórok bolyongtak és egy száraz gledicsia-bokorból verebek surrantak elő. Zizegett az est és egy hang így szólott Hladny Istvánnak:

— Siess a hajléktalanok menhelyébe, Hladny István.

Hladny István megállt erre a szóra. A félig beépítetlen pusztaságban harmonikaszót vitt a szél fáról fára, kőresmai kurjantásokat szüntén, de Hladny István nem ezt hallotta, hanem az ismeretlen hangot. És ekkor kiterjesztvén karját, a holdvilág felé fordult Hladny István, mint egy sötét kereszt az éjben:

— Mondd, holdvilág — kiáltotta — honnan vegyem a hat krajczárt a hajléktalanok menhelyébe? . . .

A holdvilág lebámult Hladny Istvánra, mint egy naiv gyerek. És csudálkozott a holdvilág szerelőtől nagyon. A földön is bizonyára sokan fognak csudálkozni azon, hogy a hajléktalanok menhelyében hat krajczárt kell fizetni egy éjszakára. A hajléktalanok menhelye tehát tulajdonképpen csak egy szálloda olcsó árszabályokkal, sőt nem is olcsó árszabályokkal, hanem igenis drága árszabályokkal, mert ha Hladny István hat krajczárt fizet a szállodában, az neki több, mint a perzsa sahnak kétezer forint az Angol királynő-ben.

— Sapristi — mormogott Hladny István. — Hat krajczárt kell szereznem hét óráig, mert a szállodába később nem eresztik be az embert. Most hatot fityülnék a gyárakban, tehát van még egy óráim. De honnan vegyek én pénzt, mikor nincs munkám?!

— Van késed, Hladny István — susogták a kórok és a verébszárnyak.

— Van késem — mormogta Hladny István és zsebére ütött. Illetve azon egy zsebére ütött, amely nem vala lyukas. Azzal fűrkészve körülnézett:

— Van késem — folytatta Hladny — keresek hozzá embert. A hat krajczár magától fog jönni.

És ment tovább a gyárak között, kiérvén egy darab pusztaságra, hol már nincs egyéb kultúra, csak kétoldalt egy-egy árok, melyben meleg gyári vizek folydogálnak és kitünő gőzöket adnak a szegény vándoroknak. Most is ott guggolt és a kezét melengette az árok fölött egy nő; egy rongyos nő. Név szerint Mandlák Fanni asszony.

Ismerjük őt a montpellier gyilkosságból; ott a kőresmáros neje volt, de ezt később elhagyta és neje lett Michaelnek, a német kővácsnak a kazángyárban, kitől szintén elvált, Vojteket választotta, a cseh agyagöntőt. Most özvegy volt és a pálinkárvás szenvedélyének hódolt este; de nappal dolgozott, vitorlavásznakat foltozott és hajdani szépségének nyomait megtartotta.

Hladny István durván ráütött a nőre:

— Mit csinálsz itt, Mandlák Fanni?

A nő elhagyván kényelmesen helyzetét, felállt és azt válaszolta:

— Jó estét, Hladny! A hajléktalanok menhelyébe tartok.

Hladny Istvánnak említett egyetlen zsebében megmozdult a kés.

— Tehát pénzed van, Fanni?

— Pénz, pénz — mormogta a nő, miközben a férfi oldalán továbbadt — pénz, pénz — mondta. — Kilencz krajczárom van össze-vissza. — Ha akarod pénz, ha akarod csak kilencz krajczár. Haj, haj — sóhajtott Mandlák Fanni és szeme csillogott a kéjtől — tizenöt krajczárnál kezdődik ám a pénz, mert tizenöt krajczárért már három tál ételt lehet ebédelni!

— No — mondta a férfi és biccentett a fejével — azért a kilencz krajczár is igen szép összeg. Hat krajczár az éjjeli szállás, reggelit odabenn ingyen kapni és marad még három krajczár pálinkára . . . Nem kell megvetni a kilencz krajczárt . . . kölcsön is adhatnád nekem, Mandlák Fanni — folytatta egy kis idő múlva — mert neked bizonyosan több is van, Mandlák Fanni.

— Nincs, nincs . . . esküdzött a nő, mire a Hladny István zsebéből félig kibújt a kés.

— Nincs?! — kiáltotta Hladny István és torkon ragadta a nőt. Nincs. Hát akkor a

kilencz krajczár sem marad nálad — lihegte Hladny István és az árokba lökte a hörgő asszonyt. A fejét a balkezelével a víz alá nyomta és a jobb kezével előrántotta fanyelű kését, melyet tegnap lopott a pálinkamérőtől. Az asszony lába kapálózott a parton, de a férfi ráterdelt a nő lábszárcsontjára és szurni kezdett.

— Egy! — mondta az első szurásra Hladny István.

— Tizenöt! — mondta a tizenötödik szurásra.

— Huszonöt! — mondta a huszonötödikre.

Mandlák Fanni már sokkal előbb elalult és nem szabadkozhatott, midőn Hladny István kikutatta a rongyos szoknyát. (Hajdan a mai-szon Vigadóban hordta egy divathölgy, de később a place de la Ujvársátra került.) A rongyos szoknyából Hladny István előszedte a kilencz krajczárt . . . Egy . . . kettő . . . kilencz olvasta a holdvilágnál és a száraz kórok susogtak rémesen . . . Azzal zsebvágván a véres kését, továbbagott Hladny István.

— Caramba! szolt a hold, — mért nem adnak a hajléktalanoknak menhelyet ingyen? . . .

— Sapristi! — süvöltött a szél. A menhelybe kilenczig is beereszthetnék az embert. Kilenczig tán becsületes uton szerzett volna pénzt Hladny István.

— Hélas! — kacagtak a légűr boszorkányai. — Mindig mi fogunk diadalmaskodni, míg a humanitás csak könnyed időöltés lesz e földön.

Sue leírását így egészíti ki a rendőri sajtóiroda ma esti jelentése:

„Hladny magához vette a kilencz krajczárt és az árokban fekvő nőtől elmenekült. Csak reggelre tért magához a kifosztott és összeszurkált Mandlák és elvánszorgott a legközelebbi pálinkamérésbe, ahol rendőrt hívtak és beszállították a Rókus-kórházba, hol sérüléseit veszélyesnek találták. Hladny pedig ma reggel közönyösen törülgette kését a hajléktalanok menhelyében és társainak azzal dicsekedett, hogy az éjjel tótokkal verekedett. Ott el is fogták és a Rókus-kórházba vitték, ahol szembesítették áldozatával. Az asszony felismerte benne gyilkosát; ma délben azután meghalt.“

Azon kevés jelentések közé tartozik ez, amelyekben a rendőri sajtóiroda sohasem téved.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Kopácsi Juliska hazajön.** Kopácsi Juliska Amerikába ment dollárokat és dicsőséget szerezni, de ezt a kétréndbeli vállalkozását úgy látszik, nem koronázta siker. Egy newyorki honfitársunk levele szerint a newyorki nagy lapok, mint a *Herald* és a *Post* is, nagyon kicsinylőleg és szigorúan nyilatkoztak a magyar primadonna képességeiről. A közönség sem igen érdeklődött fellépései iránt, mert ötven fellépése alatt mindössze kétszer játszott tele ház előtt. Mindezek a körülmények arra indították Kopácsi Juliskát, hogy félbeszakítsa további vendégfellépéseit. A művésznő állítólag eltökélte magát már arra, hogy hazautazzon Budapestre s itt kipihenje a tengeri ut fáradalmait.

* **Intendáns-válság Bécsben.** Az osztrák főváros színházi köreiből azt beszélük, hogy báró *Bezeony* intendáns legfeljebb még márczius közepéig marad meg állásában. Már korábban kellett volna mennie, de bevárták, míg a Burgszínház igazgatói kérdését sikerül megoldani. Most, hogy dr. *Burckhard* igazgató távozott és helyét dr. *Schlechter* Pál elfoglalta, az intendáns visszavonulása aktuálisvá vált. *Bezeony* állásának megrendülése különböző kulisszatörténetekkel függ össze. Ő elmondhatja, hogy: „lemondásomat nem adtam be, de elfogadták.“ Arról is szó van, hogy az *intendánsi állást egyáltalán nem töltik be többé*, hanem *Montenuovo* herceg, második főudvarmester veszi át az udvari színház legfőbb vezetését.

* **„Kikapós patikárius“ jubileuma.** Gandillot bohózatát a Magyar színházban holnap, szombaton adják elő *huszonötödikször*. A darab alig két hónap alatt érte meg az első jubiláris előadását.

Talmi hercegnő.

(Operette 3 felvonásban. Szövegét irták *Makai* Emil és *Kövesi* Albert. Zenéjét szerzezte *Konti* József. Első előadása a *Népszínházban* 1897. február 4-ikén.)

A Népszínház közönségének ma este erős lámpaláza volt. A premiérekén ugyan rendszerint a szerző és a direktor szokott izgatott lenni, de ma este a közönség volt az. Gyöngéd nyugtalansággal leste, hogy Kontinak, akinek keringőt és kupléit évek óta dudolja, füttyüli, lesz-e ismét egy succés-je, akkora sikere, amilyent Budapest minden színházlátogatója szívből kíván neki.

És a közönség lámpaláza már kevéssel 7 óra után elmúlt. A zsfolt nézőtérén felhangzott az első tapsvihar és ez innentől fogva ötpercenként újra meg újra fölzugott. Egyike volt ez a Népszínház legzajosabb estéinek és Konti legzajosabb sikereinek.

A „Talmi hercegnő“-ben *Darius* herceg fiáról, *Gaston*ról van szó, aki nőül akarja venni *Margherita* hercegnőt. Ez meg akar győződni *Gaston* állhatatosságáról és szerepet cserél egy *Kazimir* nevű börtöl feleségével, *Yvonne*-nal. Így aztán áruhában közeledik a herceghez, aki bizony csapodár egy kissé. *Margherita* szerepét viszont *Yvonne* vállalja el és mint hercegnő jelenik meg *Darius* udvaránál. Ő a talmi hercegnő, hasonlóan az *Offenbach* hercegeasszonyához. Ebből a szerepcseréből keletkeznek a darab mulatságos bonyodalmi, melyek természetesen nem sokáig tartanak, mert *Gaston*ból és *Margherita* hercegnőből boldog házaspár lesz.

A vidám mesét sok tarka ötlet fűszerezi. Így *Darius* herceg szobrot állíttat egykori szakácsának, mert birodalmában nem akadt más hires ember. A szobor szerepére pedig *Kazimir* szerződött, aki eleven létere is odaáll a talapzatra. Utóbb megjelenik maga, az emlékszóborral megtisztelt szakács és elrémül a monumentuma láttára.

A libretto egyik szerzőjének, *Kövesi* Albertnek a nevét országoszerűt populárisrá tette a „Goldstein Számi“. Nagy szinpadí routinejét e darabban is érvényesítette. A *Makai* Emil versei általában szépek: operette-szövegeknyven ilyen finom, csiszolt, ritmikus versekre még nem akadtunk, kivéve azokat a librettoakat, — amelyeket épen ő fordított le francziából. Mint fordító *Makai* a magyar *Max Kalbeck*; bizonyos dalok nálunk egyenesen az ő bravouros átdolgozásai révén vitték szokatlanul nagy popularitásra. Elég emlékeztetni a „Linger, longer, loo“-ra (Csókra csókot edes . . .) vagy a „Mili, milygyertyára.“ A Talmi hercegnő-höz irt versei is föltűnésszámba mennek: egész öröm volt hallgatni mint csengett, böngött és pattogott ott minden sor és rim.

A Konti zenéje egy csapásra meghódította a közönséget. Csupa dallamosság, behizelgő kellem és lendület. Minden száma egy biztos attaque a legfásultabb premiére-látogató ellen is, aki ennek a temperamentumos, színes zenének nem tud ellentállani. Egyes számai ép oly népszerűek lesznek majd, mint a „Szökés párosan“ a Királyfogásból, vagy az „Egy, kettő . . .“ a Suhanczból. Még sokkal többet kellene idéznünk, hogy ha az összehasonlítás kedvéért Konti valamennyi régibb „slágerit“ föl akarnók sorolni.

Blaha Lujza (*Yvonne*) és *Hegy* Aranka (*Margherita*) tánc-duettje egyike a legbájosabb dolgoknak, amiket Konti valaha irt. Pikáns, fülbemászó és fordulatos. A közönség ma háromszor is hallani kívánta. *Margherita* keringője, amely be fog vonulni minden magyar bálterembe, az első felvonás bravouros fináléja, a hercegnő és *Gaston* duette-je, *Yvonne* pompás kupléi, amelyekkel szintén nem tudott ma este betelni a közönség, valamint *Csatai* Zsófinak egy dala a házirendről, mind a legszerencsésebb alkotások.

Az operette a mai bemutaton *rendkívül nagy sikert* aratott, amely helyenkint a kitörő entusiasmusig fokozódott. Az előadás egyre megszokott a felhangzó tapsvihartól és az ismétléseknek nem volt se szeri, se száma. Az első felvonás nagy ensemble után Kontinak, aki művét fényesen dirigálta, föl kellett kelnie a karnagyi székből és a lelkesült közönség előtt többször meghajította magát. A fel-

vonások után pedig számtalan kihívás következett. Vele együtt hívták Makait és Kövesit is. A zene-szerző ezüstkoszorút is kapott, a primadonnák pedig virágot.

Blaha Lujza mai sikere szenzációs volt. A „Szókimondó asszonyság” óta nem volt ilyen diadala, — nagyobb akkor sem volt. Mindenki meg fogja nézni ezt a csodaszép, kifogyhatatlan leleményű és aranyos humoru alakítást. Hangja soha édesebben nem csengett, graciosus tánczát semmiféle prima ballerina assoluta nem utánozza. A legtökéletesebb összhang és háj ömlött el beszédén és mozdulatain; rajongó bámulattal adózott neki a nézőtér mindenki. Az újdonság szerzői már azzal is rendkívüli érdemet szereztek, hogy módot nyújtottak a közönségnek arra, hogy Blaha Lujzát e tüneményes magaslalon csodálhassa.

Hegyí Aranka is kedvesen játszott és főként szépen tánczolt. Nagyon szeretetreméltó volt **Vidor**, mulatságcsak **Csatai Zsöli**, **Németh**, **Solymosi** és **Újvári** és csinosan énekel **Raskó**.

FŐVÁROS.

(A tanács makacskodása.) A czinkotai vasut vonalának az Eskütérig való megnyújtása tegnap ismét foglalkoztatta a tanácsot. Küldjön-e a főváros képviselőket a vonal közgazgatási bejárására vagy sem, — ez volt a kérdés, ép úgy, mint multkor. Voltak a tanácsban olyanok, akik *czéltalannak, észszerűtlennek* tartanák a főváros és a kormány között támadt conflictus szitogatását s azt ajánlották, hogy küldessen el a tanács lakait a bejárásra, de azt határozott utasítással lássák el a főváros érdekei felől. A többség azonban leszavazta a békességet és a tanács ép úgy határozott, mint multkor: intéztesse el a bejárást a miniszter a főváros nélkül.

(A köztisztaság.) A közgyűlés a köztisztaság tervbe vett 740,000 forintos költségéből 20,000 forintot törölt. A belügyminiszternek is vörös czeruza volt a kezében, mikor a határozatot eléje terjesztették s a 720,000 forintot is reducálta, hogy kerek szám legyen 700,000 forint. A köztisztasági bizottság ma foglalkozott a 40,000 forintos veszteséggel, micsoda tételeknél kevesebbitse a kiadásokat, hogy a 700,000 forint elég legyen. Úgy határozott, hogy arányosan valamennyi tételből levon egy-két száz forintot, nehogy valamelyiken méltánytalan csorba essék. Ezután megtartotta a bizottság az árlejtést az első és második kerületi, a kőbányai utak, továbbá a városliget locsolásához szükséges fogatokra. A második kerületben 3 forint 40 krajczárba, a harmadikban 3 forintba, a városligetben 2 forint 85 krajczárba és Kőbányán 3 forintha kerül az öntözés naponta fogatonkint.

(Az egészségügyi órség.) A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délután tárgyalta az egészségügyi órség szabályzatát, a melyet a kerületi előljáróságok dolgoztak ki. A feleslegessé vált vásárbiztoság helyére jönné ez az órség. Mindössze ötlet volna az alkalmazottak száma nagyobb, mint eddig; 23 vásárbiztos helyett 28 egészségügyi állás volna szervezendő, ami 3000 forint több költséget okozna. A bizottság azonban nem a kiadások emelkedésén akadt fel, hanem azon, hogy a szóban forgó örök a közegészség fölött való örködés czimén akárkinék a lakásába bemehetnének. Vaszilievits János tanácsnok, Matuska Alajos alpolgármester ugyan megpróbáltok az aggodalom eloszlatásával, de nem sikerült s a javaslat tárgyalását Ludvig János indítványára elhalasztották a jövő ülésre, amikor a szabályzatot alaposabb megvitatathatás végett ki is nyomtatják.

(A Dréher-palota eltolása.) Nemrég híre járt annak, hogy a Dréher-palotát a Kossuth Lajos-utca szabályozása miatt mostani helyéről jóval beljebb tolják. Ez, amint most halljuk, csak abban az esetben következhet el, ha a főváros az egész épületet kisajátítja. Ekkor a főváros a maga költségén végeztetné az érdekes, valóban szenzációs műszaki munkát. Ha azonban a kisajátítás után csak az utcavonalába eső telekrészt vásárolják meg a palota tulajdonosától, ez az egész épület lebontatja s újra épített.

(Az Isten és a főváros.) Aki az Urban bizik, meg nem csalatkozik — tanítja az Irás. Hogy milyen végtelenül jó, végtelenül bölcs egy oktatás ez, abban talán senki sem bizonyosodott még úgy meg, mint Budapest székesfőváros. Nem kellett kiadnia azt a százezer forintot, amibe eddig hosszú idő óta minden télen belekerült a hó kitakarítása. Az idén alig esett valami, az is elolvadt mindjárt, nem volt szükség az ezer meg ezer munkáskézre, a száz meg száz kocsi. A főváros közgyűlése megjegyzés nélkül veszi ezt a jelentést tudomásul. Mert ugysem takarékoskodik a fővárosnál senki, csak az Isten.

VIDÉK.

* (Fiume ügyei.) Gróf Szapáry László fiumei kormányzó, aki — mint levelezőnk táviratozza — pár napi tartózkodásra ismét Budapestre utazott, a belügyminiszter hozzájárulásával lovag Milcénich Péter városhatósági igazgatót megbizta az összes podestai teendők és functiók ellátásával. A Milcénich elnöklete alatt ma megtartott municipalis ülésen elhatározták, hogy fölkéri a kormányzót, eszközölje ki a kormánytól, hogy egy állami szempontból minden tekintetben megfelelő iskolai földrajzot nyomasson ki olasz nyelven.

* (Szatmár vármegye az inségesekért.) Szatmár vármegye felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy az alsó néposztálynak inséges munkával leendő segélyezésére 30,000 forint rendkívüli segélyt engedélyezzen. Erre a belügyminiszter a főispánhoz intézett lairatában tudatja, hogy bár a felterjesztésben nincsen közelebről meghatározva a végzendő munka és az általánosságban tartott jelentésből kellő tájékozást nem szerezhetett arra nézve, hogy a nép hány községben és mily mérvben van az inségek kitéve, a szűkölködők számára 5000 forint államsegélyt engedélyez és azt a nagykirályi pénzügyigazgatóságnál kiutalványozta.

* (Segítség az inségeseknek.) A Temesziget (Senki-szigete) inséges lakóinak, kiket a Duna jégzajlása teljesen elválaszt az országtól, mint Temesvárról jelentik, a pénzügyminiszter megengedte, hogy a legfőbb élelmiszereket, lisztet, burgonyát Szerbiából vámmentesen hozhassanak be.

* (Felekezetenélkületek.) Balmaz-Újvárosban — mint debreczeni levelezőnk írja — a német református egyház kebeléből 42 család kilépett s bejelentette, hogy felekezetenélkülivé lesz. Ez nagy veszteség az amugy is szegénységgel küzdő, különben sem népes sváb református eklézsiára.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Megsértette a királyt. A tartóci kántortanító jobblétre szenderült és a megüresedett tanítói állásra pályázott Krezsán Gusztáv havas-bikszádi tanító is, de bizony hiába. Krezsánról azt híresztelték az oláhok, hogy nagy magyarbarát s ez elég ok volt arra, hogy mellőzzék. Nagy volt e miatt az elkeseredése és amikor odahagyta a községi bíró házáat, keserűen kifakadt:

— Haszontalan a király is, meg a miniszter is, aki ezt eltűri! . . .

Krezsán Gusztávot e nyilatkozata miatt királysértésért egy hónapi fogházra ítélték s a tanító ki is töltötte azt a budapesti törvényszék fogházában. A fogházbüntetés miatt azonban nyugdíjigénye is veszedelemben forgott, pedig már huszonkét esztendeje tanítóskodik. Perújítást kért tehát azon alapon hogy az inkriminált nyilatkozat előtt sokat ivott és beszámíthatatlan állapotban volt. A törvényszék el is rendelte a pernyitást, és tegnap tárgyalta a megújított királysértési ügyet. A bizonyító eljárás folyamán kihallgatott tanúk megerősítették Krezsánnak azt az állítását, hogy a kérdéses időben tökrészeg volt s a törvényszék ezen az alapon föl is mentette Krezsánt a királysértés vádjá alól. És noha a szegény tanító leülte már az egyhónapi fogházat, mégis nagy az ő öröme, mert a nyugdíjra való igényét nem veszti el.

— Wahrmann René pöre. Beretvás Endréné született Wahrmann René asszony háromszázezer forint és járuléka erejéig pert indított első férje,

Krausz Izidor ellen. A szép asszony első házasságának első évében kölcsönözte férjének a 300,000 forintot, amiről váltót kapott; viszont azonban nyilatkozatot adott a férjének, hogy követelését 1900 előtt nem fogja érvényesíteni. Hanem azért bepörölte a váltót és azzal érvelt, hogy a házastársak közt kötött jogügylet csak akkor érvényes, ha az közzegyző előtt jön létre. Ezt az érvet azonban nem fogadták el a bíróságok és a curia ma időelőtti-ség okából elutasította Wahrmann René asszonyt keresetével.

— Sajtópörök. E hónapban a következő sajtóügylek kerülnek esküdtészi tárgyalásra:

7-én Pichler Győző képviselő (rágalmazás);

10-én Kappa Pál (rágalmazás);

14-én Groszmann Hugó (nyilvános rágalmazás);

17-én ismét Groszmann Hugó (nyilvános rágalmazás);

21-én Szalai István (nyilvános rágalmazás);

24-én Pongrácz György (becsületsértés) és

28-án Kohn Vilmos (osztálygyűlésre való izgatás) sajtóügyle.

— A pletyka. A budapesti királyi tábla ma tárgyalta Pázmándy Dénes volt képviselőnek Bényei István, az országos színészegyesület egykori igazgatója ellen indított rágalmazási perét, amelyet annak idején részletesen ismertettünk. A járásbíró-ság Bényeit nyolcz napi fogházra és 100 forint pénzbüntetésre ítélte: ezt az ítéletet a királyi tábla helybenhagyta.

— Lovagias ügy. Párviadal vétsége miatt vont a felelősségre a törvényszék Bibó István és Borsodi László joghallgatókat, akik tavaly októberben kardpárbajt vívtak, mely Bibó könnyebb sérülésével végződött. A törvényszék Bibó Istvánt két heti, — Borsodi Lászlót pedig három heti államfogházra ítélte. Az elítéltek föllebbeztek.

— A Bérczi-Schäffer-párbaj. A rendőrkapitány párbajának folytatása lesz a budapesti királyi törvényszék előtt. Nünt értesülünk, a királyi ügyészség párviadal vétsége miatt indítványozta a bűnvádi eljárás megindítását Bérczi Béla rendőrkapitány és dr. Schäffer József ügyvéd ellen.

KÖZOKTATÁS.

Uj nyilvános rendkívüli egyetemi tanár. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Békefi Remig budapesti tudomány-egyetemi magántanárt ezen egyetemen a magyar művelődéstörténet nyilvános rendkívüli tanárává a rendszerezett illetményekkel kinevezte.

Primási palotából iskola. A pozsonymegyei Püspökin levő primási palota, mely valamikor nem egy nagynevű főpapnak volt kedvenc nyaralóhelye, tegnap Püspöki község tulajdonába ment át. Az átadásnál Czibala N. képviselte a primási uradalmat, a község a díszes palotába iskoláját és ujonnan szervezendő kisléledővóját fogja elhelyezni.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A belügyminiszter Wirkner Manó díjnokot a belügyminiszteriumhoz fizetés nélküli irodaségédítsttette, a földmívelésügyi miniszter a vezetése alatt álló miniszteriumhoz Arányi Béla pénzügyminiszteri számtanácsost központi erdőszámvevőségi főnökké; a kassai ítélőtábla elnöke Veszély Ferencz kassai lakos végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületében dijas joggyakornokká, a tordai pénzügyigazgatóság Baki Gyula végzett tanítót a maros-ludasi adóhivatalhoz dijas joggyakornokká, a kolozsvári törvényszék elnöke Nagy Albert kolozsvár-városi járásbíró-sági napidijas szolgát a mócsi járásbíró-sághoz III-ad osztályú hivatalsszolgává, a temesvári ítélőtábla elnöke Klein Lipót kis-szebeni lakos végzett joghallgatót a temesvári ítélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

Magyar név. Kiskori Benjamin Lenke budapesti lakos, Barta-ra, Bernstein Ede kun-szent-mártoni lakos valamint kiskori gyermekei Dezső, Imre és Szeréna, Boros-ra, Glück Sámson gönczi lakos, Ger-re, Weinberger (Jakab) Jenő és Baruch budapesti lakosok, valamint kiskori Weinberger László, József, Géza és Győző budapesti lakosok, Vágó-ra, Bankó Lajos tiszaföldvári lakos, Boros-ra, kiskori Scharf Simon eszabrendeki lakos, Mezei-re, kiskori Kohn Dávid, Samu és Jenő budapesti lakosok, Kovács-ra, Bruck Pinkász budapesti lakos, valamint kiskori fia Tibor, Tihanyi-ra, Kirbisch Ferencz budapesti lakos, Szalmási-ra, Weisz Béla nyír-bétki lakos, valamint kiskori Weisz Hermann nyír-bétki lakos, Vámos-ra, Friedman Béla kápolnómonostori lakos, Fenyő-re, dr. Raik László szolnoki lakos, Nögyádi-ra, Herz Ede ó-kaniszi lakos, valamint kiskori gyermekei Imre, Margit és Erzsébet, Herczeg-re, Ritscher Lipót (Récei Pál) nagykanizsai lakos valamint

kiskoru gyermekei (Récey) Karolina Lena, (Récey) Lajos (Jakab) és (Ritscher) Róza „Récei”-re, kiskoru Grenden Zsigmond budapesti lakos „Garami”-ra, Idősb Putz Adalbert bács-földvári műmalmtulajdonos, valamint nagykoru Adalbert fia, ugyszintén kiskoru János és Karolina gyermekei „Pető”-re, kiskoru Diell Ernő nemzeti muzeumi tisztviselő budapesti lakos „Csiki”-re változtatták vezetéknevüket.

Arverések a fővárosban. Szatmári László ingóságai VII. Hernád-utca 26. sz. február 17., Magyar Ertesítő távirati iroda részvénytársaság ingóságai IV. Rózi posta-utca 1. február 5., Steiner Matild ingóságai VII. Hernád-utca 19. február 5., Strohmayr Gyula ingóságai VIII. Jázmin-utca 21. február 5., Ós-Budavára részvénytársaság ingóságai VI. Városliget, Ós-Budavára telepen február 5., Krausz Sándor ingóságai VII. Dohány-utca 56. február 5., Mudri József ingóságai II. Vörösmarty-utca 7. február 5., Weichsler Jakab és társa ingóságai V. Alkotmány-utca 22. február 7., Szabó Lajos ingóságai VIII. József-körút 47. február 16., Knirsch Károly ingóságai VIII. Baross-utca 99. február 7.; **A vidéken.** Juvik Pál ingóságai Bánkestin (Érsekújvár) február 8., Kunkela Jánosné ingatlanai Család (Nyitra) községben február 15., Vojnov Marina ingatlanai Melenczén (Törökbece) április 28., Úrményi Péter ingatlanai Lugoshelyen (Lugos) február 21., Milder Gábor ingatlanai Kassa községházban (Pécselt) február 22., Lukács József ingatlanai Poklosiban (Szigetvár) február 12., Goldsmid Sándorné ingatlanai Zala-Egerszegben február 11., Farkas Ferenc és Bakovszki Mária ingatlanai Esztergombán március 2., Dulits István ingatlanai Szabadkán február 12., Schwarz József ingóságai Gödöllőn febr. 9., Burinka János ingatlanai Borsován (Beregszász) március 2., Kármán testvérek ingóságai Budafokon február 7., Varró Anna ingatlanai Kistó völgyben (Hódmezővásárhely) február 19., Propper Herman ingóságai Berencsén (Kis-Várda) február 14., Csekő Máté ingatlanai Kuncsorban (Kisujszállás) február 23.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Báró R. E. M.-Sziget. Az István-kompanya megkapta a halakat s ezen a szokatlan uton határozta el megköszönni.

G. L. fodrász. Szíveskedjék a szerkesztői üzeneteket mások nagyobb figyelemmel kísérni, mert mi igenis felelünk már az ön kérdésére. Az egyszer kivételképen megismételjük a feleletet: Ha behívják, akkor igenis köteles bevonulni. Ha már néhány napot szolgált és aztán baba küldik, akkori legyerygyakorlatnak számít.

Telefonozó. — Budapest B. Csaba város országos képviselője Zsilinszky Mihály államtitkár.

Csalta. Czimnek elég: Figaro, Administration 26, Rue Drouot — Paris. A lap hirdetéseit különben az „Agence P. Dollingen, 16, rue Grange-Batelière, Paris” kezeli. Mint v. tájékozta, ott is csak pénz beszél.

S. C. Tereszvár. Igen örvendetes, hogy a szavalás művészetének még mindig akadnak kedvelői, holott a naturalizmus, verismus s a többi izmus mind jobban leszorítja hajdani diadalainak teréről a szinpadról. Ön azt kérdi utbaigazításképp: mitéle darabokat ajánlunk szavaásra? Igy ismeretlenül körülbelül olyan helyzetben vagyunk, mintha egy szabónak mérték nélkül kell ruhát csinálnia. A dolognak tudniillik az a lényege, hogy a szavaiati darab megválasztásánál az az irányadó, hogy ki a szavaló. Pozsgás, nevető szemű szöszkének hiába ajánlanánk valamely tragikus balladát és viszont a nagy, sötét szemekhez, halovány orozához, sőt az ünnepélyes tolettehez sem illik a játssi, humoros előadás. De nemcsak a szeme, haja, ruhája, még a hangja színet is tudnunk kellene, hogy megállapítsuk a helyes diagnózist. Általánosságban ma legkedveltebb szavalmányok a Kiss József balladája s a Singer és Wolfner kiadásában megjelenő komoly és tréfás monológok. Ha már ezek közül, vagy az Endrődy-féle „Magyar költészet kinostárából” kizemelt egy pár darabot, az összes körülmények tudásával készséggel szavazunk egyikre vagy másikra.

Régiség. Pájdalom, az az Antónius-féle, 1800 éves római ezüstpérez nem olyan nagy értékű „kincs”, hogy eladásaért valami nevezetes summa modern pénzt lehetne kapni. Minden valamire való muzeum bővében van az ilyen elég gyakori érmeknek s legokosabban teszi, ha lemond az egy pár forint hasznáról s ahelyett nagylelkűen valamelyik iskolai gyűjteménynek ajándékozta.

—n.—a. **Nyitregyháza.** A kérdéses üzenet szemszuró utolsó mondata egyáltalában nem vonatkozott Önre s ily fölösleges bármily további magyarázatokba bocsátkozni. Méltóztassék bármikor bizalommal hozzánk fordulni s mi mindig a legnagyobb készséggel állunk szolgálatára.

NYILTTÉR.

Utolsó évtől két. **Eugen herceg s zabor sorsjegyek 50kr.** Főnyar. 75.004 kor. értékes. Ajánlja: Adler és társa, Mádor-utca 13. Belföld I. Károly-utca 1.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.
Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bomboniókban. Legfinomabb cognacok kicsinyben, nagyban árak mellett eladhatók. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. **Schmitt Károly igazgató.**

KÖZGAZDASÁG.

Pesti magyar kereskedelmi bank.

Ma tette közzé a Pesti magyar kereskedelmi bank 1897-iki zárszámadásának részleteit, amelyek a következők:

I. Mérleg.

Vagyon:	1897	1896
	f o r i n t	
Pénzkészlet	1,855,095	1,195,227
Váltótárca	30,101,109	24,416,933
Előleg értékpapírra f. számlán	18,026,836	16,659,153
Lombard és report	12,682,879	11,422,654
Záloglevélkölcsönök	57,657,546	49,656,062
Közszégi kölcsönök	60,335,448	51,244,297
Képzéskölcsönök	1,639,891	1,504,908
Hátr. jelzálog-törl. részletek	593,929	531,687
Záloglevelek biztosítéki alapja	3,082,511	3,087,678
Közs. kötv. biztosít. alapja	3,195,017	—
Saját záloglev. és kötvények	2,550,604	2,224,177
Banképület	315,000	315,000
Értékpapirtárca	6,641,776	8,283,995
Bevezetések syndikatusban	1,144,861	1,084,479
Nyugdíjalap papirjai	690,291	648,092
Betegségilyzdealap papirjai	10,000	10,000
Alapítványok papirjai	37,300	37,300
Bevezet. betéti társaságoknál	706,900	705,943
Váltótiszt	493,160	469,725
Adóssok	14,372,145	12,223,764
Hátrazék részv. befizetés	512,946	—
	216,585,251	185,721,074

Telér:

	1897	1896
	f o r i n t	
Részvénytőke	15,000,000	12,500,000
Tartáskészlet	11,136,538	7,570,894
Nyugdíj- és segélyalap	716,621	659,407
Alapítványok	37,300	37,300
Záloglevélforgalom	57,209,300	50,916,300
Kötvényforgalom	57,308,600	51,531,615
Betétek és hitelezők	62,285,446	53,261,321
Hitelrészletek követelése	123,377	104,772
Fel nem vett osztalékok	98,251	101,790
Előre fizetett törlesztési részletek	111,971	103,519
Függő kamatok	2,199,799	2,181,448
Átmenő tételek	7,463,162	3,974,464
Nyeréségyenleg	2,894,381	2,778,644
	216,585,251	185,721,074

II. Nyereség- és veszteségszámla:

Telér:

	1897	1896
	f o r i n t	
Fizetések	357,624	342,387
Költségek	221,292	222,559
Adók	248,602	231,929
Leírások követelésekből	11,813	16,480
Leírások tartárból	5,990	10,688
Drágasági pótlék	—	30,590
1897-iki évi nyereség	2,523,407	2,454,027
1896-iki áthozat	370,973	324,617
	3,739,203	3,633,277

Nyereségek:

	1897	1896
	forint	
Nyereségáthozat	370,973	324,617
Tiszta kamattörlesztés	1,677,765	1,606,776
Banképület jövedelme	21,067	21,012
Nyereség a jelzálogüzletből	470,148	459,060
Külföldi jutalékok	404,297	360,823
Nyereség devisek- és pénznemek után	174,659	196,645
Nyeres. értékpapírokon	132,469	100,102
Nyereség syndikatusokon	196,854	307,349
Külföldi nyereségek	96,838	94,941
Fiókok és commanditek nyeresége	135,650	110,592
Váltóüzlet nyeresége	52,916	44,305
Nyereség hitelrészletek üzletéből	5,541	70,55
	3,739,203	3,633,277

A mérlegnek, valamint a nyereség- és veszteségszámlának ezen adatait azt mutatják, hogy a Pesti magyar kereskedelmi bank ma a főváros és az ország legnagyobb és legjelentékenyebb pénzügyi intézete, amennyiben azon saját, valamint idegen tőkék összege, amelyeket a bank kezel, 216 millió forintot tesz ki. Közgazdasági és így általánosan szempontról is örvendetes ez a tény, mert annak a tanujelét képezi, hogy lassan-lassan a magyar pénz- és tőkepiac is jelentőségre emelkedik és megszerzi magának azt a biztos, mert legnagyobb rész hazai talajban gyökerező alapot, amely garantált képezi pénzügyi és gazdasági függetlenségünk elérhetőségének. Végtekintve az évről-évre, szembeötlő,

hogy a bank által cultivált üzletágak mindegyike emelkedett a múlt esztendőben is, dacára annak, hogy az 1897. év notoriusan kedvezőtlen volt a bankintézetekre nézve. Igy a szorosán vett betétek 42-13 millióról 50-72 millióra emelkedtek, míg az összes betétek 53-26 millióról 62-28 millióra. E tekintetben a Pesti magyar kereskedelmi bank az ország intézetei között a második helyen áll, mert betétek dolgában csak a Pesti hazai takarékpénztár előzi meg. A záloglevelek és községi kötvények forgalma 50-91 millióról 57-20 millióra, illetve 51-53 millióról 57-30 millióra emelkedett és ami ezeknél talán jelentősebb, a záloglevelekből és községi kötvényekből 1897-ben 15 1/2 millió forint értékű czimlet adatott el a bank által. Tudvalevőleg az új osztrák adótörvények az Ausztriában elhelyezett befektetési papírok nagyobb mennyiségű visszaáramlását okozták. Ez a visszaáramlás ugyan gyengült már abban a mértékben, amelyben a közönség az új helyzetet megszokta, de Ausztriában ezidő szerint újabb eladások nem voltak keresztülvihetőek. Ha tehát mégis ily jelentékeny mennyiség volt elhelyezhető, ez csakis a banknak új piacok megnyitására irányuló sikeres törekvéseinek tudható be.

A váltótárca 24.41 millióról 30.10 millióra, a lombard és report 11.42 millióról 12.68 millióra, az értékpapírokra való előleg folyószámlán 16.65 millióról 18.02 millióra emelkedett. Ami különösen a váltótárcát illeti, ennek 30 millió állománya, az osztrák-magyar bankot kivéve, ismét a legnagyobb a hazai pénzügyintézetek között.

Ezuttal is kiváló gondot fordított a bank vezetése, a bank eszközei mobilitásának fentartására. Eltekintve minden egyéb követeléseitől, a bank pénzkészlet, váltók, devisák, befektetési értékek, értékpapírokra adott előlegek, lombard és report-követelések, továbbá követelések bankároknál, és adóssok czimén, tehát kizárólag könnyen értékesíthető 80 millió forintnál felüli aktívák fölött rendelkezik és ezzel szemben az összes betétek, valamint a bank kötelezettségei a kisorsolt czimletek és az osztalékokra szükséges összeget befoglalva, körülbelül 65 és fél millió forintot tesznek.

Hogy a bank üzleti tevékenysége mily széles mederben halad, erre nézve felvilágosítást nyújtanak a következő forgalmi statisztikai adatok, amelyek szerint volt:

	1896	1897
	millió forintokban	
a bank összeforgalma	3,784	3,823
pénztári forgalom	1,198	1,382
forgalom a betétüzletben	798	832
váltóüzletforgalom	90	101
a váltóüzlet forgalma	112	113
a fővárosi fiókok forgalma	279	327
elküldött levelek száma darab	479,190	506,715.

Az üzleti tevékenység eredményes voltát bizonyítja a nyereség- és veszteségszámla, amely szerint a nyereségek emelkedtek 1896-ról 1897-re. a kamatoknál 70,989 forinttal, a jutalékoknál 43,474 „, a jelzálogüzletben 11,088 „, az értékpapíroknál és a külföldi váltóknál 11,000 „, a fiókok, váltóüzlet és betéti társaságoknál 32,669 „.

Csupán a consortialis üzletek hozadéka csapant meg, de ennek figyelembevételével a nyereségek még mindig 110,000 forinttal többet szolgáltattak a kedvezőtlen 1897. évben. Másrésztől azonban némi megtakarítások is voltak elérhetőek a kiadásokban.

Mindent összegezve: a Pesti magyar kereskedelmi bank 1897-iki mérlege ismét olyan, amely eredményeiben felülmúlja valamennyi előzőjét.

Közigazdasági táviratok.

Berlin, február 4. Májusi járadék 102.40, Ezüstjádék 102.30, Magyar aranyjádék 103.40, Osztrák aranyjádék 103.90, Magyar koronajádék 100.—, Osztrák hitelrészvény 228.50, Osztrák-magyar államvasut 146.80, Déli vasut 36.—, Osztrák bankjegy 170.15, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.42 1/2, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 94.10, Laura-kobó 192.75, Harpeni 179.25, Olasz központi vasut 134.30, Török sorsjegy 115.70. Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 227.90, Osztrák-magyar államvasut 146.50, Déli vasut

35.90, Magyar aranyjárdék 103.40, Disconto-társaság 203.75. Szilárd.

Páris, február 4. Uj 3%-os francia járadék 102.02, 3%-os francia járadék 103.52, 3 1/2%-os francia járadék 106.52, Osztr.-magyar államv. 736. Länderbank 483, Osztrák aranyjárdék 104.90, Déli vasuti elsőbbség 390.75, Alpesi bánya 320.—, Török dollányrészevény 290.—, Török sorsjegy 112.—, Olasz járadék 93.60, Spanyol kölcsön 61.93, Meridional 675.—, Ottomán-bank 561.50, Rio Tinto 707.—, Debeers 776.50, Eastland 136.—, Chartered 82.—, Randfontein 51.50. Bágyadt.

New-York, február 4. (C. T. B.)

	február 4. cents	február 3. cents
Buza májusra	96 1/4	95 5/8
„ júliusra	88 5/8	88 1/2
Tengeri májusra	34	33 7/8

Chicago, február 4. (C. T. B.)

	február 4. cents	február 3. cents
Buza májusra	95 1/4	94 5/8
Tengeri májusra	29 1/8	29

Mezőgazdaság.

Dohánytermelésünk. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohány-termelési bizottsága legnap gróf Dessewffy Aurél elnöklété alatt ülést tartott, amelyen Szilassy Zoltán előterjesztette a magyar királyi dohányjövődék 1896. évi statisztikájának főbb adatait. E szerint az 1896. évben 8862 termelési engedély adatott ki az előző évi 9045 engedéllyel szemben. A csökkenés az 1—5 holdas kistermelőknek a legnagyobb. A szakosztály észrevételére a dohányjövődéki igazgató tudatta, hogy a termelési engedélyeket a jövőben a kisebb termelőknek nagyobb mennyiségben fogják kiosztani amit az is mutat, hogy már 1897-ben 9134 volt a termelők száma. A dohánynyal beültetett terület 1896-ban 63.668 kat. holdat tett ki melyen 46.574.117 kilogramm dohány termelt. Ennek beváltási ára fejében a jövődék 7.703.386 forint 28 krajczárt fizetett ki. Egy kat. holdra tehát átlagban esett 731 kilogramm dohány vagy 120 forint 94 krajczár bevétel; 100 kgr. dohány átlagos ára tehát 16 frt 54 kr tett ki. A bizottság az előterjesztett statisztikai adatok alapján egész óhajításánál adott kifejezést, hogy az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek a minőségi dohánytermelés emelése érdekében a múlt évben tett javaslatai mielőbb megvalósuljanak. A dohánybeváltási árak emeltessenek, hogy a termelők törekvése jutalmazva legyen, a beváltás a termelők érdekeinek érvényre juttatása szabályoztassék és a dohánytermelésből az alkalmatlan területek kizáratván, helyette a megfelelő löterületek a termelésbe bevonassanak.

Az amerikai gyümölcsbehozatalok eltöltése. Az északamerikai és különösen a kaliforniai gyümölcs, tudvalevőleg az utóbbi években igen jelentékeny export cikké vált, amely nagy tömegekben kerül eladásra Angliában és Németországban. Hamburg kikötőjében az amerikai gyümölcsben állandóan nagy vásár van és érthető az ottani kereskedők izgalma, afelől, hogy a német birodalmi kormány eltöltötte az amerikai gyümölcs behozatalát. Az intézkedést azzal indokolják, hogy az amerikai almákkal Németországba hozzák a levéltetűt.

Védelem a sertésvész ellen. A sertésvész (sertéskolera) fellépése esetén követendő hatósági intézkedések ügyében, értesülésünk szerint, a földművelésügyi miniszter legközelebb egy új általános rengeletet fog közzétenni, melyben az eddigi tizenkét új tárgyú rendelet egy szervez egészszé összefoglalatik és egyben a tenyésztő gazdaközönség érdekében a sertésvész esetén alkalmazandó forgalmi korlátozások különösen a lezárt községek határain belül a lehetőségig könnyítetnek. Az új rendelet szerint a fertőzött helyeken levő egészséges sertésállomány elszállítása a megfelelő óvintézkedések megtartása mellett szintén szabad és a sertésszállítási engedélyek megadása a gazdaközönség érdekében egészen a törvényhatóságok hatáskörébe utaltatott.

Ipar és kereskedelem.

A kereskedelmi és iparkamara újjáalakítása. Az idén jár le az az 5 esztendő, amelyre a kereskedelmi és iparkamara tagjai mandátumukat nyerték. Most folyik az újjáalakítás munkája. A kereskedelmi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett leirata folytán a kamara újjáalakítására megalakult nagybizottság ma délután Lang György tanácsnok elnöklété alatt ülést tartott, amelyen kerületenkint megalakították az albizottságokat.

Csődnyitások. Neumann Dávid, temesvári szabó ellen, a temesvári királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Haller Gábor törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Goldmann Fülöp temesvári ügyvéd; bejelentési határidő: márczius 5; felszámolási határidő: április 5.

Kőbányai sertésplacc, február 4. Magyar elsőrendű: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 52—53 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klgig terjedő súlyban) 52—53 kr. Könnyű (páronk. 250 klgig terjedő súlyban) 53—54 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli súlyban) 51—52 krajczárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) 51—52 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 50—51 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. február 2. napján volt készlet 18.881 drb, február 3-án felhajtott 430 drb, február 3-án elszállított 543 drb, február 4-én maradt készletben 18.768 darab. A hizott sertés üzletirányzata kellemes.

Budapesti konzum-sertésvásár, február 4. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. február 3-án érkezett 624 drb. Készlet február 3-áról 404 darab, felhajtásra 722 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 722 drb.; elszállítatlan maradt 306 drb. Napi árak: 120—180 kilós 49—52 kr., 220—280 kilós 50—52 kr., 320—380 kilós 50—52 kr., öreg nehéz 47.50 kr., malacz 38—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, február 4. (A budapesti közbizományos és marhavásári igazgatóság jelentése). A mai vásárra felhozott: 302 drb élő belföldi borju, 17 drb leölt belföldi borju, 172 drb leölt bárány, napi árak: Élő belföldi borju 34—44 forintig, kivételesen 45 forintig, öltött belföldi borju 40—48 forintig, öltött bárány párja 4—8 forintig.

Pénzügy.

A Hazai bank igazgatósága a lényegesen megnagyobbodott és a bank fejlődésével előreláthatólag még fokozódó ügyszámra való tekintettel doktor Kelemen Gyula ügyvéd urat, a bank eddigi jogtanácsosát, ügyvivő igazgatói minőségben a bankhoz szerződtette. Az új igazgató állását folyó év május 1-én foglalja el.

Közlekedés.

Vasuti előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Gerster Béla és Török Emil budapesti mérnököknek, a tervezés alatt álló kecskeméti villamos vasúthoz való csatlakozással, a Miklós-telepen és Vágójáráson át Jász-Kerekgyházaig, valamint folytatólag, esetleg pedig a Miklós-telepen és Vágójáráson át a Nyir irányában a budapest-lajosmizsei helyi érdekű vasut Lajosmizse állomásaig vezetőndő szabványos nyomtávu, gőzmozdonyu, esetleg villamos üzemű helyi érdekű vasutvonalakra, Gerstel Jenő oraviczabányai lakos földbirtokosnak és Gregersen G. és fia budapesti cégnek, mint társaknak, a m. kir. államvasutak Oravicza állomásából kiágazólag Brostyán, Greovatz, Mercsina, Varadia, Kakova, Komoristye és Lacznás községek érintésével a magyar délkeleti helyi érdekű vasut Nagy-Zsám állomásaig vagy esetleg Markovecz és Kudricz községek irányában a magyar délkeleti helyi érdekű vasut Nagy-Szredistye állomásaig vezetőndő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra Pálffy Ferenc budapesti ügyvédnek, a Hódmezővásárhely város területén s nevezetesen a magyar kir. államvasutak állomásától kiindulón a Kállay- és Andrassy-utczákon, a Kosuth Lajos-téren, a Zrínyi-, Szegvári- és Damjanich-utczákon át a gőzfűrészház s folytatólag a Papéri szőlő irányában a tiszparti fa-és gabonarakodókhoz, valamint ezen vonalból a Kossuth Lajos-téren kiágazó és a szentesi-utca végéig vezetőndő villamos, esetleg gőzmozdonyu, rendes nyomtávu vasutvonalra; özvegy Van der Osten Károlyné pojéni földbirtokosnőnek a magyar délkeleti helyi érdekű vasut Marzsina állomásától Kurtya, Petrosza, Krivina és Pojén községek érintésével a Strimbu patak völgyében fekvő Lunga-larga telepig és ezen vonalból kiágazólag a magyar délkeleti helyi érdekű vasut Alsó-Lapugy állomásaig vezetőndő keskeny nyomtávu helyi érdekű vasutvonalra; Pálffy Ferenc budapesti ügyvédnek, a magyar királyi államvasutak Gyoma állomásától Kondoros, Nagy-Szénás, Bánfalva, Derekegyháza irányában a magyar királyi államvasutak Hódmező-Vásárhely állomásaig vezetőndő s esetleg ezen vonalnak Bánfalva és Derekegyháza közötti részét a derekegyháza-hódmezővásárhelyi részzsel. Mágocson át összekötő rendes nyomtávu gőz-, esetleg villamos üzemű helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, február 4.

Kerülő uton, Bécsből kapjuk a hírt, hogy a helybeli piacon konzorcium alakult, amelynek célja — mi is lehetne más és mi is lehetne olcsóbb dicsőség, mint a kontremint csapdába keríteni. Nem tudjuk, mi a való ebben a híresztelésben, bár nem egyszer láttuk, hogy az osztrák

fővárosban jobban vannak informálva az itt történők felől, mint jó magunk, már azért is, mivel az ily tranzakciók számai rendszeren egy vagy más tekintetben felnyulnak Bécsbe. Egy cseppet sem csodálnok különben, ha tényleg ily „ring”-féle szövetséget összeállana, sőt majdnem bizonyosra vesszük, hogy akad valami csoport, vagy akárcsak spekuláns aki hajlandó lesz az olcsó szokványbuzát átvenni. Nagy idők, nagy embereket szülnék. Ilyen konstellacio pedig okvetlenül valami „corner”-félét rejt méhében. *Hisz a tavaszi buza ma valóságos „partie-áru, elsőrangú occasio” mélyen leszállított árak mellett.* Aztán máskor szükséges volt, hogy az ilyen hausse-zonzorcium először is Montecuccoli ismeretes három követelését tudja teljesíteni, továbbá nagyobb számú raktárhelyiségre volt szüksége. Ma ugyszólván nem kell hozzá egyéb, mint egy szerény adag bátorság és kintartás. Legyen a dolog akárhogy, tény, hogy a tavaszi buza lassan, de biztosan emelkedik.

Emelkedett délelőtt az őszi buza árfolyama is valamivel, nem ugyan a tegnapi lapunkban közzétett hivatalos mezőgazdasági jelentés következtében, mert ennek adatai nem voltak ismeretlenek kereskedői körökben, hanem mivel elvitázhatlan, hogy egy szem készlet nélkül megyünk át az új campagneba és ilyen viszonyok mellett, a most fenálló két és fél forintos deport tarthatatlan. Délután ugyan valamivel az árak, mert Berlinben esett a hó, ám-bár nem tudjuk hamarjában az összefüggést a mi áraink és a német fővárosban esetleg rendezhető szánkópártik között.

Emelkedett továbbá — szintén csak a reggeli órákban — a tengeri ára, mert nem győzzük kielégíteni a belföldi keresletet, minél fogva a készrúpiacra magasabb árakat fizettek és mert a román termékre egyáltalában nem számíthatunk. Erdélybe folyton megy oláh kukoricza, aztán — amint említettük — tengeren Olaszországba és ujjában arról értesülünk, hogy Délinémetország számlájára is nagyban veszik e származékot, a dunai hajózás megnyitásával történendő szállítással. Már pedig a contremint e cikkben csupán azoktól a czégektől került ki, akiknek Romániával van összeköttetésük és májusra fel akarták hozni az árut. Hogy az eladók kezdik magukat most már jól érezni, ki-világlik abból, hogy a deport leszállt kilencz krajczárra, míg más években egy negyed forintot kellett fizetni az eladóknak azért, hogy az árut ne májusban, hanem csak júliusban szállítsák. Hogy délután megint szórták a kötéseket, annak, ha van ugyan, magyarázatát nem tudjuk. Majd emelkedik holnap ismét, ha, mint ma, a készrúpiacra a magyar mezőgazdák keresnek árut.

A rozs meg a zab ára sem képez nyugvó pontot az általános emelkedés közepe és ez árak szintén néhány krajczárral javultak.

Pedig a tengerentuli piacok ma sem istápolták a szilárdulást. Ugy New-Yorkban, mint Chicagóban mintegy 3/4 centset veszítettek az árak. A délután leérkezett sürgönyök már szilárdabb irányzatúak voltak. Páris 30 centimesnyi, Berlin 25 fillérenyi áremelkedést jelentett. Az orosz piacok lefolyása a tőzsde berekesztéseig ismeretlen maradt.

Buza.

Elkeik körülbelül 16000 métermázsra, 5 krral magasabb áron, egy kisebb tétel bolgár származású buzát is adtak el.

Előfordult eladások ibuzában.

Mennyiség mmásában	ó vagy új	származás	alkalmazott-kiú súly klgiban	minőségi megjegyzés	Ádásni hely	ár netto 100 klgig	közép. vagy 8 óra
300	ó	tiszai	80	—	Budapest	13 27 1/2	3h.
400	új	„	77	átlagban	„	18. —	„
100	„	„	76	„	„	19. —	„
150	„	„	76	„	„	12 82 1/2	„
200	„	„	76	„	„	12 85	„
600	„	„	75	„	„	12 80	„
850	„	„	75	„	„	12 50	„
100	„	„	74	„	„	12 45	„
650	„	„	74	„	„	12 30	„
900	„	postvidéki	74	„	„	12 30	„
200	„	„	72	„	„	11 50	„
400	„	fehértanyai	74	átlagban	„	12 25	„
600	„	„	74	„	„	12 25	„
500	„	báji	73	„	„	11 55	„
100	„	fehértanyai	75	„	„	12 40	„
1000	„	raktár	74	„	„	11 70	„
4700	„	„	74	„	„	11 25	„
650	„	„	73	„	„	11 70	„
1000	„	bolgár	73	transzifó	„	9.75	„

Szesz.

Budapest, febr. 4. Irányzat változatlan. *Kontingens nyersszesz* ára 17.50 p., 17.75 áru. *Finomított szesz* nagy 55.75—56.— frt kicsinyben 56.25—56.75 frt. *Élesztőszesz* nagyban 55.50—55.75 forint, kicsinyben 56.—56.50 forint. *Nyersszesz adózva* nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.75 forint. *Nyersszesz adózatlan* (exknt.) 15.—15.25 frt. *Denaturált szesz* nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. (Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, bérmentve, Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett küldendők.)

Bécs, febr. 4. *Kontingens nyersszesz* azonnali szállításra 18.—18.30 frton kelt el. Zárlatjegyzés 18.—18.30 frt

Prága, febr. 4. *Adózott tripló szesz* nagyban 54.25— frton kelt el. Adózatlan szesz 17.50—17.75 frt, exkontigens szesz 14.25 frton jegyeztetett.

Triest, febr. 4. *Kiviteli szesz* tartályokban szállítva 90 hektoliterenként nagyban 11 forinton, február-áprilisi szállítás 10¹/₄ forint jegyeztetett.

Berlin, febr. 4. Szesz helyben 41.50 márka = 21.41 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, febr. 4. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 41.30 márka = 21.29 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, febr. 4. Szesz (50-es) pr. február 59.30 márka = 34.87 frt; szesz (70-es) pr. február 39.80 márka = 23.40 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, febr. 4. Szesz február 21.10 márka = 12.41 frt; febr.—márcz. 20.75 márka = 12.20 frt; márcz.—ápril 20.25 márka = 11.91 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, febr. 4. Szesz folyó óra 43.75 frk = 23.05 frt; márcz.-ra 43.75 frk = 23.05 frt; májusiól négy óra 43.— frk = 22.66 frt; 4 utolsó óra 39.75. frk = 20.96 frt. Az árak 10,000 liter százalékonként 1/4% leszámítással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

Cukor.

Prága, febr. 4. *Nyerscukor* 88% cukortartalom alapján franco Aussig 12.55 frt, azonnali szállításra 12.75 forint új campagne.

Hamburg, febr. 4. *Nyerscukor* f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.10 márka, májusi szállításra 9.35 márka, augusztusi szállításra 9.55 márka. Irányzat szilárd.

Páris, febr. 4. *Nyerscukor* (88 fok) kész áru 27.75—28.25 frk, fehérzucker februárra 31.— frk, márcziusra 31.1/2 frk, májusiól 4 óra 32.— frk, októbertől 4 óra 29.7/8 frk. Finomított készáru 101.—101.50 frk.

London, febr. 4. *Jávaczukor* 10.75 shilling, ártartó. *Nyers cukor* bágyadt, *finomított* ártartó. *Jegyeztetett cukor* alig keresve, *Külföldi tört* bágyadt. *Jegyeztetett*: készáru 10.9³/₄ sh., márcz.—áprilisra 10.9³/₄ sh., május-augusztusra 11.0³/₄ sh. *Répacukor* bágyadt. *Német* (88%) febr.-ra 9.1³/₄ sh., áprilisra 9.2³/₄ sh., májusra 9.3³/₄ sh., júniusra 9.4¹/₄ sh. *Határidőzlet*: februárra 9.1¹/₄ sh., márcziusra 9.2 sh., áprilisra 9.3 sh., májusra 9.4 sh., júniusra 9.5 shilling.

Olajok.

Páris, febr. 4. *Repczeolaj* folyó óra 52.75 frk (= 24.83 frt); márcz.-ra 53.— frk (= 24.95 frt); májusiól 4 óra 54.— frk (= 25.42 frt); négy utolsó óra 51.50 frk (= 25.66 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, febr. 4. *Repczeolaj* helyben 54.— márka (= 31.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, febr. 4. *Repczeolaj* májusra (hordóval). 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, febr. 4. *Repczeolaj* 22.6—22.9 sh. *Lenolaj* 16.— shilling *Gyapotmagolaj* 14.—14.6 sh. *Terpentin* 24.3 sh.

Petroleum.

Hamburg, febr. 4. *Petroleum* helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, febr. 4. *Petroleum* fin. helyben 14.— frank = 6.65 frt.

Bréma, febr. 4. *Petroleum* fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, febr. 4. *Petroleum* fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 6.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rifle Line Certificated márcziusra 65.—; *Nyers petroleum* márcziusra 5.95 cents.

London, febr. 4. *Petroleum*, amerikai 4³/₄ sh., orosz 4¹/₄ sh.

Kávé, tea, rizs.

London, febr. 4. *Santos* határidő gyenge és alacsonyabb. *Jegyeztetett*: februárra 29.6 shilling, márcziusra 29.9 sh., májusra 30.3 sh., júliusra 30.6

sh., szeptemberre 20.9 sh., decz-re 31.3 shilling. *Tea*: Ceylon bágyadt. *Rizs*: nyugodt, ártartó.

Fémek.

London, febr. 4. *Réz*, G. M. Brände 49³/₁₆—49¹¹/₁₆ font sterling készáru és 49³/₁₆—49¹¹/₁₆ font sterling 3 óra; best sel. 52³/₄—53³/₄ font sterling. *Ón*: finom külföldi 63¹/₈—63³/₈ font sterling készáru és 63¹/₈—64³/₈ font sterling 3 óra. *Ólom*: angol 12¹/₂—12³/₈ font st.; külföldi 12³/₈—12¹/₂ font sterling. *Horgany*: külföldi 17¹/₈—18 font sterling. *Higany*: 7.— font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. *Vas*: A glasgovi nyersvaspiacz ártartó csekély üzlet mellett. *Zárlat-árak*: 45.8 sh. készáru és 45.10¹/₂ sh. egy óra; Cleveland 40.6 sh. készáru és 40.8¹/₂ sh. egy óra; Hematit 48.8¹/₂ sh. készáru és 48.11 sh. egy óra; Middlesbrough 49.6 shilling készáru és 49.8 sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, február 4. A mai gabonatözsde szilárd irányzattal indult és a külföldi jelentések csak futólag gyakoroltak hatást. Kötetett: Buza tavaszra 11.67—11.64—11.67 frton, rozs tavaszra 874—877 frton, zab tavaszra 665 frton, tengeri május-juniusra 561—562—558—559 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.67—11.68, rozs tavaszra 8.76—8.78, tengeri máj.-jun. 5.59—5.60, zab tavaszra 6.65—6.66.

Ecorozó, február 4. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.10 márka (= 8.29 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, február 4. Buza holsteini 178—188 márka (= 10.47—11.05 frt). Rozs meklenbúrgi 140—148 márka (= 8.23—8.70). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, február 4. *(Megnyitás)* Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcziusra 28.75 frk (= 13.70 frt). Buza márcz.-tól 4 óra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza májusiól 4 óra 27.75 frank (= 13.22 frt). Rozs folyó óra 17.30 frank (= 8.24 frt). Rozs márcziusra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs márcz.-tól 4 óra 17.75 frk (= 8.44 frt). Rozs májusiól 4 óra 17.25 frank (= 8.21 frt) Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, február 4. *(Zárlat.)* Buza folyó óra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza márcziusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza márcz.-tól 4 óra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza 4 óra májusiól 27.75 frank (= 13.22 frt).

Pétervár, február 4. *Rozs* helyben 6.50 rubel

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, február 4. A mai tőzsdén a krétai úgról érkezett legújabb hírek lanyha hangulatot keltek. A forgalom szűkös volt és az árfolyamok gyengültek. Az üzlet további folyamában magasabb berlini árfolyamok javulást idéztek elő.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.87—363.25, Anglo-bank 163.25, Bankverein 265.75—265.25, Tramvay 499—494, Magyar hitelrészvény 386. Osztr.-magyar államvasut 344.62—343.87, Déli vasut 82.25—81.75, Fegyvergyár 301.50—302.50, Alpesi bánya 148.50—147.60, Osztrák villamossági 319.25—318, Magyar koronajáradék 99.35, Török sorsjegy 60.10—59.75 forinton kötetett.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 363.50, Magyar hitelrészvény 386.—, Anglo-bank 163.50, Union-bank 304.—, Länderbank 219.—, Osztrák-magyar államvasut 344.—, Déli vasut 81.75, Alpesi bánya 147.80, Rimamurányi 248.50 Májusi járadék 102.55.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.—, Magyar hitelrészvény 386.—, Länderbank 219.—, Unionbank 303.—, Anglo-bank 163.25, Bankverein 265.—, Osztr.-magy. államv. 344.25, Déli vasut 81.75, Elbevölgyi vasut 265.75, Északnyug. vasut 251.—, Alpesi bánya 147.75, Rimamurányi 248.50, Prágai vasipar 708.—, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 121.55, Török sorsjegy 99.35, Német márka 59.60 forinton kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.40, Magyar koronajáradék 99.45, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földterhermentesítési kötvény 97.25, Magyar hitelrészvény 385.—, Magyar nyereménykölcsön sorsjegy 156.50, Kassa-oderbergi vasut 192.—, Magyar kereskedelmi bank 146.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 253.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50, 4.2% papírjáradék 102.50, 4.2% ezüstjáradék 102.45, Osztrák aranyjáradék 122.35, Osztrák koronajáradék 102.95, 1860. sorsjegyek 144.—, 1864. sorsjegyek 189.—, Osztrák hitelsorsjegyek 199.—, Osztrák hitel-

részvény 362.63, Angol-osztrákbank 162.—, Union-bank 303.—, Bécsi Bankverein 264.25, Osztrák Länderbank 219.—, Osztrák-magyar bank 934.—, Osztrák-magyar államvasut 344.37, Déli vasut 81.25, Elbevölgyi vasut 265.50, Dunagözhajozási részvény 453.—, Alpesi bányarészvény 147.40, Dohányrészvény 135.—, 20 frankos 9.53, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.10, Német bankváltó 58.75.

Bécs, február 4. *(Utőtőzsde.)* A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 361.87, Magyar hitelrészvény 385.—, Anglo-bank 161.75, Bankver. 263.75, Union-bank 303.—, Länderb. 219.—, Osztrák-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 81.25, Elbevölgyi vasut 265.25, Északnyugoti vasut 250.—, Török dohányrészvény 135.—, Rimamurányi vasmű 248.50, Alpesi bánya 146.90, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 99.45, Török-sorsjegy 59.25, Német márka azonnali szállítás 58.76.

Berlin, február 4. *(Zárlat.)* 4.2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztr. aranyjáradék 103.90, 4% magyar aranyjáradék 103.40, osztrák hitelrészvény 228.50, magyar koronajáradék 100.10, déli vasut 36.—, osztrák-magyar államvasut 146.80, Károly Lajos-vasut 107.40, orosz bankjegy 216.63, bécsi váltóár 170.—, 4% új orosz kölcsön 100.20, magyar beruházási kölcsön 103.—, olasz járadék 94.—, Az irányzat szilárd.

Berlin, február 4. *(Utőtőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 228.90, Magyar koronajáradék —.—, déli vasut 35.90, Magyar aranyjáradék 103.40, osztrák-magyar államvasut 146.60. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 4. *(Zárlat.)* 4.2% papírjáradék —.—, 4.2% ezüstjáradék 87.25, 4% osztr. aranyjár. 104.05, 4% magy. aranyjár. 103.45, magy. koronajár. 99.90, osztr. hitelrészv. 307.75, osztrák-magy. bank 795.—, osztr.-magy. államvasut 297.—, déli vasut 73.—, Elbevölgyi vasut 229.—, bécsi váltóár 170.—, londoni váltóár 20.42, párisi váltóár 80.975, bécsi bankverein 226.50, villamos részvény 143.50, alpesi bányarészvény 122.80. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 4. *(Utőtőzsde.)* Osztr. hitelrészvény 307.87, osztrák-magyar államvasut 297.—, Déli vasut 73.—.

Frankfurt, február 4. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 306.25, Osztrák-magyar államvasut 296.12. Az irányzat csendes.

Hamburg, február 4. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészv. 306.15. Az irányzat gyengült.

Hamburg, február 3. *(Zárlat.)* 4.2% ezüstjáradék 87.50, osztrák hitelrészvények 306.50, osztrák-magyar államvasut 740.—, déli vasut 174.—, olasz járadék 94.40, 4% osztr. aranyj. 103.60, 4%-os magyar aranyj. 103.80. Az irányzat gyengült.

Páris, február 4. *(Zárlat.)* 3% francia jár. 103.52, 3¹/₂% francia jár. 106.52, olasz járadék 93.60, Osztrák-magyar államvasut 736.—, Francia törl. járadék 102.02 4% osztrák aranyjáradék 104.90, Otomanbank 561.50, dohányrészvény 290.—, párisi bankrészvény 936.— osztrák Länderbank 483.—, alpesi bányarészvény 320.—. Az irányzat bágyadt.

London, február 4. *(Zárlat.)* Angol consolok 112.75, déli vasut 7.50, spanyol járadék 61.7%, olasz járadék 92.56, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 63.5%, Canada pacificvasut 90.3%, leszámítolási kamatláb 2.5%. Az irányzat csendes. **New-York, február 4. ezüst 56.75.**

VIZALLÁS.

— Február 4-én. —

Félt	Vismérés	Vízalás		Félt	Vismérés	Vízalás	
		reggel	Aradus			reggel	Aradus
		centiméter				centiméter	
Magyar	Schärding	55	93	Tisza	M.-Sziget	18	—
Magyar	Pannón	198	7	Tisza	Tisza-Ujjak	68	—
Magyar	Bécs	128	12	Tisza	V.-Námény	68	4
Magyar	Pozsony	216	—	Csep	Csep	132	—
Magyar	Komárom	261	—	Tolna	Tolna	52	—
Magyar	Budapest	198	—	Szolnok	Szolnok	132	—
Magyar	Ercsi	—	—	Csongrád	Csongrád	78	—
Magyar	Paks	78	—	Szeged	Szeged	98	—
Magyar	Mohács	91	—	Titai	Titai	18	—
Magyar	Ujvidék	84	—	Debrecen	Debrecen	88	—
Magyar	Zimony	84	—	Szatmár	Szatmár	102	—
Magyar	Pancsova	11	—	Munkács	Munkács	46	—
Magyar	Báziás	33	—	Laborató	Laborató	60	—
Magyar	Orsova	61	—	Buda	Buda	—	—
Magyar	M.-Falva	—	—	Ungvár	Ungvár	—	—
Magyar	Zsolna	122	—	Bártfa	Bártfa	70	—
Magyar	Szered	122	—	Zemplén	Zemplén	140	—
Magyar	Ercsekujvár	—	—	Zoolca	Zoolca	206	—
Magyar	Sárvár	24	—	H.-Németi	H.-Németi	59	—
Magyar	Győr	200	—	B.-Ujfalva	B.-Ujfalva	118	—
Magyar	Zákány	32	—	Csucsua	Csucsua	—	—
Magyar	Ercs	42	—	Nagyvárad	Nagyvárad	32	—
Magyar	M.-Szerdah.	18	—	Belenyes	Belenyes	50	—
Magyar	Zágráb	97	—	Borosjenő	Borosjenő	52	—
Magyar	Sziszek	40	—	Békes	Békes	460	—
Magyar	Mitrovicza	111	—	Gyoma	Gyoma	850	—
Magyar	Károlyvár.	50	—	Gy.-Fahérv.	Gy.-Fahérv.	22	—
Magyar	Novi	—	—	Arad	Arad	180	—
Magyar	Banjaluca	—	—	Makó	Makó	75	—
Magyar	Doboj	—	—	K.-Kostély	K.-Kostély	160	—
Magyar	Zvornik	—	—	Temesvár	Temesvár	40	—
Magyar				N.-Becker.	N.-Becker.	20	—

Mék meggyízta: * = Jéges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felölös szerkesztő: Lippsey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. február 4-én.

Main table containing market data for various securities, including Magyar államadóság, bank shares, and bonds. Columns include item names, prices, and exchange rates.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

Table with columns: Osztalék 1896-ra, Osztalék 1897-ra, Osztalék 1898-ra, Névért., and Mai záró-árfolyam. Lists various securities and their values.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Mikre fizetendő készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postaküldésben kéri, akkor minden közlés után még 50 krajczár kinttartódíj fizetendő. — Cél szerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelölésével számított négy hét alatt címzettje el nem viszi, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszbélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Krak! Szorgosan keressük 50 frc kölcsönt rövid időre. Cím: Václavská 607-1

Szellemes fiatal ember, egy hasonló hölgyvel óhajt levelezni. Levelek „Szellemes és fiatal” alatt a kiadóba keretnek. 2424-1

Gleichenberg. Levelét meg kaptam, de ne várja meg én írok hancum írjon, mert nagyon el vagyok foglalva magam ügyeimmel. Sok, sok változás! Mikor látom és hogy van? Pá a maga Mariettája. 2520-1

Júlia! Végzetlenül sajnálom, hogy tegnap hiába vártokoztát: hidd el, hogy lehetetlen volt oda jönnöm. Holnap a Nemzeti színházban leszek. Gyula. 2522-1

Drága angyalom! Rég nem voltál oly kedves mint tegnap, ez az érzésom mindent. Szemrehányásod engem boldoggá tesz — oh! csak folytatd —! Mikor láthatlak megint? Egyetlenem! ne várakoztassál sokáig. B. 2528-1

Külföldi ide érkeztél, uram, mely fiatal hölgy volna hajlandó levelezni? Választ kérek „Magyar, francia vagy német” cím alatt a kiadóhivatalba. 2526-1

Junó. Azt az elegáns, magas termetű hölgyt, akit tegnapelőtt írt szolítottam, kérem tudassa velem, hogy szabad-e és hajlandó volna velem megismerkedni? Választát e lap kiadóhivatalába kéri „Jupiter” cím alatt. 2490-1

Egy független, intelligens, özvegy úri nő, gazdag előkelő úri ember barátságát óhajtja. Választ „Magános” címen a kiadóba keretnek. 2478-1

HÁZASSÁG.

5—6000 frc hozományjal keres egy íz. leányt szőke, csinos, 29 éves fiatal ember, ki egy nagyobb gyárban 120 frc fizetéssel mint disponens alkalmazva van, mintán egy biztos és jól jövedelmező üzletet óhajt nyitni. Oly családból való leánynak, ki által egy biztos és jobb alkalmazást nyerhetne el, a hozomány mennyiségére nem fektet súlyt. Csakis komoly szándéku levelet kérek esetleg cím és arcképpel „Soh” jelleg alatt főposta postá szent. 2426-2

Magánhivatalnok, 25 éves, (ízü.) jelenleg fővárosi privátcégnél könyvelő, szőke, csinos, nőtlenül óhajt. Hozomány nem okvetlen szükséges, azonban egy intelligens és oly befolyásos családból legyen, hogy ezáltal egy megfelelő, biztos állást nyerhessen el, melynek alapján jövője biztosítható. Csak komoly választ kérek a kiadóhivatalba, esetleg cím és fényképpel ellátva „Gentry” jelleg alatt. 2526-2

Fiatal, 25 éves fodrász-segéd vagyok, feleségül venném jobb módú, iparos leányt, kinek anyai hozományja volna, hogy tőleket nyithatnék velem. Levelet kérek a kiadóhivatalba „Völgyény-jelölés” jelleg alatt és kérem azt az apróhirdetése között tudatni. 2450-2

ÁLLÁST KERES.

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikerrel végezte s minden iródi munkában járatos, okleveles gyorsírásnő, ügyvéd iródiában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jelleg alatt a kiadóhivatalba intézendők. 1782-3

Ügyes utazó a papír szakmából, szakmáját kitűnően érti, nagy verbókötéssel áll évek óta összeköttetésben, állást keres. Ajánlatokat a kiadóba kéri „Papír-szakma” jelleg alatt. 1878-3

Pénztárnoknői vagy egyéb iródi alkalmazást keres fiatal intelligens nő, ki már mint ilyen alkalmazva volt. Szíves megkeresést kéri a kiadóba „Intelligens és szorgalmas” címen. 2508-3

Videkről két végzett övönő ajánlkozik 8-5 éves gyermekek mellé egy városba mint báb. Jó bizonyítványokkal rendelkeznek. Cím a kiadóhivatalban. 609-3

Egy jó házból való német leány állást keres mint báb. Elmerre vidékre is. 629-3

Házmesteri állást keres egy fiatal gyermektelen házaspár. Cím a kiadóhivatalban. 2518-3

Egy tisztelgés, szefőny nő papi háznál alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalba. 682-3

Intelligens fiatal nő, ki a gyors- és gépirást jól érti, ügyvéd iródiában alkalmazást keres. Szíves megkeresést kéri „Distinguált” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2508-3

Művirág-kereskedésbe mint tanulóleány ajánlkozik csinos, fiatal leány. Cím a kiadóhivatalban. 2528-3

Papi házhoz házvezetőnőnek, intelligens csinos 40 éves asszony, ki a vidéki birtoktartást tökéletesen érti, és reprezentatív megjelenése van. Cím a kiadóhivatalban. 2526-3

Zársalkodónak hazai, vagy magantitkárnak ajánlkozik idősebb, vagy beteges urhoz délelőli, vagy délutáni órára intelligens fiatal ember. Magyar, német társalgás, kitűnő szakista. Ajánlatok az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába „Szellemes barát” alatt keretnek. 2178-3

Német idősebb nevelőnő a francia s angol nyelvben tökéletes, jól zongorázik, vidéki keresztény családnál keres állást. Címre meg tudható a kiadóhivatalban. 2570-3

Felolvasónőnek ajánlkozik intelligens nő. Cím a kiadóhivatalban. 2508-3

Vig kedélyű intelligens leány, mint felolvasó vagy társalgás keres alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 2512-3

Bármily írásbeli munkát elfogadó szepírású fiatal ember. Szíves megkeresést kéri a kiadóhivatalba „Szorgalmas 60” jelleg alatt. 2544-3

Angol nyelvben és zenében oktatást adok. Cím a kiadóhivatalban 2104-3

Házfelügyelői, vagy házigazdónak állást keres lakásért, egy beljessen megbízható bírósági hivatalnok. Cím a kiadóhivatalban. 2100-3

Kulcsárnő és házi kisasszonyok ajánlkozik pusztára nagy urasághoz két művelt 28 és 19 éves barátnő, főként a jó bánásmódra helyezik. Levelét „Megbízható” címen a kiadóhivatalba továbbít. 2520-3

Jó családból való csinos 17 éves leány alkalmazást keres családjában mint elhárult. Igényei a fizetés illetőleg igen szerények. Cím a kiadóhivatalban. 2422-3

A könyvelés minden ágában járatos bírósági hivatalnok az esti órára könyvelőül ajánlkozik kereskedőknél, vagy nagy iparosoknál. Ajánlatokat „Megbízható könyvelő” jel alatt a kiadóhivatalba kéri. 2122-3

Szépírású fiatal ember keres bármilyen iródi alkalmazást, szerény igényekkel. Cím a kiadóhivatalban. 2120-3

Jrodai gyakorlati állást keres kereskedelmi végzettséggel és már iródi gyakorlatokkal alkalmazható fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2492-3

Mint bonne keres alkalmazást intelligens leány, ki a háztartásban is segíthet. Cím a kiadóhivatalban. 2520-3

Özvegy asszony, 38 éves, nagyon ügyes a tejgazdaságban, sertéshizlaltában keréskötésben stb. gazdasszonyi kulcsárni vagy házvezetőnői állást keres. Besszel magyarul és németül, jó főző és kitűnő ajándékokkal rendelkezik. Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába keretnek „Özvegy asszony” cím alatt. 2470-3

Gazdasszony papi házhoz ajánlkozik „Anna 25” sz. a. a. kiadóba. 2428-3

Jó családból való fiatal nő, ki jelentős kiadóhivatalban van alkalmazva, hasonló minőségben alkalmazást keres. Szíves megkeresést kéri e lap kiadóhivatalába „Hírlap” jelleg alatt. 2510-3

Jrodai alkalmazást keres fiatal úri nő, ki ez idő szerint is alkalmazva van. Cím a kiadóhivatalban. 2508-3

Gyakorlott okleveles gyermekkertész órák adására vállalkozik. Elemi osztályokra is előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 2402-3

Házvezetőnői állást keres ebben jártas intelligens asszony. Szíves megkeresést kéri „Gazdasszony 40.” alatt a kiadóhivatalba. 2428-3

Jó családból származó és sok oldalu ismeretekkel bíró, szép írási iródi dolgokban járatos, bármilyen alkalmazást keres. Címre a kiadóhivatalban. 1758-3

Állást keres mint magyar bonne, 18 éves, intelligens leány, ki végzettséggel övönő. Cím a kiadóhivatalban. 2154-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Nevelőnőt keresek vidékre két leányom mellé, ki őket a magyar, német és francia nyelvben, zenében, kézimunkában oktassa. Cím a kiadóhivatalban. 2116-4

Nevelőnőt keresek leányaim mellé. Cím a kiadóhivatalban. 2238-4

Nevelőnőt keresek, azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 1982-4

Magyar nevelőnőt keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat kéri „Képzett nevelőnő” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2324-4

Zanoncznak vidékről fiú felvételük fizetés- és vas-üzletbe. Cím a kiadóhivatalban. 697-4

OKTATÁS.

Negyedéves képezdész fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, egy képezdésznek, mint kisebb gyermeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Cím a kiadóhivatalban. 1970-5

Zongora-órákat óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művész. Cím a kiadóhivatalban. 1890-5

Nevelőnői állást keres jó családból származó nő, ki már ezen minőségben évek óta sikeresen működik, mit jó bizonyítványai igazolhat. Címre meg tudható a kiadóhivatalban. 2272-5

BIRTOK ELADÁS.

1000 holdas gyönyörű mintá földbirtok Tolnában 3 kilométernyire a vasutól teljes felszereléssel tehénstérről 12 holdas parkban szép kastélyval eladó, esetleg fővárosi ingatlanért elcserélendő. Cím a kiadóhivatalban. 618-6

Szép nagy birtok, teljes felszereléssel és malommal, gyönyörű kő-felkötésű vidéken eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2106-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelkek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 méternyire, önként parcellálva, ára 2 frc 80 krajczár 4 frc, havi 10 frc, vagy heti 2 frc részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szechenyowszki Zsigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 642-7

József- vagy Ferencz-városban keresek kisebb házat megvételre. Közvetítő nélkül. Kérek a tulajdonostól közvetlen ajánlatot a lap kiadóhivatalához „Józsefvárosi” jelleg alatt. 2090-7

ELADÁS.

Gőzmotor hat lóerőjű alig használt, egészen jó állapotban, azonnali eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2460-9

Butorvevők becses, figyelmeztető ajánlunk **Nemes és Lánygyel, Balváros, Egyetem-tér, 5. I. em.** 165 nagy butor-raktárban a ház lerombolása miatt a butor tárgyakat minden áron eladtatnak. 6421-8

Keresek vevőt, ki készpénzért hajlandó venni, egy jóformájú kávécsészernőket, mely sürgős eladás miatt azonnali eladó, minden elfogadható áron. Cím a kiadóhivatalban. 685-9

Eladó egy almászürke hátsó ló, igen jól botanítva, női nyereghez szokva. Cím a kiadóhivatalban. 2222-6

Egy nagy, azonnali eladó jutányos ártért. Cím a kiadóhivatalban. 2428-4

Eladó egy jó állapotban levő czimbalom minden áron. Cím a kiadóhivatalban. 2468-9

VÉTEL.

Kávéházat keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városban. Ajánlatokat kéri „Erzsébetvárosi kávéház” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2424-9

Keresek megvételre, használt, de jó állapotban levő Mignon-féle zongorát. Eladó kériket velem az árt és pontos címet „Mignon” jelleg alatt a kiadóhivatalban utján tudatni. 2422-9

Bycicli, használt, de jó karban lévő, megvételre kerestek. Ajánlatokat „Bycicli” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2016-9

Butort óhajtok venni részletfizetésre. Ajánlatokat kéri a kiadóhivatalba „Butor” jelleg alatt. 2282-9

Keresek megvételre Kiseb házat a főváros közelében, mely alkalmas volna nyaralónak. Lehetőleg kerttel, udvarral. Ajánlatokat kéri a kiadóba „Kis ház” jelleg alatt. 2222-9

Szöllőt keresek megvételre a Balaton vidékén, lehetőleg építéssel. Ajánlatokat a kiadóhivatalba keretnek. „Szőlő” cím alatt. 2450-9

Butort óhajtok venni részletfizetésre, kecskék alatt. Ajánlatokat kéri a kiadóhivatalba „Használt” jelleg alatt. 2122-9

Varrógép megvételre kerestek. Singer-féle előnyben. Ajánlatokat „Varrógép” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2018-9

Zongora 7 okt., használt, de még jó karban lévő, megvételre kerestek. Ajánlatokat „Jó zongora” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 1900-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens fiatal nő, kinek szépen berendezett lakása van, keres hasonló lakótársnőt (külön szobát ad). Megkeresést kéri e lap kiadóhivatalába „Comme il faut 20” jelleg alatt. 2408-10

25 frcért teljes ellátást, külön bejártattal, nyer egy fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2512-10

Egy csinosan bútorozott szoba első em. utcán, özvegy úri nőnél kiadó, utazó úgyok vagy oly úri ember részére ki nem általandó tartózkodás a fővárosban. Cím a kiadóhivatalban. 2498-10

Urinnél kiadó egy elegánsan berendezett szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2504-10

Elegánsan bútorozott nagy utcán szoba alcovval, fürdő szoba használattal II. em. egy ur esetleg úri nő részére teljes ellátással is kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2500-10

Kiadó egy szépen bútorozott szoba, esetleg teljes ellátással, özvegy úri nőnél. Cím a kiadóhivatalban. 2122-10

Teljes ellátást kaphat úri családnál intelligens nő kinek biztos állása van. Cím a kiadóhivatalban. 2196-10

Kiadó a József-körút közvetlen közelében magányos urinnél egy elegánsan bútorozott szoba, intelligens nő részére. Cím a kiadóhivatalban. 2444-10

LAKÁS KERESTETIK.

Nyári lakás szép kerttel kerestetik a Lipótmezőn, Ferenczhalom vagy a Zugligréten; kényelmes 3 vagy 4 szoba, fürdőszoba stb. Ajánlatok az ár megjelölésével e lap kiadóhivatalába keretnek „Budai nyaraló” cím alatt. 2478-11

A főváros közelében keresek egy csinos nyaralót bérbe május elsőjére. Ajánlatot kéri „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 2340-11

Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobás és a hozzá tartozó mellék helyiségek van szükségem. A lakás csakis első emeletre lehet. Leveletet „I. emelet” jelleg alatt kéri e lap kiadóhivatalban. 1734-11

SZOBA KERESTETIK.

Szobát keresek a József-városban, lehetőleg külön bejárattal és fürdőszobával használattal. Lovóhíri ajánlatokat kéri „Állandó” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2156-12

Elegánsan bútorozott, huzta utcán szobát keresek február elsőjére, lehetőleg kis előszobával és háló-fülkével. Ajánlatokat „Caendes ház” cím alatt keretnek a kiadóhivatalban. 1920-12

Külön bejárattal szobát, lehetőleg lépcsőházba nyíló, keres egy fiatal ember az Országos Hírlap közelében. 2580-12

Keresek a József-körút közelében egy csinosan bútorozott, külön bejárattal szobát, lehetőleg fürdőszobával használattal. Ajánlatokat ár megjelölésével kéri „K. J.” cím alatt a kiadóhivatalba. 1532-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A felső-erdősorban egy szoba és konyha február hó 1-ére 180 frcért kiadó. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában. 2188-13

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legrosszabb idős alatt, előkelő fővárosi ingatlan, esetleg utólagos honorárium fejében. Teljeskörnyvi kivonat és kataszteri birtokviszonyok. Értekezhetni d. n. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14

KÖNYVEK.

Jókat összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóba keretnek Jókat művel cím alatt. 2292-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Nagy bolthelyiség (esetleg kávéháznak vagy vendéglőnek alkalmas) a József-körúton. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2514-17

Kiadó bolthelyiség. A csömör-úton kiadó egy nagy bolthelyiség, mely esetleg korszerűsítésnek is lehetne használni. Levelet keretnek „Alkalmas” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2293-17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar élelmiszer az „Östör”. Most sorra közli pompás karikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket.

Kedves Jónka! Ha színhabza, hangversenybe megy és Ön is fejtűn akar lenni, mint barátom, akkor ne használjon más, mint a 25 év óta legjobb hírnévnek örvendő Ravissante arcából készült különlegességet: Ravissante arcport, Ravissante pipere-zsáppant és Ravissante széptőt. (Ára 1 frc 50 kr.; élegető 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak győrszerében kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

Két intelligens fiatal ember ebédközötti esetleg vacsorát is keres egy művelt családnál a Mária Terézia kaszárnya közvetlen szomszédságában. Szíves megkeresést „élelem” jelleg alatt a kiadóba keretnek. 2198-18

Házassulandóknak! Egy gyönyörű szép 5 szobás lakás a körúton májusra az ott lévő lakás berendezésével együtt átvehető. Levelet „Házassulandók” cím alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2524-18

Örökre szeretném adni 7 éves római. káth. erőteljes csinos külsejű, igen fogékony eszű fiút, az által óhajtján könyvtéri behéz anyagi helyzetemen. Címre meg tudható a kiadóhivatalban. 2516-18

Aki szerencsés akar lenni, azt társul fogadom, ha pénzt ad szabadalom megújítására, és több államban szabadalmat venni. Cím a kiadóhivatalban. 631-18

Takarításért lakást adok tisztességes magános asszonynak. Cím a kiadóhivatalban. 2440-18

Ügyes szobánál készített olcsó elegáns ruhákat, valamint fehérneműket is. Cím a kiadóhivatalban. 2450-18

Intelligens, előkelő gargon urnál, kinek nagy lakása van, egy szoba és konyhaért elváltja a takarítást, felügyelet, szóval az egész lakás gondozását, egy igen intelligens nő. Szíves levélbeli megkeresést a kiadóhivatalba keretnek. „Comme il faut” jelleg alatt. 2162-18

Kedves otthon kaphat intelligens nő vagy akár kosztos gyerek intelligens özvegy nőnél, ki csak felöltő leányával lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználat vagy zongoratanál. Ajánlatokat a kiadóhivatalba továbbít „Caendes otthon” címen. 2284-18

MINDENFÉLE.

A szultán és a tízedesmértékek. A török hivatalos lap szerint a szultán elültotta a harmincznapos Ramazán-ünnepe tartamára az európai rendszertű tízedesmértékeket. A tilalom azzal van megokolva, hogy a nép még mindig nem tudott megbarátkozni az új mértékekkel. A Ramazán-ünnepeken, amikor rendkívül sokat vásárolnak, nagyon sok kellemetlenség keletkezhetne a kevéssé ösmert mértékek használatától. Hogy az ünnepek után újra használják-e majd a számüzött mértékeket, ebben az irányban még nem döntött a szultán.

Szörnyű eset. Bécsi levelezőnk írja a következő esetet: Szombaton este Laville asszony udvari operai énekesnő lakásán egy előkelő ur jelent meg, aki bál ruhába volt öltözve. Az énekesnő szolgálja ajtót nyitott neki és átvette a nevjegyet. Amikor rátekintett a nevjegyre, ugyancsak megjéjt, mert a nevjegyen a név alatt ez állott: *cs. kir. rendőrbiztos*. A szolgálta úgy találta, hogy ezt a nevjegyet nem viheti egyenesen az urnőjéhez, mert kellemetlenül érintené, pedig azon este a Mark Twain-estélyen kellett föllépnie. Elment tehát először a komornához és annak mutatta meg a nevjegyet. A komorna elsápadt és reszketni kezdett. Jó időbe kellett, míg magához tért s akkor kiment az előszobába és megkérdezte a rendőrbiztosától, mit akar az ő urnőjétől.

— El kell őt vinnem, felelte a rendőrbiztos, aki jól mulatott a nagy ijedségen.

— El kell vinnie? jajgatott a komorna, o mon dieu, o mon dieu!

Most csak azon gondolkozott, miképen adja tudtára urnőjének azt a rettenetes dolgot, hogy egy rendőrbiztos eljött érte. De hát utóvégre ezt mégis tudtára kellett adni a ház urnőjének és a szolgálta is, a komorna is lehetőleg kiméletesen mondotta el a szörnyű hirt.

— O madame, mondotta a francia komorna siránkozva, un commissaire de la police.

Az énekesnő csodálkozva nézett a leányra, de olyan nyugodt volt mégis, hogy a két szolgaszemély mindjárt gondolta, nem követhetett el semmiféle bűne.

— Bocsássa be azt az urat, mondotta az énekesnő.

A rendőrbiztos belépett. Az énekesnő maga is nagyon kíváncsi volt arra, hogy mit akar tőle a rendőrbiztos és azt csakhamar meg is tudta. A rendőrbiztos ezeket mondotta:

— Én a Mark Twain-estély rendező-bizottságának a tagja vagyok és azt a kellemes feladatot bízták reám, hogy őnt, asszonyom, elvigyem az estélyre.

A művész nő hangosan felkaczagott és a cselédek ugyancsak bámultak, amikor urnőjük néhány perc múlva készségesen követte a rendőrség emberét. A rendőrbiztos elvitte, de vissza is hozta a művésznőt és a mulatságos eseten még sokat nevettek a művésznő szalonjában.

Az ideges fejfájásról. Dr. Ranschburg Pál, az ismert ideggyógyász érdekes dolgokat mond el egy most megjelent füzetében a fejfájásról. Tekintettel arra, hogy minden harmadik embernek megvan a maga rendesen vagy ritkábban jelentkező fejfájása, a dolog meglehetősen népszerű orvosi téma. — Ranschburg doktor kutatásait először az orvosok és természetvizsgálók tavalyi nagy gyűlésén közölte és különösen a vesebajokon alapuló fejfájások diagnosztikájával keltett feltűnést. Az ideges fejfájásról ezeket írja:

Az ideges fejfájásnak alapja egy degenerált alap, mely a fejfájásra való hajlamosságot okozza. Ehhez még alkalmi okok járulnak. Ide tartozik minden, ami az étrend körébe vág, tehát ilyen diszponált egyéneknek fejfájást okozhat: éjjelzés, tulkeves alvás, épen úgy azonban tulsok alvás, reggel éhen való ágyban heverés, álomból hirtelen történt fölebresztés, rossz levegőben való tartózkodás. Az egyiknél a fejfájás munka közben elmúlik, a másiknál a legcsekélyebb szellemi foglalkozásra megjön. Az egyiknek elmúlik, ha eszik valamit, a másiknál súlyosbodik a fájdalom, ha csak egy falatot vesz is magához. Az egyiknek csak le kell feküdnie, hogy aludjék s már a félszenderrel elmúlik a fájdalom, a másik nem tud fekve maradni sem, mert még fokozódik a fájdalma. Igen sokan vannak, akik épen könnyű ételek, mint hideg hús, felvágott élvezetét után pontosan megkapják fejfájásukat, másoknál ez bármily kolbászfélére áll csak be, ismét mások nyers gyümölcsre kapják meg. Excessusok gyakori létrehozói az idült fejfájásnak.

Némelyiknél alkohol vagy dohányzás már minimális quantumokban fejfájást okoz. Egy másik csoportja a kiváltó okoknak — ez főleg a nő nemre áll — a kedélyi momentumok: öröm, harag, bosszúság, bánat, megijedés.

Van összesen tízféle ideges fejfájás. Rokon-ságban van velük a neuralgiás fejfájás, melynek leggyakrabban észke a szemgödörszél feletti supraorbitális idegzába. Ez a fejfájás — vagy inkább arc-fájás — gyakran fogmedri eredetű, de sokszor előfordult már, hogy őt-hat fogat is kihuztak orvosi rendeletre, anélkül, hogy a baj enyhült volna; a gyógyítást tehát igen gyakran itt is az idegek kezelésére kell irányítani. Mindezeknek az ideges fejfájásoknak gyógyítása csak egyféleképp gondolható: az általános ideggyöngeségnek gyökeres gyógyítása útján. Mert az ideges fejfájás mindig csak tünet, tünete az általános degenerátságnak, amely a hadseregek létszámával dicsekvő idegesek fájós fejére nehezedik.

A bajusz. Ki ne emlékeznék Arany Jánosnak *A bajusz* című költeményére, amelyben elmondja, hogy hogyan szedték rá a cigányok egy csupaszképű, bajuszra vágyó parasztagdát? Egy zürichi fiatalember, a ki hasonló helyzetben van, sokkal óvatossabban akar a baján segíteni. Ugyanis egy hirdetést tétetett egy baseli napilapba, a melyben háromszáz francot ígér annak, aki neki egy hathatós bajusznövesztő szert tud ajánlani. Alig jelent meg a hirdetés, megindult a különféle bajusznövesztő szerek áradata a hirdető fiatal ur címére. A szegény most egyebet se tesz, csak a sok kenőcsöt próbálgatja. Meglehet azonban, hogy hiába. Talán sok, nagyon sok esztendő fog eltelni addig, míg az igazi szert megtalálja, olyan sok, hogy mindjárt ősz bajuszt fog kapni.

A narkotizált hízó. Furcsa ötlete támadt egy fukar németnek! Disznót akart ölni, de csak huztáhalasztotta a dolgot, mert fájt neki az a gondolat, hogy vendégeket is kell neki híni a disznótörök. Gondolkodott, gondolkodott, hogy mitévő legyen. Végre is az az ötlete támadt, hogy — elaltatta a halálra szánt disznót. Nem is tudták meg mindjárt a szomszédai, de aztán utóbb mégis kipattant a dolog. Azóta folyton üldözik a fukart öldöklő gunyryak.

A menedékhely.

— Maurice Montegut-tól. —

Már vagy tizenöt esztendeje mult, még fiatal ember voltam, egyik jó barátom, segédorvos egy elmebeteg intézetben Páris közelében, meghívott, hogy töltsék pár napot „közöttük”. Az ajánlat kísértő volt, elfogadtam.

Képzelné se tudtam volna vidámabb helyet e szomorú hajléknál. A fehér kőből emelt nagy épületek patkóformában terültek el a százados fákkal beárnyékolott parkban, ahol egy kristálytisza tónak verőfényes kék vize képezett világos foltot s növelte a pompát és vidámságot. Mikor e menedékhelyre belépünk, az első benyomás közben, mely csupa nyugalom, csend és derűtség, önkéntlenül röppen el ajkainkról: „Itt jól esik az élet! De azután szomorúság fogja el szívünket a gondolatra, hogy e szép hely meghibbant agyu lakói, egészen a saját izgatottságuk hatalmában, nem élvezhetik a csendnek ezt a jótéteményét, ennek az áhitatos, háromszor áldott magányának örömet.

Különösen reggel, korai hajnalban, a számtalan madár csattogó danája mellett volt szép a park, kékes párakkal fölötte; igazi idyllikus hely, szinte látni véljük, amint az ártaiban szerelmes párok ábrándoznak a fák tövében. De egyszerre szörnyű ordítás hangzik föl az egyik pavillonban és rögtön reá — mint a hogy a tanyai kutyák hangos ugatással válaszolnak egymásnak — mindenünnen örvöngő kiáltások, tomboló lármák, kétségbeesett üvöltések, reménytelen sikoltozások hatolnak füllünkbe s eszünkbe juttatják, hogy lépéseink alatt átkozott a föld, az alvilági isteneknek van szánva.

Es amint a nap emelkedett, a föld melegedett, az emberi zaj, a fölhevült lángoló fejek lármája is növekedett félelmetesen, folytonosan, szüntelenül; rémes hangversenyben ol-

vadtak össze vadállati ordítások, fájdalmas sóhajtások, éles rikácsolások, vérfagyasztó tüvöltések, tompa morgások, mindmegannyi nyilvánulásai eszeveszett, örvöngő állatok létezésének.

De déltájban, a hőség kábultságában, lassankint minden lecsillapodott, nehéz alomba merültek a czellák lakói, csak itt-ott hallatszott egy-egy panaszos sóhajtás, elnyomott zokogás, az ajkaknak értelmetlen motyogása, gondolatnélküli lelkeknek halk zajongása.

Itt éltem nyolcz napig és érdekes ismeretségeket kötöttem. Naiv, szüntelenül megújuló csudálkozással vettem észre, milyen kevéssé különböznek a bolondok a bölcsektől, milyen vékony, lenge a határvonal, mely a teljes eszevesztséget a tiszta józan észről elválasztja.

A betegek legnagyobb része, mániájuk daczára értelmesnek mutatkozott. „Beteg”, ez az elfogadott kifejezés, mert ép úgy, mint ahogy a francia szinfalak között számüzve van a „kötél” szó, az elmebetegek gyógyintézeiben sem szabad kiejteni az „őrül” szót. Igen, a legtöbb ápolat, a krízis idejét kivéve, világosan beszélt, sőt olykor komoly, mely értelemre valló társalgást folytatott.

Egy reggel sokáig beszélgettem egy nagyon szelíd arcú aggyastánnal. Elmondta nekem életét, vagyis inkább azt, a melyet a saját életének hitt. Paraszt ember volt s panaszkodott, hogy a föld el van hanyagolva, az egész világ csak a gyárakba tódul... pedig a föld szép, a vetés fenséges és az aratás tele van igaz örömmel... Az ember hálátlan; elfelejti édesanyját.

Miután elváltam tőle, megkérdeztem barátomat, a segédorvost, hogy ki volt az, akivel beszélgettem.

— Az az öreg — felelte. Megölte alvó testvéröccsét fejszeccapásokkal, minden ok-

nélkül... Gyógyíthatatlan, a legnagyobb mértékben közveszélyes.

Rendkívül meg voltam lepve.

A nők hamarabb elárulták magukat. Egy este elkövettem a könnyelműséget, hogy egyedül mentem be az egyik női osztályba. Rögtön körülfogott egy csomó kuszált haju bészorkány. Egyik közülök, tágranyit aranyásvos szemekkel, megragadta karomat, hevesen rázta és indulatosan kiáltotta:

— Mondom neked, hogy ott van!... Száz év óta vár engem a kutyán!...

Az ápoló segítségemre jött, kiszabadított; talán ideje volt. Egy ismeretlen férfi megjelenése megrészegítette az örült teremteseket; valamennyiben föllángolt a vér, dühös örvöngésben törtek ki.

Es mindegyik betegnek, férőnek úgy, mint nőnek, megvolt a saját története.

Az összes ápoltak között a legérdekesebb bizonyos Sebastien Bruno volt. Őt is a közveszélyesek közé sorozták, pedig arczán a legnagyobb nyugalommal, a legönmegadóbb kifejezésűlt s a legengedelmesebben viselkedett. Szótlanul, csendesen járt-kelt; ha nagyritkán kijött az osztályáról, félrevonult, leült egy fa tövébe s ott békés elmélkedésekbe látszott elmerülni, vagy pedig kurta irónnal egy papirszeletkére rötta a sorokat. Senki sem törődött azzal, hogy mit vethetett így a papírosra; az irásnak ezt a szükségérzetét a rögeszméje következménynek tulajdonították és Bruno nyugodtan folytathatta az irdogálást. Ugy hatvan éves lehetett, vagy talán csak ötven, mert az egyetlen súlyából kiközltek lélek hamar meghozza a testnek az öregséget.

Tizenöt év óta volt már az intézet ápolója, amikor egy este hirtelen meghalt magányában, egyetlen kiáltás nélkül — kevéssel az én ott-

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIČS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (17)

A puha, alacsony butor csak olcsó szövettel van ugyan behúzva, de formája oly kedves, oly vidám hangulatu, hogy az ember mindig itt szeretne ülni azon a kis pamlagon s beszélgetni a fiatal feleséggel. Im, itt ez a nagy tükör fogja mutatni az ő szép alakját, ezt a zugsócskát pedig, amelyben csinos dolgozó-asztalka van elhelyezve, bizonyára nagyon meg fogja ő szeretni. Sztepanics Péter már kinézett magának is egy kedves szögletet, éppen átellenben. Ebben a szögletben van egy kis sakk-asztal is. Ez — a kandalló közelében, amely viharos téli estéken oly kellemes — valószínűleg családi tűzhely lesz. Sztepanics Péter számuzta a hagyományos kandalló-órát, amely minden más órától azzal a csodálatos tulajdonságával különbözik, hogy mindig megáll és mindig rosszul mutat. Ezenkívül a kandalló-órák — nem tudni, miért — mindig bronzból vannak és drágák; ehelyett hát Sztepanics Péter két kis vázát állított oda száraz virágcsokrokkal.

A vendéglátó szoba egy ajtaján át belátni a Sztepanics Péter dolgozószobájába amelynek csak egy ablaka van; ebben van az íróasztala, egy irattartóállvány; egyéb érdekesség nincs is benne, tehát ezt körül sem nézi Sztepanics Péter, hanem fürkésző szemével a hálószobát vizsgálja meg, amely egy nagy, világos, kétablakos szoba. A két ablak közötti téren Sztepanics Péter egy kis öltöztető csináltatott kék kretonból, amely igenszépén összeillett a hálószoba kék szöveteivel s amelyet Petrovna Olimpiáda is egészen helyben hagyott. Itt is ő fog ülni reggelente, ő öltözködik itt, ugyanazért ezt a helyecskét az öltözködőknek megfelelőleg kellett berendezni: a tükör alján toilette-szerek, illatszerek, csinos skatulyában fehér por, azután egy alacsony sofa, a földön pedig rövid, bolyhos szőnyeg, hogy meg ne fázzék a lába a vékony harisnyában és reggeli papucsban.

Miután lakását végigvizsgálta Sztepanics Péter, arra a meggyőződésre jutott, hogy okvetlenül meg kell néznie a konyhát is, amely tele

időzésem után. Gyakran közeledtem hozzá, bárha ő került, mint ahogy általában mindenkit került — és egyéniségét szövevényesnek, titokzatosnak találtam. Ebben nem is csalódtam. A telet papirszeletkéi közt a következő sorokat találták, máig megőriztem:

„Érzem, hogy immár eljutottam az elkerülhetetlen banalitáshoz, melyet halálnak neveznek és most leküzdhetetlenül föltámadt bennem a vágy, hogy megvalljam az igazat, már csak azért is, hogy rámutassak az orvostudomány gyarlóságára. Sohasem voltam örült. Oh, jól tudom, hogy itt ez régi nóta, mindenki ezt zengi, de ez egyszer a hang nem hamis, az állítás igaz. Igen, hazudtam, csaltam, tolvaj voltam e menedékhely jótéteményének, jogtalanul vettem ki belőle a részemet. De senki sem értette meg jobban, áldotta őszintében e tanya édességét, élvezte annak biztonságát. Hálás vagyok e ház könyörületeségeért.

Negyven éves koromban, kimerülten a balsors makacs üldözésétől, tönkrejuttottam testileg is, lelkileg is. Megutáltam volt az embereket, a tárgyakat; megvetéssel és gyűlölettel voltam tele a szavak iránt, amik gondolatokat fejeznek ki, amelyek mind csak hazugságok és álnokságok. Csakis egy vágyam volt már: a magány. De hol? Hogyan? Hogy egyedül, elzárkozva, klastromszerűen élhessünk, gazdagnak kell lennünk; én pedig szegény voltam, szegény, mint a templom egere. Ez a szegénység dolgozni kényszerített, következőleg az emberekkel való érintkezésre. Ekkor támadt a gondolatom, hogy emberlársaim költségére zártam el, tápláltam, gondoztam magamat és ez a gondolat már is örömmel töltött el, mint a revanche kezdete.

Örültséget szinletem, dühös, embergyilkoló örültséget; vadul kiáltozva, téveteget, vérborult szemeket forgatva jártam az utcákon

van uj, csillogó érczedényekkel, csészékkel, bögrékkel, faszerszámokkal.

De amint át akarja lépni a konyha küszöbét, egy középtermetű, bordóruhás, fehérkötényes nőszemély állja útját:

— Mit tetszik parancsolni? — kérdi az, rendkívül szolgálatkész hangon.

— Semmit . . . voltaképp semmit — motyog zavartan Sztepanics Péter — mindene rendben van? Mindene készen?

— Minden. Tessék nyugodtnak lenni. Mindent magam végeztem. Az a ficzián* vagy hogy is hívják — még nevét se tudom — az ujját se mozdította meg, mindent egymagam . . .

— No, jól van, nagyon jól van. Köszönöm — dörmögte Sztepanics Péter még nagyobb zavarral, úgy érezvén magát, mintha valami keserűt nyelt volna.

Azt a csekély kellemetlenséget, hogy a felfogadott pincér semmit sem csinált, hamar eloszlatta az a tudat, melyet Sztepanics Péter az orrával rögtön tapasztalt, hogy minden készen van. Érezte a sonka és süteményillatot, a konyhaasztalon csupa tálak, megrakva ételekkel, a kis ebédlőben pedig, ahova Sztepanics Péter mintegy véletlenül pillantott be, az asztal ragyog a terítéktől.

Sztepanics Péter tehát egy határozott mozdulattal felteszi a kalapját s elindul az előszoba felé. A félhomályban kinő előtte egy hatalmas, közepén kiborotvált szakállu alak, frakkban, fehér nyakkendővel, aki leakasztván a fogasról a felöltőt, azt nagy czeremóniával adja fel Sztepanics Péternek.

Sztepanics Péter nagyon lassan húzza fel a keztyűjét. Ezt a lassúságot pedig az okozza, hogy gyerekkora óta igen bizalmatlan érzéseket táplál a pincérek és hasonló személyek iránt.

Sztepanics Péter az ilyen embereknél csodálatraméltó furesaságokat tapasztalt s az igazat megvallva: egyet sem látott olyat, a kivel valami história ne történt volna. Vagy idő előtt leitta magát a pincér s eltűnt nyom nélkül, magával vivén emlékül egy-két ezüstkanalat, vagy — ami még rosszabb — részegen oly tulságos szolgálatkészséget tanusított, hogy egész tál ételeket feldöntött, elejtett,

* Tudniillik ufficzián = kiségitő pincér-féle.

s egy huszonkilencz garasos késsel fenyegettem az ártatlan, de megrémült járókelők nyakát. A rendőrség jól van szervezve. Ennyi elég volt. Elfogtak, megkötöztek, örültek, kényszerzubbonyba való örültek nyilvánítottak és bedugtak ebbe a tébolydába, ahol életnek egyedül jó óráit töltöttem és csakis azt sajnáltam, hogy ez a pompás gondolatom ilyen későn támadt. . .

Oh, a csend, a fák, a víz mélysége . . . és az emberek sunyi félelme, akik kerültek, mint a vesztet kutyát . . . engem, aki nem eszem, csak kenyeret, mert borzadok a husban levő vértől, nem iszom, csak vizet, mert a bor nagyon vörös! Nem hallani többé az emberi beszéd hiu lármáját, vagy ha a szellő vélelénül el is hozza hozzám valamely szörnyű ostobaság vagy undok gyávaság szavait, azt mondhatni magamnak, hogy nem komoly szájból ered, nem nagyképszerűség, elbizakodott polgárok megbizásából eljáró, köztisztviselői tevékenységet gyakorló, parancsolásra jogosított egyén ejtette, hanem szegény elmeháborodott, akit nem szabályoz erkölcsi törvény, akit semmibe sem vesznek, egyszerűen: beszámíthatatlan teremítés!

Igen, orvos urak. Sebastien Bruno meglapta az önké vendégszeretetét, az önké odaadó gondozását, megcsalta tudományukat. Elméje nem hibbant meg, nem hiányzik egyetlen kereke sem — *egészséges*. Bocsánatot kér önöktől és köszönetet mond, amiért módot adtak neki az édes semmittevésre. Hála önönek, elégedetten élt, csendes magányban, megszabadultan az élet gondjaitól — királyilag szolgálták ki szeszélye egész terjedelmében! . . .

Igy hangzottak ezek a sorok.

A tanulság? Hogy a paradox, a képtelenség határos az igazsággal — és a bolondok között kell keresni a bölcseseket.

vagy gorombáskodott és félelemben tartotta a vendégeket, tiszteletet igyekezően szerezni az ő frakkos személyének.

Sztepanics Péter, miután keztyűjét felhuzza, fürkésző pillantásokat vet a pincérre s hogy gyanakodása annak fel ne tűnjék, beszédbe ereszkedik vele.

— Hol szolgál maga? — kérdi tőle.

— Ahol hely akad . . . házakhoz járok . . . éttermekben is foglalkozom . . . Guluskinnál . . . Jefremics Szidornál, ha tetszik ismerni? vendéglős Ligovszkából.

— Hm! vendéglős . . . Guluskin . . . Igen . . . ismerem — fülent Sztepanics Péter — hát maga annál szolgál?

— A legtöbbszörre. Tessék megkérdezni Pantalejt. Én Jefrenyics Szidornál első ember vagyok.

— Ah? Ugy . . . ugy . . . Jól van; — nyugszik meg Szepanyics Péter, nem értvén, hogy mit jelent ez az „első ember“.

— Akkor hát reményem, minden rendben lesz . . .

— Oh, kérem, csak tessék rám bízni. Van mibennünk ambitio.

— Ugy, ugy.

A megnyugtató Sztepanics Péter kimegy az udvarra. A lépcső legelső fokán hirtelen eszébe jut, hogy Kirilocszin, aki vőfélyi szerepet visz, ide fog jönni érte kocsin. Sztepanics Péter zavartan áll meg. Mit csinált? Minek sietett? Miért nem várta meg Kirilocszint, aki Isten tudja, merre szaladgál az ő kocsián? Ah, az a Kirilocszin.

Sztepanics Péter a viláért sem menne vissza; ott áll az alsó lépcsőfokon a legostobább helyzetben, érezve, hogy két-három szakácsné az ajtónyílásokon kikukucskálva, folytonosan őt nézi, sőt attól fél, hogy talán nemcsak éppen ezek a szakácsnék bámészkodnak reá.

Az igazat megvallva, Sztepanics Péter már régóta áldozata az általános figyelemnek; a Puskin-uteza ama nagy házában, melyben lakást bérelt, már hetek óta őt bámulják a házmesterek, inasok, szakácsnék, sőt a lakók is.

Már mikor először megjelent Sztepanics Péter a ház lépcsőin, azonnal magára vonta a közfigyelmet, mikor pedig köztudomásra jutott, hogy ő fészkecskét rak magának, az érdeklődés geometriai hatványokban növekedett.

Alig mutatta magát Sztepanics Péter a kapuban, a „völegény“ varázsszó átnyargalt az egész házban s oda csalta az ablakhoz a kíváncsiakat, kivált a nőket, akik aztán messzire elkisérték tekintetökkel Sztepanics Pétert.

— „A völegény! . . . Jön a völegény!“ — hallotta maga mögött Sztepanics Péter a suttogást, mintha csak a ház kapui és tornáczai suttogtak volna. — „A völegény valamit vásárolt . . . valamit papirba csomagolva hoz.“

Sztepanics Péter félénken nézett szét s a házmester s a vele beszélgető szakácsné ártatlan tekintetével találkozott. Ha felment a lépcsőn a lakására, csaknem minden emeleten látott kinyitott ajtót, amelyen a szakácsnék, vagy éppen a háziasszonyok nézték őt kíváncsian.

— No, hát mi van abban? Völegény, hát völegény, — akarta néha Sztepanics Péter oda kiáltani a kíváncsiaknak, de egy belső hang azt mondta neki, hogy ez helytelen volna s Sztepanics Péter, összehúzódva amennyire csak lehetett és lesütve szemét, lopva szaladt fel a negyedik emeletre és elbújt a lakása ajtaja mögött.

S ime most itt áll a legelső lépcsőn és hol kigombolja, hol visszagombolja a keztyűjét, s érezvén maga mögött a kíváncsiak tekintetét, szidja magamagát és átkozza a Kirilocszin könnyelműségét. Igazán, valami más, szolidabb embert kellett volna vőfélyül hinni, például Podnyebelov segédpénztárnokot, aki még célzott is olyasmire, hogy szeretné a Sztepanics Péter feje felett a koronát tartani. Mert ki ez a Kirilocszin? Egy szeleverdi ember, akinek hetenkint hét pénzeke van s azonkívül nagyon szereti az itókat. Oh, az a semmirekellő Kirilocszin . . .

(Folytatás következik.)

*) Az orosz esküvőnél koronát tartanak a fiatal fejé fölé.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. február 5-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Evi bérlet 29. Havi bérlet 5.
Másodsor.

Marcelle.

Vígjáték 4 felvonásban. Irtá Sardou V. Ford. Alexander B.

Személyek:

Chatilac	Dezső
René	Náday
Albert	Gyenes
Ottvier	Miháfi
Vanholles	Bercsényi
Jubelin	Zilahi
Couturier	Sz. Prielle
Marcelle	Hegyesi
Delfine	Szacsavné

Kezdeté 7 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Blaha Lujza asszony mint vendég.
Másodsor.

Talmi herczegnő.

Eredeti operette 3 felvonásban. Irták Makai Emil és Kövesi A. Zenéjét szerzette Kouti József.

Személyek:

Dárius	Németh
Mirabella	M. Csatai
Gaston	Raskó
Margarita	Hegyi
Kazimir	Vidor
Ivonne	Blaha
Cognac báró	Selymosi
Rigobert	Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

A kikapós patikárius.

Böhözát 4 felvonásban. Irtá: Gandillot. Fordította: Helta Jenő.

Személyek:

Fourageot	Szilágyi V.
Paulotte	Aranycsossy
Ferdinand	Balla K.
Bertinet	Boros E.
Bertinet-né	Hettyey A.
Paturin	Mátyás
Paturin-né	Sz. Szilassy
Carlot	Iványi

Kezdeté 7 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 22. Havi bérlet 4.
Előszór.

She.

Fantasztikus, ballet két részben, 12 képben. Kémény Jenőtől és Beer Józseftől. Zenéjét Mader Raoul szerzette.

Személyek:

Kalykrates	Carbone
Amenaetas	Zsuzsanits
Isis, Istennő	Németh
Pöpap	Fekete
Men-Kan-Ra	Gáborhelyi
Ayosha	Gaszner
1) Libella	Barbieri
2) Libella	Balogh
3) Libella	Schmideck
Csapatvezér	Csöreg
She	Gaszner B.

Kezdeté 7 óraker.

VÁRSZINHÁZ.

Nagy bérlet 50. Havi bérlet 2.

Bölcs Náthán.

Dramai költemény 5 felv. Irtá Lessing. Fordította Zichy Antal.

Személyek:

Szaladin	Szacsavay
Szittah	Maróthy M.
Náthán	Ujházi
Recha	Cs. Alszegi
Daja	Györgyne
Egy ifjú templárius	Pálfi
Egy dorvis	Gabányi
A patriarcha	Egressy
Egy szerzetes barát	Vizvári

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

592. szám. — 592. szám.
Harmadsor.

A nőszabó

Böhözát 8 felvonásban. Irtá Feydeau G. Ferd. Komor Gy.

Személyek:

Moulineaux	Góth
Yvonne	Kalmár
Aigrevillanó	Hunyadi
Aubin	Gál
Susanne	Delli
Cassinot	Balassa
Róza	Varsányi
Pompenette	Pécsi
D'Herblayné	Berzetei
Etienné	Szerémi

Kezdeté fél 8 óraker.

„OLYMPIA“ MAGYAR MULATO

Igazgató: BORSODI VILMOS.

Nagy januári műsor!

Legujabb! Lorenzo Lordesso remek pantomimikus-csoport. Rachaeli gyorsrajzoló-művész. The Windthron zenebohóc és a közkedvelt Harri és Fridi bűvész imitátorok. — Fellépnek továbbá az összes művészek. Szenczáczió! A biciklizták. Kacagató bohózát dalokkal. Éjjel 12 órától reggel 5 óráig táncmulatság Rácz Gyula zenekara közreműködésével.

Tisztelettel az igazgatóság

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.

Med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat!**

szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpá, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arc és kéz-ápolásra.

Feltűnő eredménnyel gyógyítja a **titkos betegségek név alatt leírt összes férfi- és női bajokat és azok következményeit.**

Rendel: d. e. 8—12, a. u. 3—5, este 7—9 óráig
Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.
Mindenkör mély diszkrétció.

Privát

Detektiv
BUDAPEST, Ferencz-körút 22.

Elvállal diszkrét kutatásokat és megfigyeléseket úgy családi, mint üzleti ügyekben, valamint mindenféle bűnös bizonyítékok megszerzését.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Vasárnap d. u.	A pártütők	—	—	Champaudet állomás	Szökött katona	Menyecske kisasszony	—
Este	Marcelle	—	She	A nőszabó	A talmi herczegnő	Dupla feleség	—

„Parfumerie Royale“
Erzsébet-körút 54.
„Pate Ninon“
Szépség-kezelés biztos eredményre, Egy tégely 1 frt használati utasítással együtt; bozza „Ninon“ víz üvegeként 50 kr., és 1 frt. Úgyanitt 488
Manicure
(kéz-ápolás)
és amerikai arcfürdők.
Megnyitás február 1-től kezdve.

Első biztosító intézet
katonai szolgálat esetére.
Ü cs. és kir. fensége József főherczeg védnöksége alatt.
Biztosítási tőke: 27 millió korona.
Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása
katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál
(5) az Igazgatóság.
Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

A modern vegyészeti hatalmas haladása és az ebből származó számtalan kozmetikus készítmények sem voltak képesek a 30 éven át bevált
Dr. Lengyel Frigyes-féle Nyirfa-balsamot
elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy itt egy valódi, a természet által nyújtott szépség-kezelő van szó. Ezen nyirfa-balsam egy sajtószerű 30 évi gyakorlati vegyi eljárás alapján praeparáltak és csak azután jön forgalomba. Ezen folyadék hatása, hogy a bőr felső rétegeit lehántja és ez által az alós tisztított bőr fiatal színben és fideségben jön napvilágra, megszüntet mindenféle kiütést, szeplőt, vörösségeket és anyafoltokat, simítja a ráncos bőrt és a himlőhelyeket lassankint teljesen eloszlatja és az arcbőrnek úde és egészséges színt kölcsönöz.
1 korsó ára használati utasítással együtt 1.50.
A nyirfa-balsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle **Benzoe-szappan** ajánlatos. Egy darab ára 60 és 35 kr. Raktáron minden jobb gyógyszertárban. Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél Budapest, VII., Király-utca 12. sz. (237)

Üdvös tanács.
Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger szóda pasztillák Mellpasztillái**
veendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásnak bizonyultak **Egger szóda pasztillák**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon;
„Nador“-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

Heckenast Gusztáv
zongora termei.
Budapest, IV., Rígyó-utca 7. sz.
Legnagyobb választék.
Elsőrendű gyártmányok
Arjegyzékek ingyen.

Gyomorbetegeknek segély
Cooper Cooper & Co. Ltd. London
legfinomabb eredeti
Ceylon téáját
árusítja az
Angol Gyarmat Társaság
Budapest, V., Pereszke 4.
(Füred-utca és Mérég-utca között.)
Arjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben bérmentve szállítatik.
Gyomorbetegeknek segély.

Az „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár“ rendes közgyűlését
folyó évi február hó 19-én délutáni 4 óraker budai osztályában (II. ker., Fő-utca 2. szám alatt, saját épületében tartja, melyhez a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárásmadásonak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadási iránti határozathozatal.
2. Egy az igazgatósági tagnak két évre és öt felügyelő-bizottsági tagnak három évre leendő választása.

■ Azon t. c. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni a szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, szíveskedjenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1897. évi december hó végeig saját nevükre irt részvényeiket legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V. ker., Dorotya-utca 4. szám. vagy II. ker., Fő-utca 2. szám) letenni; ugyanott a megvizsgált 1897. évi zárásmadáson és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 147. §-a értelmében átvethetők.

Budapest, 1898. évi január hó 31-én.

Az „Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár“ igazgatósága.

